

Verneområdestyret
for Lyngsalpan
landskapsvernområde

Møteinnkalling

Utvalg: **Lyngsalpan verneområdestyre**

Møtested: , Vollan gjestestue

Dato: 03.12.2025

Tidspunkt: 09:00

Eventuelt forfall må meldes snarest til nasjonalparkforvalter. Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Styremøte 09:00 - 11:00

Lunsj: 11:00 - 12:00

Dialogmøte med kommunene: 12:00 - 14:00

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 19/25	Godkjenning av innkalling og saksliste til styremøte 3. desember 2025		2024/10950
ST 20/25	Vedtak av protokoll fra styremøtet 11. september 2025		2024/10950
ST 21/25	Møteplan 2026 - Lyngsalpan verneområdestyre		2025/11718
ST 22/25	Søknad om dispensasjon fra verneforskriftene, utedo Lyngsdalshytta.		2025/11465
ST 23/25	Drift av Lyngsalpan verneområdestyre 2026 - innmelding av behov for midler		2025/11112
ST 24/25	Tiltak 2026 - innmelding av behov for midler og bestilling av SNO-ressurser i naturoppdrag, Lyngsalpan verneområdestyre		2025/10741
ST 25/25	Oppstart av forvaltningsplanarbeid; stormyra og Sørleangsbotn naturreservater, Lyngen kommune		2025/11844
ST 26/25	Eventuelt til styremøtet 3. desember 2025		2024/10950
	Delegert sak		
DS 22/25	Søknad om dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - Steindalbreen i Storfjord - bruk av drone i forbindelse med undervisning og forskning - Universitetet Øst-Finland		2025/8508
DS 23/25	Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - bruk av drone for filming til You-tube serien Alpine worlds - Matthias Weger		2025/7327
DS 24/25	Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - Lyngstuva - lavtflyging og landing med helikopter - rehabilitering av luftlinje - Forsvarsbygg		2025/4486
DS 25/25	Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - Kvalvikdalen og Pollfjellet - bruk av drone til saueleiting - Eli Hanne Samuelson		2025/9907
DS 26/25	Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - bruk av drone i forbindelse med leting etter bortkomne sauer - Elvevollaldalen - Martin Lyngdal		2025/9961
DS 27/25	Delvis innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - bruk av drone i forbindelse med produksjon av film - Kopala media		2025/10607
DS 28/25	Vedtak - delvis innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - bruk av drone i forbindelse med landbruksdrift - Peter Andre Bruvold		2025/9553

DS 29/25	Vedtak - innvilget - Lyngsalpan landskapsvernområde - dispensasjon til frakt av ved og utstyr til felleshytte - Storeng Steindal trim	2025/11150
DS 30/25	Vedtak - innvilget - forlengelse - Lyngsalpan landskapsvernområde - dispensasjon til bruk av snøskuter til frakt av materialer og utstyr til Lyngsdalshytta - Lyngsdalshytta AS	2025/2502
DS 31/25	Innvilget dispensasjon februar 2026 - Lyngsalpan landskapsvernområde - bruk av drone til filming - Markus Aase kurs & guide	2025/11335
DS 32/25	Innvilget søknad om dispensasjon til bruk av drone til filming, Nikolai Schirmer AS Referatsak	2025/11230
RS 10/25	Skadefelling og lisensfelling i verneområder - Lyngsalpan landskapsvernområde	2025/10783
RS 11/25	Orientering om vår tilrådning - Lyngsalpan landskapsvernområde - revisjon av verneforskriften	2025/9888

Arkivsaksnr: 2024/10950-20

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 20.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	19/25	03.12.2025

Godkjenning av innkalling og saksliste til styremøte 3. desember 2025

Forvalters innstilling

Innkalling og saksliste godkjennes

Saksopplysninger

Møtet er i tråd med verneområdestyrets møteplan. Styret har fått påminnelse om møtet 30. oktober og sakspapirer sendes en uke i forkant av styremøtet.

Vurdering

Arkivsaksnr: 2024/10950-21

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 20.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	20/25	03.12.2025

Vedtak av protokoll fra styremøtet 11. september 2025

Vedlegg:

- 1 Møteprotokoll styremøte 11. september 2025, Øya seter Røros

Forvalters innstilling

Møteprotokoll etter styremøtet 11. september 2025 vedtas

Saksopplysninger

Møteprotokoll etter styremøtet 11. september 2025 ble sendt til styremedlemmene 15. september 2025. Det kom ingen bemerkninger på forslag til protokoll.

Vurdering

Verneområdestyret
for Lyngsalpan
landskapsvernområde

Møteprotokoll

Utvalg: Lyngsalpan verneområdestyre

Møtested: Øya seter, Røros

Dato: 11.09.2025

Tidspunkt: 15:00 - 17:00

Følgende faste medlemmer møtte:

Navn	Funksjon	Representerer
Nils Einar Samuelsen	Leder	Troms fylkeskommune
Berit Kristine Utsi	Nestleder	Sametinget - Sámediggi
Irene Dahl	Medlem	Tromsø kommune
Johannes Grønvoll	Medlem	Lyngen kommune
Kenneth Hansen	Medlem	Balsfjord kommune
Johan Ailo H. Gaup	Medlem	Sametinget - Sámediggi

Følgende medlemmer hadde meldt forfall:

Navn	Funksjon	Representerer
Jill Fagerli	Medlem	Storfjord kommune - Omasvuona suohkan – Omasvuonon kunta

Merknader:

Øvrige frammøtte:

Navn

Oddrun Merete Skjemstad
Stine Emilie Alfonsdatter Nøding

Underskrift:

Vi bekrefter med underskriftene våre at det som er ført på de sidene vi har signert i møteboka, er i samsvar med det som ble vedtatt på møtet.

Saksliste

Utvalgs-saksnr	Innhold	Lukket	Arkiv-saksnr
	Styresak		
ST 15/25	Godkjenning av innkalling og saksliste til styremøte under studieturen 9. - 12. september 2025		2024/10950
ST 16/25	Godkjenning og vedtak av protokoll styremøte 5. juni 2025		2024/10950
ST 17/25	Prinsipiell gjennomgang av verneområdestyrets involvering ved eventuelle skader på infrastruktur eid av andre.		2024/10950
ST 18/25	Eventuelt til styremøte under studieturen		2024/10950
RS 8/25	Underretning til klager - Lyngsalpan landskapsvernområde - Lyngen - snøskuterløype fra Nordlenangsbotn til Vaggashytta og Vaggasvatnet		2024/10515
RS 9/25	Uttalelse - oppstart og høring av planprogram - Lyngsalpan landskapsvernområde - kommuneplan - Storfjord - kommuneplanens arealdel 2027		2025/7205
	Delegert sak		
DS 10/25	Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - Steindalbreen i Storfjord - bruk av drone i forbindelse med undervisning og forskning - Universitetet Øst-Finland		2025/8508
DS 11/25	Avslag - Lyngsalpan landskapsvernområde - droneflyging over Blåisvannet - Lyngen kommune - Dan		2025/8332
DS 12/25	Innvilget dispensasjon - Sørlenangsbotn naturreservat og Lyngsalpan landskapsvernområde - inspeksjon av kraftledninger ved hjelp av drone - Airpelago		2025/8395
DS 13/25	Avslag på dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - til bruk av drone til filming ved Blåisvatnet - Jonna Tuominen		2025/8588
DS 14/25	Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - bruk av drone til filming - Steindalen - Laukslett musikk & underholdning		2025/8394
DS 15/25	Innvilget dispensasjon til å benytte saltsporing - forskning på isbre - Lyngsalpan landskapsvernområde - feltarbeid i Steindalen - UIT Norges arktiske universitet		2024/10582
DS 16/25	Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - bruk av drone i forbindelse med rapport på forskningsprosjekt i Steindalen - Tim Kalvelage		2025/5425
DS 17/25	Innvilget tillatelse - Lyngsalpan landskapsvernområde - lavtflyging og landing for å		2025/7183

	sjekke skredområde ved Vaggastinden - Noregs vassdrag- og energidirektorat	
DS 18/25	Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - frakt av utstyr med helikopter til anlegg på Lyngstuva - Forsvaret	2025/8509
DS 19/25	Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - motorferdsel - bruk av ATV for å fjerne reinkadaver i drikkevannskilde - Imovatnet - Storfjord kommune	2025/8390
DS 20/25	Søknad om dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - bruk av drone til filming i forbindelse med masteroppgave på breisens tykkelse i Nord-Norge - Alexander Helfer	2023/6695
DS 21/25	Innvilget tillatelse - Lyngsalpan landskapsvernområde - bruk av drone til filming i forbindelse med masteroppgave på breisens tykkelse i Nord-Norge - Alexander Helfer	2023/6695

ST 15/25 Godkjenning av innkalling og saksliste til styremøte under studieturen 9. - 12. september 2025 Godkjenning av innkalling og saksliste til styremøte under studieturen 9. - 12. september 2025

Forvalters innstilling

Møteinnkalling og saksliste godkjennes

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 11.09.2025

Behandling

Berit Kristine Utsi ber om at etablering av "barnas landskapsvernområde" - informasjonspunkt tas inn som sak under eventuelt.

Enstemmig

Vedtak

Møteinnkalling og saksliste godkjennes, innmeldt sak om etablering av "barnas landskapsvernområde" tas inn som sak under eventuelt.

ST 16/25 Godkjenning og vedtak av protokoll styremøte 5. juni 2025 Godkjenning og vedtak av protokoll styremøte 5. juni 2025

Forvalters innstilling

Lyngsalpan verneområdestyre vedtar protokoll fra styremøte 5. juni 2025. Protokollen vil publiseres

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 11.09.2025

Behandling

Enstemmig

Vedtak

Lyngsalpan verneområdestyre vedtar protokoll fra styremøte 5. juni 2025. Protokollen vil publiseres

ST 17/25 Prinsipiell gjennomgang av verneområdestyrets involvering ved eventuelle skader på infrastruktur eid av andre. Prinsipiell gjennomgang av verneområdestyrets involvering ved eventuelle skader på infrastruktur eid av andre.

Forvalters innstilling

Saken legges frem uten innstilling til vedtak

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 11.09.2025

Behandling

Styreleder ønsket en drøfting av hvordan verneområdestyret skal forholde seg til samarbeidsavtaler på drift av infrastruktur. Verneområdestyret diskuterer saken og de kom frem med følgende konklusjon når det gjelder avtaler om drift av infrastruktur: Lyngsalpan verneområdestyret vil fra 2025 ikke leie noe infrastruktur, og vil heller ikke ha ansvar dersom infrastruktur som eies av andre blir ødelagt. Verneområdestyret kan gå inn med tilskudd til drift, men ikke stå som leietaker.

Enstemmig vedtak

Vedtak

Lyngsalpan verneområdestyre ønsker ikke å gå inn som leietaker på infrastruktur. Verneområdestyret vil bidra til drift av infrastruktur som f.eks. åpne toaletter ved å kunne gi et årlig tilskudd dersom det er relevant, og man har tilgjengelige midler.

ST 18/25 Eventuelt til styremøte under studieturen Eventuelt til styremøte under studieturen

Forvalters innstilling

Saksprotokoll i Lyngsalpan verneområdestyre - 11.09.2025

Behandling

Innmeldt sak til eventuelt: "Barnas landskapsvernrområde" - Verneområdestyret ønsker å kunne etablere et informasjonspunkt om verneområdet utenfor landskapsvernrområdet. Det er ønskelig at dette skal være et område der man særlig fokuserer på informasjon til barn og unge, men også til andre brukergrupper som personer med funksjonsnedsettelse og eldre, samt allmenheten forøvrig. Informasjonen skal utformes slik at man kan lære om landskapsvernrområdet gjennom lek. Det vil være behov for hjelp til å designe et slikt område og før man begynner arbeidet må man ha alle tillatelser til bruk av grunn. Verneområdestyret ser for seg at parken på Lyngseidet vil være et egnet sted for å etablere dette. Det fattes følgende enstemmige

Vedtak

Lyngsalpan verneområdestyre ønsker å etablere "barnas landskapsvernområde" i parken på Lyngseidet. Forvalter bes om å sjekke tillatelse til å etablere dette hos rettighetshavere i området. Dersom rettighetshavere gir tillatelse lages et konkurransegrunnlag som sendes til 3 ulike designere for å lage dette. Sak lages til årets siste styremøte der man planlegger neste års tiltak.

**RS 8/25 Underretning til klager - Lyngsalpan
landskapsvernområde - Lyngen - snøskuterløype fra
Nordlenangsbotn til Vaggashytta og Vaggasvatnet**

**RS 9/25 Uttalelse - oppstart og høring av planprogram -
Lyngsalpan landskapsvernområde - kommuneplan -
Storfjord - kommuneplanens arealdel 2027**

**DS 10/25 Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan
landskapsvernområde - Steindalbreen i Storfjord - bruk av**

**drone i forbindelse med undervisning og forskning -
Universitetet Øst-Finland**

**DS 11/25 Avslag - Lyngsalpan landskapsvernområde -
droneflyging over Blåisvannet - Lyngen kommune - Dan**

**DS 12/25 Innvilget dispensasjon - Sørlenangsbotn
naturreservat og Lyngsalpan landskapsvernområde -
inspeksjon av kraftledninger ved hjelp av drone - Airpelago**

**DS 13/25 Avslag på dispensasjon - Lyngsalpan
landskapsvernområde - til bruk av drone til filming ved
Blåisvatnet - Jonna Tuominen**

**DS 14/25 Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan
landskapsvernområde - bruk av drone til filming - Steindalen
- Laukslett musikk & underholdning**

**DS 15/25 Innvilget dispensasjon til å benytte saltsporing -
forskning på isbre - Lyngsalpan landskapsvernområde -
feltarbeid i Steindalen - UIT Norges arktiske universitet**

**DS 16/25 Innvilget dispenasjon - Lyngsalpan
landskapsvernområde - bruk av drone i forbindelse med
rapport på forskningsprosjekt i Steindalen - Tim Kalvelage**

**DS 17/25 Innvilget tillatelse - Lyngsalpan
landskapsvernområde - lavtflyging og landing for å sjekke
skredområde ved Vaggastinden - Noregs vassdrag- og
energidirektorat**

**DS 18/25 Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan
landskapsvernområde - frakt av utstyr med helikopter til
anlegg på Lyngstuva - Forsvaret**

**DS 19/25 Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan
landskapsvernområde - motorferdsel - bruk av ATV for å
fjerne reinkadaver i drikkevannskilde - Imovatnet - Storfjord
kommune**

**DS 20/25 Søknad om dispensasjon - Lyngsalpan
landskapsvernområde - bruk av drone til filming i**

forbindelse med masteroppgave på breisens tykkelse i Nord-Norge - Alexander Helfer

**DS 21/25 Innvilget tillatelse - Lyngsalpan
landskapsvernområde - bruk av drone til filming i
forbindelse med masteroppgave på breisens tykkelse i Nord-Norge - Alexander Helfer**

Arkivsaksnr: 2025/11718-1

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 20.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	21/25	03.12.2025

Møteplan 2026 - Lyngsalpan verneområdestyre

Forvalters innstilling

Saken legges frem uten innstilling til vedtak

Saksopplysninger

Verneområdestyret skal iht. vedtektene ha minst 4 møter i løpet av året. Det er fint om verneområdestyret allerede nå kan fastsette møtedatoene for 2026. Styret har tradisjonelt hatt møter:

- Slutten av februar/begynnelsen av mars
- Juni
- September
- Månedsskifte november/desember

Verneområdestyret var i 2025 på studietur til Røros. I 2026 bør man kanskje prioritere å besøke sitt eget område.

Verneområdeforvalter vil etter vedtak i styret informere kommunene om møteplanen.

Vurdering

Arkivsaksnr: 2025/11465-2

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 20.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	22/25	03.12.2025

Søknad om dispensasjon fra verneforskriftene, utedo Lyngsdalshytta.

Forvalters innstilling

Det gis med hjemmel i verneforskriftenes § 3, pkt. 1.3, bokstav b dispensasjon til utedoet ved Lyngsdalshytta. Dispensasjonen gis med følgende vilkår:

- Utedoet skal ikke låses. Det må stå åpent til allmenn benyttelse

Vedtaket begrunnes i at utedoet ikke vil være i strid med verneformålet eller påvirke verneverdiene særlig.

Det gjøres oppmerksom på at en dispensasjon fra verneforskriftene ikke fritar for eventuell innhenting av nødvendig tillatelse etter annet lovverk. Det gjøres samtidig oppmerksom på at det for ettertiden ikke må ikke bygges eller rives noe uten dispensasjon fra verneforskriftene.

Klageadgang: Vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Klagefristen er 3 uker fra den dagen da brevet kom fram til påført adressat. Det er tilstrekkelig at klagen er postlagt innen fristens utløp. Klagen skal sendes skriftlig til den som har truffet vedtaket, angi vedtaket det klages over, den eller de endringer som ønskes, og de grunner du vil anføre for klagen. Dersom du klager så sent at det kan være uklart for oss om du har klaget i rett tid, bes du også oppgi når denne melding kommer frem.

Saksopplysninger

Lyngsdalshytta ligger i Lyngsdalen, ca. 1 km fra vernegrensen ved Unğa, se kart under.

Bilder av det oppsatte utedoet:

Verneregler Lyngsalpan landskapsvernområde

Formål med vernet, § 2:

Formålet med landskapsvernområdet er å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet. Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

§ 3, vernebestemmelsene, pkt. 1.1:

Området skal vernes mot inngrep eller tiltak som i vesentlig grad kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, oppføring av andre varige eller midlertidige innretninger, hensetting av campingvogner, brakker og lignende, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, drenering og annen form for tørrlegging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledning, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper og lignende. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende.

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi tillatelse til oppføring av nybygg i forbindelse med jordbruk, reindrift, bygdelagsvirksomhet og oppsyn. Utformingen skal være tilpasset landskapet og lokal byggeskikk, jfr. § 3, pkt 1.3, b.

I henhold til naturmangfoldlovens § 7 skal prinsippene i samme lovs §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Prinsippene gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var prinsippet (§ 9), økosystemtilnærming og samlet belastning (§ 10), kostnader ved miljøforringelse (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Det er mange som benytter området i Lyngsdalen, både leietakere av hytta og besøkende på dagstur i dalen. Lyngsdalshytta er også turmål for Lyngen turtrim, og området er viktig for friluftsliv og folkehelse.

Byggesaker vil alltid i en viss grad være kontroversielle i et verneområde. Bygninger er med på å prege landskapet, og en bygning som bryter med landskap, terreng eller tradisjonell byggestil vil kunne ha negativ virkning på verneverdier og verneformål. Det er derfor viktig å ha en restriktiv holdning til bygging i vernet natur. En skal imidlertid ta med i vurderinga at dette er et landskapsvernområde, og at det er landskapets art og karakter som skal tas vare på. Det er et formildende moment at bygget er ført opp i et eksisterende bygningsmiljø, i nærheten av eksisterende bygninger. Det er derimot ingen automatikk i å få en dispensasjon selv om det allerede er eksisterende bygninger i området.

Plassering av bygninger er også et moment som skal vurderes nøye ved oppsett av bygninger i vernede områder. Forvalter synes ikke at utedoet i Lyngsdalen er plassert optimalt. Utedoet burde heller vært satt opp på baksiden av hytta der det ville vært mindre iøynefallende. Nå er imidlertid utedoet satt opp, og er tilgjengelig for alle besøkende i området. Selve bygget er lite og beslaglegger ikke stort areal. Det som kan vurderes som formildende med plasseringen er at besøkende ser at det er et utedo der, og vil benytte det i stedet for å gjøre fra seg i naturen i området.

Området i Lyngsdalen er godt kjent for forvaltningen. Det foreligger noen arter i dalen som kan være sårbar for forstyrrelser, men hovedområdet for denne arten er ikke oppe ved Lyngsdalshytta. Det kan likevel forekomme næringssøk i området. Utedoet utgjør ikke noen ekstra forstyrrelse i og med at det allerede er bygninger der. Naturtypen i området er bjørkeskog med høgstauder. Bygningen ligger imidlertid like utenfor denne høgstaudeskogen. Det er ikke registrert noen kulturminner i umiddelbar nærhet til bygningene. Området er registrert som et oppsamlingsområde for reindrift, men utedoet vil ikke utgjøre noen ekstra forstyrrelse på dette.

Kunnskap om hvilken effekt dette tiltaket vil ha anses som godt nok til at saken kan behandles (jfr. NML §8). Føre-var-prinsippet i naturmangfoldlovens § 9 kommer derfor ikke til anvendelse.

Den samlede belastningen (jf. § 10) på naturverdiene i området vil ikke øke særlig som følge av tiltaket i og med at utedoet ikke fører til større overnattingskapasitet. En dispensasjon i dette

tilfellet vil heller ikke skape presedens for at alle som søker får lov til å sette opp byggverk i landskapsvernområdet, eller i andre verneområder. Lyngsdalen er en mye brukt dal, og utedoet kommer allmenheten til nytte ettersom det står åpent til fri benyttelse.. Eventuelle kostnader ved opprydding etter tiltaket vil tiltakshaver måtte stå til ansvar for, men det er ikke ventet at tiltaket vil føre til skade på natur og miljø som en kan bli erstatningspliktig for, jfr. § 11. Mest skånsomme lokalitet er valgt da byggene skal føres opp i et eksisterende bygningsmiljø (jfr. § 12).

Arkivsaksnr: 2025/11112-1

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 24.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	23/25	03.12.2025

Drift av Lyngsalpan verneområdestyre 2026 - innmelding av behov for midler

Forvalters innstilling

Verneområdeforvalter bes om å melde inn følgende budsjett for 2026 innen fristen 9. januar 2026:

Budsjett Lyngsalpan verneområdestyre 2026		
	Beløp	Merknad - Begrunnelse
Driftsutgifter styre	400 000	7 medlemmer, 4 styremøter, en lengre befarer i egne verneområder. Deltakelse på nasjonale eller regionale samlinger, kurs. Har en medlem som bor i Kautokeino og et medlem som bor i Karasjok. De har lang kjøring og overnatting i forbindelse med alle møter - Basert på erfaringstall. Flere av styremedlemmene er selvstendig næringsdrivende eller ansatt i privat sektor, og man må betale for tapt arbeidsfortjeneste.
Driftsutgifter rådgivende utvalg	15 000	Et møte med rådgivende utvalg, leie møtelokale, bevertning og kjøregodtgjørelse for deltakere. Verneområdestyret bruker å spandere middag i forbindelse med det årlige møtet med det rådgivende møtet.
Diverse lisenser, hjemmeside med mere, diverse nødvendig utstyr til forvalterne	15 000	tilgjengelighetserklæring hjemmeside og lisens hjemmeside
Forvaltningsplaner Stormyra og Sørleangsbotn	30000	Kostnader til befarer og møter
Løpende driftsoppgaver i verneområdene	100 000	Faste langsiktige driftskostnader; brøyting, renhold, tømming av toaletter, skjøtsel av stier, brøyting, leie av skyss, ved til bålplasser
SUM	560 000	

Til sammen kr. 560.000,-

Forvalterne delegeres myndighet til å gjøre eventuelle endringer dersom det skulle dukke opp noe uforutsett innen fristen 9. januar 2026.

Saksopplysninger

Det må meldes inn behov for midler til drift av verneområdestyret, samt midler til arbeid med forvaltningsplaner, besøksstrategier og skjøtelsesplaner. I tillegg må verneområdestyret melde inn behov for midler til tiltak i verneområdene. Ved innmelding om behov for midler til drift av nasjonalpark og verneområdestyrene må det settes opp et budsjett som viser forventede utgifter til reise- og møtegodtgjøring for medlemmer av styrene, samt evt. reiseutgifter for medlemmer av rådgivende utvalg.

Verneområdestyret må sette opp og vedta forslag til budsjett for styret. Pengene vil tildeles Statsforvalteren, men disponeres i sin helhet av nasjonalpark /verneområdestyrene og settes på egne prosjekter.

Vurdering

Lyngsalpan verneområdestyre skal iht. vedtektene ha minst 4 styremøter årlig. I tillegg skal også styret ha minst et årlig møte med rådgivende utvalg. Styret skal ha mulighet til at alle medlemmer deltar på ulike samlinger og konferanser, eller at styret reiser på studietur i inn- eller utland. Lyngsalpanstyret består av 7 medlemmer. Mange av medlemmene har lang reisevei og det er derfor store reisekostnader, samt behov for overnatting i forbindelse med styremøtene. Styret har også flere medlemmer som er selvstendig næringsdrivende eller ansatte i privat næringsliv. Dette gjør at Lyngsalpanstyret er et dyrt styre å drifte og har ca. **kr. 400.000,-** i driftskostnader.

Verneområdestyre har et årlig møte med kommuneledelsen i de fire eierkommunene, samt rådgivende utvalg. Vi har gode erfaringer med å spandere middag på disse på møtedagene. Det budsjetteres med **kr 15.000,-** til dette.

Verneområdestyret har en hjemmeside det må betales lisens og teknisk arbeid på, i tillegg til eventuelt andre lisenser på programvare. Dette er ca. **kr 15.000,-** årlig.

Lyngsalpan verneområdestyre planlegger å jobbe med forvaltningsplaner for Stormyra og Sørlenangsbotn naturreservater i Lyngen kommune. Dette er områder med mange brukerinteresser og begge ligger like i nærheten av det mest besøkte området i Lyngen, Blåisvatnet og Aspevatnet. Det vil være behov for noe midler til dekking av utgifter til møter og befaringer. Det foreslås å be om **kr. 30.000,-** til dette arbeidet.

Driftsoppgaver i verneområdene: Verneområdestyret har et klart mandat for å bidra til at allmenheten skal ha tilgang til natur- og landskapsopplevelse i verneområdene. Dette går igjen gjennom både verneforskriftene, styrets vedtekter og gjennom overordna myndigheters forventninger til at vi skal ønske «Velkommen inn». Det betyr også at besøkende som oftest må ha fasiliteter som parkering, toalett, rasteplasser og bålplasser i tillegg til merkede stier og løyper.

Lyngsalpan landskapsvernområde er et spesielt område da det involverer 4 kommuner, og det er bosetting nesten rundt hele området. Det er mange naturlige innfallsporter til verneområdet. På sommeren kan man til dels styre ferdselen til ulike innfallsporter, men i toptursesongen kan det være helt andre områder som skiller seg ut som svært mye brukt. Dette har vi til en viss grad klart å kartlegge gjennom arbeidet med besøksstrategien. Vi har erfart at ved å samarbeide med andre aktører klarer vi å skaffe penger til å etablere infrastruktur for friluftslivet. Utfordringen møter vi når vi kommer til skjøtsel, drift og vedlikehold av de ulike områdene/tiltakene. Lyngsalpan verneområdestyre er derfor svært glad for at man kan melde inn behov for midler til drift. Dette vil lette arbeidet med å tilrettelegge for gode opplevelser i, og ved, verneområdene som vi forvalter. Verneområdestyret har mulighet å gå inn i flere samarbeidsprosjekter der vi også kan bidra litt til driftskostnader.

Lyngsalpan landskapsvernområde er mye besøkt, både sommer og vinter. Det vil derfor årlig være behov for skjøtsel på en del av stiene for at de ikke skal bli gjørmete og vifteformete. Her er det også behov for nye klopper, eller reparasjon av eksisterende, påfylling av flis, kanalisering av vann og lignende. Våre mest besøkte

områder på barmark er **Blåisvatnet med over 46.000 (i 2025)** passeringer forbi telleren som står ved stien opp til området. Det er også et turmål til som er i samme området, Aspevatnet. Der står ingen teller, men man ser at det er behov for oppfølging og skjøtsel av også dette området. Mange kombinerer tur til Blåisvatnet med en tur ut til Lyngstuva Dette er med andre ord også et område med mye besøk, og som har behov for skjøtsel av sti. Steindalen i Storfjord og Lakselvbukt i Tromsø er også et svært populære områder. Steder med såpass mye besøk medfører behov for utfartstoiletter. Drift av toalett er derfor en stor utfordring mange steder. Det er vanskelig å få noen til å gjøre renhold og ettersyn uten å kompensere for arbeidet. Det er heller ikke så lett å få med kommunene på å dekke dette da mange kommuner har svært trange budsjetter.

Ved mange av startstedene er det bord, benker og bålplasser. Det er behov for ved til disse bålplassen for at besøkende ikke skal gyve løs på skogen rundt bålplassen. Det er størst utfart til Lyngsalpan på vinteren. Det er behov for brøyting av flere parkeringsplasser. Det er mange steder trafikkfarlige situasjoner på grunn av at biler parkerer langs vegskulderen i mangel på andre parkeringsmuligheter. I tillegg vil det være behov for vedlikehold av merking, samt en del ny merking av stier. Oppsett og utskifting av verneskilt og andre skilt er også noe som følges opp med jevne mellomrom. Lyngsalpan verneområdestyre forvalter ikke bare Lyngsalpan landskapsvernområde. Verneområdestyret forvalter også disse verneområdene: Faueldalen naturreservat Karnes naturreservat Sørlenangsbotn naturreservat Stormyra naturreservat Årøyholmen landskapsvernområde med dyrelivsfredning Verneområdestyret er derfor avhengig av å leie båtskyss for å komme seg ut til både Årøyholmen og Karnes naturreservat. Deler av Lyngsalpan lvo. er også utilgjengelig uten båtskyss. Verneområdestyre har ikke tilgang på egen båt så for å besøke disse områdene er man nødt til å leie båtskyss.

Kr 100.000,- i årlige driftsmidler til verneområdene vil være til stor hjelp for å kunne ha en forutsigbar forvaltning av verneområdene der man kan planlegge for faste driftskostnader der Lyngsalpan verneområdestyre har forvaltningsansvaret. Forvalter mener at dette fortsatt er realistiske tall som vil kunne være forutsigbart og man kan planlegge litt langsiktig ut fra at dette er midler styret har tilgjengelig, og kan bruke til ulike driftskostnader.

Arkivsaksnr: 2025/10741-2

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 26.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	24/25	03.12.2025

Tiltak 2026 - innmelding av behov for midler og bestilling av SNO-ressurser i naturoppdrag, Lyngsalpan verneområdestyre

Vedlegg:

- 1 Føringar for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026.pdf
- 2 Strategi for bruk av tiltaksmidler i verneområder 2026-2030.pdf

Forvalters innstilling

Lyngsalpan verneområdestyre vedtar å innarbeide følgende tiltak i tiltaksplanen for 2025 dersom alle forutsetninger ligger til rette for det:

- Verneområdeinformasjon på Nordkjosbotn
- Verneområdeinformasjon på Vardu
- Stikkrenne avkjørsel parkeringsplass, Lakselvbukt
- Søppelrydding i verneområder forvaltet av verneområdestyret
- Små vedskjul til startsteder
- Kvensk oversettelse av hjemmeside

Forvalterne delegeres myndighet å innhente priser, sette opp budsjett og finansierungsplaner for prosjektene. Forslag til endelig tiltaksplan for 2025 sendes arbeidsutvalget for vedtak før fristen 9. januar 2026.

Tildeling av midler vil komme på slutten av februar 2026 og endelig prioritering av tildelte midler tas på første styremøte i 2026.

Forvalterne delegeres også myndighet til å avholde planleggingsmøte med SNO der omtalte behov i saksframlegget legges inn i naturoppdrag.

Saksopplysninger

Verneområdestyret kan hvert år be om midler til finansiering av tiltak i verneområdene. Midlene bevilges da over statsbudsjettet og fordeles av Miljødirektoratet. I forslag til statsbudsjett for 2026 står følgende:

«Midlene til verneområder og nærområder til verneområdene går til skjøtsels- og tilretteleggingstiltak og andre tiltak som er nødvendige for å ta vare på verneverdiene, til informasjonstiltak og til utredninger som er nødvendige før tiltak. Skjøtselstiltak blir utført for å bedre naturtilstanden og for å sikre at viktige naturtyper og arter ikke går tapt. Tilretteleggingstiltak omfatter blant annet opparbeidelse av stier, klopping og merking for å bedre tilgjengeligheten i verneområdene og samtidig styre ferdselen i og rundt sårbar natur. Informasjonstiltak i alle typer av verneområder blir utarbeidet i tråd med merkevaren for Norges nasjonalparker. Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Miljødirektoratets Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026–2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltningsplan, skjøtselsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet.»

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtselsplaner, overvåking og utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men kan omsøkes over andre budsjettposter

Forutsetning for tildeling av midler

Tiltak skal i utgangspunktet være forankret i en godkjent forvaltningsplan, skjøtselsplan eller besøksstrategi.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

For større installasjoner/tilretteleggingstiltak er det krav om samfinansiering og avtale om vedlikehold/drift. Se mer informasjon om dette under avsnitt "Finansiering av større tilretteleggingstiltak". Ved kjøp av tjenester skal tjenesteyterne kunne vise til nødvendige kvalifikasjoner, kursbevis etc.

Hvor mye midler som blir overført til Lyngsalpan er avhengig av innmeldt behov fra Lyngsalpan verneområdestyre, og hvor mye av dette som blir prioritert av Miljødirektoratet. Tildelingen er en rammetildeling med mulighet til å disponere midlene mellom innmeldte tiltak som er innenfor postformålet til kap./post 1420.31 i statsbudsjettet, og er i tråd med strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder.

For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, skal forvaltningsmyndighetene synliggjøre vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes og bedres. Miljødirektoratet legger Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder til grunn for tildeling av midler, se vedlegg. Alle innmeldte tiltak skal i tillegg til verneformålet være i tråd med godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller andre relevante styringsdokumenter. Frist for å melde inn behov for midler er **9. januar 2026**.

Verneområdestyret har vedtatt besøksstrategi, og har gjort mye for å implementere merkevaren i nærområdet til landskapsvernområdet. Lyngsalpan er et stort verneområde med bosetting rundt nesten hele halvøya. Det blir derfor mange innfallsporter og startsteder.

Vi startet med implementeringen i 2020, og mye er kommet på plass i løpet av disse årene. Lyngsalpan har egen hjemmeside på norsk, engelsk og samisk. Det er også utarbeidet en brosjyre som finnes både på norsk, samisk, engelsk, tysk og finsk. Det er også utarbeidet plakater med verneområdeinformasjon om alle verneområdene som forvaltes av styret, samt en del temaplakater og fugleplakat. Det er også laget tre portaler i cortenstål. Det er satt ut en del informasjonsplakater på ulike steder rundt verneområdet. Følgende steder er satt opp fysisk informasjon: Russelv, Sørlenangsbotn, Faueldalen, Tverrdalen, Elvevoll, Steindalen, Furufalten, Nordnes, Koppangen, Lakselvdalen, Lyngseidet, Fastdalen, Goverdalen, Jægervatnet, Svensby og Breivikeidet.

Verneområdestyret har også bidratt til å få på plass parkeringsplasser, toalettfasiliteter, bruer, skjøtsel og merking av stier med mere. Tiltak skal være forankret i en skjøtsels- eller forvaltningsplan, en besøksstrategi for området, eller andre relevante styringsdokumenter.

I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart. I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn, gapahuker mv. er det krav om en betydelig

samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd."

Vurdering

Verneområdestyret bør fortsette implementeringen av merkevaren, og få på plass de vedtatte tiltakene i besøksstrategien, samt eventuelt utbedre allerede gjennomførte tiltak.

Nå er det bare noen få steder det ikke er satt opp verneområdeinformasjon. Det er fortsatt ikke satt opp noe ny informasjon på Nordkjosbotn. Vi hadde tidligere satt opp plakater på en eksisterende skilttavle. Dette måtte vi ta vekk, men har egentlig fått lov å sette dit igjen. Plakatene passer ikke så godt på den skilttavlen så det er spørsmål om vi skulle fått satt opp egne skilt etter designmanualen. **Nordkjosbotn** er et viktig knutepunkt der man først møter Lyngsalpan når man kommer sørfra på E6. Eksakt plassering av skiltene må man kanskje se nærmere på, men tenker kanskje at det vil være naturlig at de settes opp i elveparken. Mange som stopper i dette området. Man ser også fjellene fra dette området.

Det vil være naturlig med kartplakaten, kvartærgeologi + kultur. Det vil si 1 stort skilt (1250 x2000x10 mm) og to middels store skilt (950x2000x10 mm) i cortenstål: Innkjøp og frakt av dette vil i tilfelle komme på ca. kr. 60.000. I tillegg kommer entreprenør til oppsett av dette, ca. kr 50.000,-

Til sammen **kr. 110.000,-**

Det er heller ikke satt opp verneområdeinformasjon på Vardu i Lyngen. Dette er et stykke utenfor landskapsvernområdet. Det er likevel mange som starter turen inn i verneområdet der, opp rørgata og da er man straks i verneområdet. Det kan kanskje være en mulighet å henge plakat/-er på toalettet ved parkeringen i stedet for å sette opp skilt i cortenstål. I tilfelle vil vi bare få kostnader til opptrykking av flere plakater. Eventuell oppheng av plakater på toalettet må avklares med Lyngen kommune. Hvis det meldes inn behov for **ca. kr.15.000,-** til plakater, vil det sannsynligvis være tilstrekkelig for begge stedene.

Verneområdestyret har etablert en parkeringsplass i Lakselvbukt, ved Goverdalen. Troms fylkeskommune har godkjent det meste, men de krever at det legges en stikkrenne under avkjørselen (selv om det var en eksisterende avkjørsel uten stikkrenne). Forvalter har sjekket med han som ordnet parkeringsplassen hva det vil koste å få lagt en stikkrenne der, og har fått følgende tilbud:

Transport av maskin kr 5000, graving og planering kr.35.000, bortkjøring av overskuddsmasser kr.4200, pukk 8-22 kr.5800, 2 lass 0-22 kr.7336, stikkrennerør Ø400 kr.6900;

Sum kr.64.236 + mva

Det er fortsatt behov for en del rydding i verneområdene som vi forvalter. Det er fortsatt mye piggråd og annet avfall igjen på Årøya, og det er en del gamle gjerder som skal ryddes vekk i fjellet. Vi har også en lang strandlinje på Lyngstadlandet, på Årøya og i Karnes naturreservat der det er lenge siden det har blitt ryddet. Verneområdeforvalter foreslår at det settes av **kr. 100.000,-** til rydding også i 2026. Det er frakt og levering av søppel som koster mest da en enten må bruke båt, eller helikopter.

Det har i 2026 vært en del fokus på at Lyngsalpan ikke har noe verneområdeinformasjon på kvensk. Kvensk er anerkjent som eget språk, og det er

mange i området som har kvensk opprinnelse. For å bidra til en revitalisering og fokus på språket, kan verneområdestyret oversette hjemmesiden til kvensk i tillegg til de språkene den allerede har (norsk, engelsk og samisk). Oppsett av hjemmesiden kommer på ca. 13.000. I tillegg kommer kostnaden til oversetting til kvensk. Forvalter er usikker på prisen på dette, men har fortsatt tid å finne det før fristen 9. januar.

Verneområdestyret har snakket om at det er ønskelig med et signalbygg for Lyngsalpan landskapsvernområde. Det er til nå ikke bestemt lokasjon, eller innhentet tillatelser til dette. Forvalter tenker at dette må på plass før man melder inn behov for midler til dette. 2026 kan brukes til å avklare hva slags bygg man skal sette opp, hvor det skal settes opp og avklare grunneiertyllatelse, byggetillatelse og eventuelt hente inn pristilbud.

Verneområdestyret har satt i gang etablering av et informasjonspunkt i parken på Lyngseidet. Det har vært anbudskonkurranse for design av dette. Bestillingen gikk ut på at informasjonspunktet særlig skal rette seg mot barn og være et slags «barnas landskapsvernområde». Det ble lagt inn følgende bestilling: Verneområdestyret ønsker å fortsette det gode arbeidet som er gjort i parken. «Vi ønsker at det skal bli et «lek og lær»-område for barn og voksne. Vi ønsker å få på plass installasjoner som bidrar til at besøkende lærer om Lyngsalpan landskapsvernområde og naturen i området. Her ønsker vi å legge vekt på landskapets utforming, geologi, glasiologi og tradisjonell bruk av området. Vi ønsker å få laget installasjoner som barn kan klatre på, leke med og utforske. Dette ønskes kombinert med natursti og informasjonsplakater utarbeidet i samsvar med Miljødirektoratets designmanual.»

Asplan Viak AS fikk tilslag på sitt tilbud. I skrivende stund er ikke design klar. Asplan Viak har akkurat begynt å jobbe med dette. Forvalter har derfor ikke noe grunnlag for å beregne pris på de ulike tiltakene som kan etableres i parken. Når man får designet, kan man bruke 2026 på å få alle formaliteter på plass, samt ha anbudskonkurranse for å be om midler til dette prosjektet i 2027.

Verneområdestyret har etablert flere bålplasser i tilknytning til startsteder inn i landskapsvernområdet. I Sørlenangsbotn er det 3 bålpanner og i Steindalen er det en bålpanne. Det er ikke ført noe ved til disse plassene. Verneområdestyret bør kanskje vurdere om man skal få bygget noen små vedskjul og føre dit ved. Man kan få på plass en betalingsløsning for ved til bruk på stedet. En slik løsning hadde de i tilknytning til Femunden nasjonalpark. Bildet under viser vedskjulet de hadde ved Femundsjøen:

Det kan kanskje være mulig å få til et samarbeid med grendelag eller idrettslag som kan være mottaker av innbetaling for veden. Verneområdestyret har ikke noen konto som kan knyttes opp til vipps eller andre betalingsløsninger. Verneområdestyret kan melde inn behov for **kr. 100.000,-** for etablering av flere små vedskjul, samt utstyr til kløyving av ved.

Ellers kan det komme innspill på møtet som vi skal ha med kommunene etter styremøtet 3. desember. Det er ikke noe i veien for at man kan få med eventuelt andre tiltak. Det bør imidlertid være i tråd med besøksstrategien.

SNO-ressurs 2026

SNO (statens naturoppsyn) er forvaltningsmyndighetens feltpersonell. Verneområdestyret bestiller hvert år feltoppdrag fra SNO. Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av oppdrag og oppfølging av bevaringsmål som SNO har ansvar for. Forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet skal bruke Naturoppdrag, både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene.

Forvalterne har på slutten av hvert år møte med SNO – lokalt der vi sammen ser på ulike tiltak der SNO har mulighet å bidra det kommende året. I år blir møtet 12. desember på kontoret på Lyngseidet.

Forvalterne ser for seg at SNO kan bidra til skjøtselstiltak på Årøyholmen. Det er mange kulturmiljø og -minner som har blitt overgrodd av busker og trær. Det er også behov for hogst og rydding på de gamle jordene. Når det er hugget, vil villsauene bidra til å unngå ny gjengroing. Dette er et skjøtselstiltak som kan utføres i fellesskap mellom forvaltningsmyndighet og SNO.

Det er stor slitasje på stiene som går inn i Lyngsalpan. Det kan være behov for forsterking av stiene, lede vekk vann, legge klopper, bytte ut klopper eller påfyll av flis der vi har det. Det vil være behov for hjelp av transport av flis fra parkeringsplassen i Sørlenangsbotn.

Det går flere armer av snøscooterløypen i Nordlenangen inn i Lyngsalpan landskapsvernområde. Vi ønsker bistand fra SNO om å sjekke at løypene merkes og overholdes i tråd med vedtatt trase. Det har vært noen henvendelser på at løypene ikke merkes i tråd med forskriften, og at det er mye ulovlig kjøring med løypen som utgangspunkt.

Det er noen bygg langs Lyngstadlandet. Det er et ønske at SNO tar en runde med båt og tar nye bilder av samtlige bygg i området. Bildene legges inn i naturoppdrag på installasjonen. Det er bygg på Jevvas, Indre Gamvik og i Purkevika. Bilder må tas fra alle vinkler. Det er også ønskelig at eventuelt forekomst av avfall eller eventuelt andre observasjoner legges inn.

Det er behov for utskifting av en del av «løveskiltene» langs stinettet. Det er også behov for oppsetting av nye «løveskilt» der det tidligere ikke har vært noen. Dette for å gjøre besøkende oppmerksom på at de går inn i et verneområde. På mye brukte stier bør vi også sette opp underskilt som viser forbud mot El-sykkel og bruk av drone.

Bevaringsmål: Verneområdestyret har vedtatt bevaringsmål knyttet til området i Sørlenangsbotn. Dette må legges inn i naturoppdrag og følges opp av verneområdeforvalterne og SNO. Dette går på bredde av stier, «villbål» og forekomst av ekskrementer, toalettpapir og annet avfall langs sti og ved turmål.

Det er ønskelig med en bedre overvåking/kartlegging av fuglelivet i naturreservatene som verneområdestyret har ansvaret for. Nå har vi nylig kartlagt fuglelivet i Sørlenangsbotn og Stormyra og da er det fint å kunne følge opp med observasjoner for å se om noe endrer seg. Årøya og Karnes har også vært viktige fugleområder. I løpet av de siste årene har fuglebestandene gått dramatisk ned. Det finnes for eksempel ikke krykkje igjen på Store skogholmen, og hekkebestanden av de andre måsene er også gått betydelig ned. Dette er en trend overalt, men likevel viktig å dokumentere i de områdene som vi har ansvar for.

Hvis verneområdestyret ønsker kan det være aktuelt å invitere SNO til å komme på et møte med verneområdestyret for å fortelle om sitt arbeid, hva som er deres hovedoppgaver og hvordan forvaltning og SNO samarbeider.

Alle Statsforvaltere
Alle nasjonalpark – og verneområdestyrer

Trondheim, 27.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15345

Saksbehandler:
Vibeke Husby

Føringer for forvaltningsmyndighetene for verneområder - tiltaksmidler, restaureringsmidler og SNO-ressurser for 2026

Elektronisk søknadssenter (ESS) skal som vanlig benyttes for å melde inn behov for midler til tiltak i verneområder og naturrestaurering. Søknadssenteret åpner for innmelding over kap. 1420 post 31 den 15. november, og frist for innmelding er 9. januar 2026. Innmelding av behov for SNO-ressurs skal bygge på planleggingsmøter mellom forvaltningsmyndighet for verneområdene og SNO lokalt.

1. Post 1420.31 – Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering

Nytt – Tiltak for villrein er innlemmet i budsjettposten

I forslag til statsbudsjett for budsjettåret 2026, som ble lagt fram den 15. oktober, er tiltak for villrein inkludert i kap. 1420 post 31. Miljødirektoratet arbeider med tilrettelegging av dette og vil komme tilbake med informasjon om denne delen av budsjettposten når slik informasjon er klar.

Nytt – revidert strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder er nå revidert og skal gjelde i fem år (2026-2030). Strategien gir føringer for bruken av tiltaksmidlene og for prioriteringer mellom ulike tiltak. Vi har ikke gjort store endringer i strategien, men vi oppfordrer til å lese den før dere melder inn behov for tiltaksmidler, se vedlegg 1.

Miljødirektoratet gjennomførte i høst en evaluering av prøveordningene med 1) rammetildeling med bakgrunn i innmeldte behov for midler til tiltak i ESS og 2) tidlig tildeling av tiltaksmidler i tildelingsbrevet til Statsforvalteren før jul.

Statsforvalterne gir i evalueringen bred støtte til ordningen med tildeling av en samlet pott for tiltaksmidler. Dette oppleves som en betydelig forbedring som gir økt fleksibilitet, mindre byråkrati og bedre økonomistyring. Flere peker på at det gir bedre balanse mellom tiltak og styrker

gjennomføringsevnen. To av embetene opplever liten endring, men anerkjenner at ordningen gir forbedringer og potensial for ressursbesparelse.

Når det gjelder tidlig tildeling av tiltaksmidlene, er vurderingene fra embetene delte. Flere Statsforvaltere ser klare fordeler, særlig for tiltak som krever oppstart vinter/tidlig vår, og fremhever økt forutsigbarhet og planleggingsmuligheter. Samtidig opplever noen at endringen har liten praktisk betydning og at eksisterende rutiner fungerer godt. To av embetene opplevde dette som dobbeltarbeid.

På bakgrunn av evalueringen, vil vi videreføre ordningen med at Statsforvalteren får en rammetildeling med mulighet til å disponere midlene mellom innmeldte tiltak som er innenfor postformålet til kap. 1420 post 31 i statsbudsjettet og er i tråd med strategien for bruk av midler til tiltak i verneområder. Det vil dermed bli lik prosedyre for Statsforvalteren som for nasjonalpark- og verneområdestyrene. Vi vil på bakgrunn av evalueringen *ikke* videreføre prøveordningen med tidlig tildeling av tiltaksmidler før jul. Det vil imidlertid fortsatt være mulig å melde inn behov for forhåndsgodkjenning av tiltak som krever tidlig avklaring.

Vi jobber for at både innmelding av behov for midler til tiltak og rapportering i fremtiden skal skje i Naturoppdrag, noe som vil forenkle denne prosessen.

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Statsforvalteren har ansvar for å kontakte kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for mindre verneområder for å registrere behov for tiltaksmidler. Innmeldte behov skal samordnes og prioriteres av Statsforvalteren i dialog med kommunene og inngå i den samlede innmeldingen. Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet skal enten inviteres til planleggingsmøtene hos Statsforvalteren, eller til egne samtaler/møter i forkant av planleggingsmøtene.

De miljørettslige prinsippene

De miljørettslige prinsippene (§§ 8 til 12) i naturmangfoldlovens kapittel II skal legges til grunn ved myndighetsutøvelse som berører naturmangfold. For at det skal komme frem tydeligere hvilke vurderinger som er gjort forut for søknader om midler til tiltak, skal forvaltningsmyndighetene synliggjøre vurderingene av miljørettsprinsippene ved innmelding av behov for midler til tiltak som kan berøre naturmangfold. Når en beslutning har utelukkende positiv effekt for naturmangfold, er det ikke nødvendig å bruke prinsippene. Vi ber om at det gis en kort oppsummering av vurderingen i merknadsfeltet ved utfylling av skjema i elektronisk søknadssenter og at eventuell utfyllende beskrivelse av vurderingene legges ved som vedlegg til tiltaket. Vurderingen etter prinsippene skal være forholdsmessig til tiltakets omfang og påvirkning på naturmangfoldet. I henhold til KLD sin veileder om naturmangfoldloven kapittel II, er det ikke nødvendig å henvise til hvert enkelt prinsipp, men vi ønsker at det kommer frem hvilke vurderinger som er gjort. Veilederen ligger på regjeringens nettsider [her](#) og Miljødirektoratets veiledning om miljørettsprinsippene finnes [her](#).

Naturrestaurering

Posten kan benyttes til å restaurere forringet natur, både innenfor og utenfor verneområdene. Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og Statsforvalteren i Innlandet kan bistå med faglige råd knyttet til restaurering av myr. Det kan meldes inn behov for midler fra post 1420.21 til styrket kapasitet hos Statsforvalterne knyttet til oppgaver på naturrestaurering. Vi gjør oppmerksom på at midlene til å styrke kapasiteten er begrenset.

Behov for midler til hogst av fremmede treslag i verneområder som er av et visst omfang, meldes inn i skjemaet for *Naturrestaurering* i ESS. Hvis tiltaket har mer karakter av løpende skjøtsel, meldes det inn i skjemaet for *Tiltak i verneområder*.

Tiltak i verneområder

Målet for bruken av midler til tiltak i verneområder er at naturtilstanden opprettholdes eller bedres. Miljødirektoratet legger *Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder* (2026-2030) til grunn for tildeling av midler, se vedlegg 1. Det kan meldes inn behov for tiltak i alle typer av verneområder, inkl. marine verneområder og verneområder i sjø.

Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltnings- eller skjøtselsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet. Tiltaksplaner i FPNV (forvaltningsplan på nett) er koblet til søknadsskjema i ESS. Disse tiltaksplanene åpnes i ESS, og FPNV-tiltak velges direkte inn i søknadsskjemaet.

Det kan tildeles midler til kartlegginger og andre nødvendige utredninger som er direkte knyttet til tiltak.

Pågående skjøtselstiltak

Statsforvalteren kan for 2026 søke om en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke for pågående skjøtselstiltak. Dersom behovet skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS.

Fremmede arter

For bekjempelse av mink, rynkeroser og stillehavsøsters er det utarbeidet handlingsplaner (DN-rapport 5-2011, DN-rapport 2013-1 og Rapport M-588, 2016). Prioriteringer gitt i handlingsplanene skal følges ved innmelding av behov for midler til slike tiltak, og metodene som er gjengitt i planene skal benyttes.

Tiltak i områder der SNO skal være økonomisk ansvarlig, må meldes inn som enkelttiltak i ESS og ikke som del av en ramme som også statsforvalteren skal benytte seg av. Vi ber om at dere skriver inn hvilket eller hvilke verneområder det søkes om tiltak i.

Informasjonstiltak

Alle informasjonstiltak som iverksettes skal være i henhold til [merkevaren Norges nasjonalparker](#) og være forankret i en besøksstrategi. For verneområder forvaltet av verneområdestyrer og for verneområder med status som Ramsarområde, skal besøksstrategier sendes til Miljødirektoratet for faglig godkjenning. Alle henvendelser knyttet til informasjonstiltak rettes til merkevare@miljodir.no.

Statsforvalteren kan for 2026 melde inn behov for en ramme på inntil kr. 500 000 per fylke til informasjonstiltak. Dersom Statsforvalterens behov skulle overstige tildelt ramme, må overskytende tiltak spesifiseres som egne tiltak i ESS. Statsforvalteren må samordne og gjøre en prioritering av forslag til informasjonstiltak fra kommuner med delegert forvaltningsmyndighet.

Verneskilt og skiltstenger

Totalt behov for antall verneskilt, underskilt og skiltstenger meldes inn sammen med de andre tiltakene i ESS. Det skal benyttes en egen linje for skilt og en annen for stenger. Antall og type skilt/stenger oppgis i merknadsfeltet.

Retningslinjene for bruk av verneskilt finner du her:

https://www.miljodirektoratet.no/globalassets/alle-tema/verneomrader/retningslinjer-for-bruk-av-verneskilt_mdir_mai_2021.pdf

Skiltmateriell kan bestilles hos Reklameservice AS: <https://miljodir.reklameservice.no/>.

Bestillingsløsningen krever innlogging, og passordet er *miljodirektoratet*.

2. Innmelding av andre behov

Driftsmidler til verneområdestyrer

Verneområdestyrene skal melde inn behov for driftsmidler over post 1420.21 i ESS. Nærmere informasjon om hva det kan søkes om finnes i veiledningen til søknadsskjemaet i ESS under "Bestillingsdialog", "Behovsinnmelding statsforvalteren". Midler til driftsoppgaver i verneområdene kan *ikke* dekkes over post 1420.31, men kan omsøkes under post 1420.21.

Forvaltningsplaner og bevaringsmål

Forvaltningsplaner skal utarbeides i det nettbaserte FPNV-systemet. I løpet av 2026 vil FPNV fases ut, og forvaltningsplaner skal etter det utarbeides i Naturoppdrag. Sannsynligvis vil denne overgangen skje rundt sommeren. Behov for midler til forvaltningsplaner skal meldes inn i ESS, i skjemaet *Behovsinnmelding statsforvalteren*.

Vi trenger å vite hva som er effekten av tiltak som settes inn, og vi oppfordrer derfor forvaltningsmyndigheten til å etablere bevaringsmål i Naturoppdrag.

Ferdselstellere

Vi har frem til nå hatt et opplegg for ferdselstellere eid av Miljødirektoratet, som fordeles til forvaltningsmyndighetene basert på behovsinnmelding i ESS. SNO lokalt har bistått med oppsetting og drift, samt ajourføring av databasen. Antallet ferdselstellere som fortsatt fungerer er nå så få at de gjenværende tellerne vil bli fordelt internt i regionene etter vurderinger gjort på planleggingsmøtene.

Det blir ikke mulig å melde inn behov for direktoratets ferdselstellere i ESS.

3. Planlegging av verneområdearbeidet

Det er viktig å sikre god dialog og forutsigbarhet i verneområdearbeidet med hensyn til prioritering av oppsynsinnsats, gjennomføring av oppdrag og oppfølging av bevaringsmål som SNO har ansvar for. Forvaltningsmyndigheten og naturoppsynet skal bruke Naturoppdrag, både i planlegging og gjennomføring av oppdrag i verneområdene. Forvaltningsmyndighetene har hovedansvar for behov og oppdrag, mens SNO bruker observasjon, med eller uten krav til oppfølging, samt installasjon for å registrere det som oppdages/registreres i felt. Forvaltningsmyndigheten må deretter vurdere om det skal genereres behov eller oppdrag utfra SNO sine innlagte observasjoner og installasjoner. De årlige planleggingsmøtene skal omhandle verneområdearbeidet og være en arena for samhandling om utfordringer og prioriteringer kommende år.

SNO er selv ansvarlig for å planlegge og prioritere og er økonomisk ansvarlig ved gjennomføring av egne tilsyns- og kontrolloppgaver. Det er likevel viktig at forvaltningsmyndigheten drøfter tilsynsbehov med SNO og kommer med innspill til prioriteringer av tilsynsvirksomheten for kommende år. Det jobbes med å få på plass en egen funksjon i Naturoppdrag, hvor forvaltningsmyndigheten i samråd med SNO må legge inn ønsket tilsynsfrekvens for alle verneområder. I dag har mange embeter en egen plan for dette, og inntil den nye funksjonen i Naturoppdrag blir tilgjengelig, må denne planen brukes. Ordinært tilsyn i verneområdene skal ikke legges som oppdrag i Naturoppdrag.

Oppdrag knyttet til registrering og skjøtsel av kulturminner må avklares med regional kulturminnemyndighet før de eventuelt legges inn som oppdrag til SNO.

Tabelloversikt over viktige frister og gjøremål.

Hva skal gjøres?	Hvem gjør det?	Når skal det gjøres?	Kommentar.
Dokumenter alle oppdrag utført inneværende år i Naturoppdrag	Utfører	Senest en uke før planleggingsmøtet	Om <i>Utfører</i> ikke har tilgang til Naturoppdrag skal <i>Ansvarlig</i> dokumentere oppdraget
Formøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	Senest en uke før planleggingsmøtet	Gjennomgang av gjennomførte og kommende oppdrag. Forvaltningsmyndighet arrangerer
Opprett forslag til kommende års oppdrag i Naturoppdrag	Forvaltningsmyndighet	Senest en uke før planleggingsmøtet	
Planleggingsmøter	Forvaltningsmyndighet og lokalt SNO	15. november - 15. desember	Forvaltningsmyndighet arrangerer

Siste frist for å avvise oppdrag i Naturoppdrag	Lokalt SNO	31. desember	Avviste oppdrag skal ha " <i>Ingen utfører</i> ". Godtatte oppdrag skal ha riktig <i>Utfører</i>
--	------------	--------------	--

4. Elektronisk søknadssenter (ESS)

Elektronisk søknadssenter (ESS) vil være klart for innmeldinger i skjemaene *Midler til tiltak i verneområder* og *Midler til naturrestaurering* fra og med 15. november 2025. Informasjon om innmelding av behov for midler til tiltak for villrein, vil bli gitt av Miljødirektoratet på et senere tidspunkt.

Behov for tiltaksmidler skal meldes inn med netto beløp, det vil si uten merverdiavgift. Den regnskapsmessige håndteringen ved bokføring av merverdiavgift, omtales i Rundskriv R-116 fra Finansdepartementet.

Det ligger to ulike skjemaer i ESS for innmelding av behov for midler til tiltak på post 1420.31 – ett for *Midler til tiltak i verneområder* og ett for *Midler til naturrestaurering*. Alle tiltak skal kostnadsberegnes og legges inn i det skjemaet som passer best.

Det må være klart hvem som skal være økonomisk ansvarlig for de ulike tiltakene når de legges inn i ESS. Ethvert tiltak som meldes inn skal kun ha én økonomisk ansvarlig.

Tiltaksmidlene vil bli tildelt i hovedtildelingen i februar 2026. Dersom det skulle bli behov for supplerende tildelinger senere på året, meldes behov inn på e-post til:

Vibeke Husby vibeke.husby@miljodir.no for verneområder forvaltet av Statsforvalteren og av kommuner med delegert forvaltningsmyndighet

Ingrid Moe Dahl ingrid.moe.dahl@miljodir.no for verneområder forvaltet av verneområdestyrer.

Frist for forvaltningsmyndigheten for å melde inn behov for midler i [Elektronisk søknadssenter](#) og behov for SNO-ressurs (som utfører) i [Naturoppdrag](#), er **9. januar 2026**.

5. Rapportering

Rapporteringen av mer-/mindreforbruk skal skje i forbindelse med rapport pr. 31. aug. 2026, økonomirapportering pr 1. november og endelig årsrapport pr. 31. des. 2026. Samtidig med endelig årsrapportering skal det også rapporteres i ESS på enkelttiltak finansiert over post 1420.31. Manglende rapportering kan få konsekvenser for senere tildelinger.

Hilsen
Miljødirektoratet

Ivar Myklebust

avdelingsdirektør
Land- og friluftslivavdelingen

Morten Kjørstad

avdelingsdirektør
Statens naturoppsyn

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

1. Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030)

Kopi til:

Kommuner med delegert forvaltningsmyndighet for verneområder

Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026-2030)

Innledning

Regjeringen vil bevare et representativt utvalg av norsk natur for kommende generasjoner, og en god forvaltning av verneområder er viktig for å kunne nå dette målet. Målet med forvaltningen av verneområder er å redusere trusler mot verneverdiene slik at verneformålet ivaretas. Tiltaksmidlene fordeles på bakgrunn av dagens trusselbilde og har som formål å ivareta, eller forbedre tilstanden i verneområdene. Midlene prioriteres derfor høyt til tiltak som virker avbøtende på negative påvirkningsfaktorer der verneverdiene er truet.

Klimaendringene forventes å gi økt stress for mange av artene og naturtypene i verneområdene og kan gi endringer i sammensetningen av arter. For å minimere de negative effektene av klimaendringer på verneverdiene, må andre negative påvirkninger begrenses mest mulig. Eksempler på dette er gjengroing, forstyrrelser og forurensning. I tillegg bør forvaltningen av verneområder ta ekstra hensyn til effekter av klimaendringene i planlegging av tiltak. Skjøtselstiltak, som fjerning av fremmede arter, må for eksempel antas å øke i omfang som følge av klimaendringene, og planlegging av tilretteleggingstiltak som etablering av stier og broer, må ta høyde for økte nedbørsmengder med påfølgende flom- og rasfare.

Tiltaksposten – Statsbudsjettets kap./post 1420.31

Det overordnede målet for forvaltning av verneområder er å ivareta verneformålet og verneverdiene i det enkelte verneområde. Postbeskrivelsen for post 1420.31 Tiltak i verneområder, tiltak for villrein og naturrestaurering, gir viktige formelle rammer for hvordan tiltaksmidlene skal disponeres. Størrelsen på tiltaksposten avsettes i hvert års statsbudsjett og har i de siste årene økt. I forslaget til statsbudsjett for 2026 (Prop.1S (2025-2026)) står følgende:

Midlene til verneområder og nærområder til verneområdene går til skjøtels- og tilretteleggingstiltak og andre tiltak som er nødvendige for å ta vare på verneverdiene, til informasjonstiltak og til utredninger som er nødvendige før tiltak. Skjøtselstiltak blir utført for å bedre naturtilstanden og for å sikre at viktige naturtyper og arter ikke går tapt. Tilretteleggingstiltak omfatter blant annet opparbeidelse av stier, klopping og merking for å bedre tilgjengeligheten i verneområdene og samtidig styre ferdsele i og rundt sårbar natur. Informasjonstiltak i alle typer av verneområder blir utarbeidet i tråd med merkevaren for Norges nasjonalparker. Alle tiltak i verneområder skal prioriteres i tråd med Miljødirektoratets Strategi for bruk av midler til tiltak i verneområder (2026–2030) og skal i utgangspunktet være forankret i godkjent forvaltningsplan, skjøtelsplan, besøksstrategi eller tilsvarende plan for arbeidet.

Posten for tiltaksmidler er en statlig investeringspost for forvaltningsmyndighetenes prioriterte tiltak i verneområder. Midlene skal derfor kun benyttes til tiltak i forvaltningsmyndighetens egen regi, ev. til kjøp av tjenester for gjennomføring av tiltakene. Midlene kan ikke benyttes som tilskudd til andre aktører. Drift og vedlikehold av infrastruktur (veier, toaletter, parkeringsplasser o.l.) utenfor verneområdene finansieres ikke over tiltaksmidlene.

For å kunne ivareta verneverdiene innenfor verneområder, vil det av og til være nødvendig å gjennomføre tiltak også utenfor verneområdene. Dette betinger samarbeid og avtale med grunneiere. Et eksempel på et slikt tiltak er når uttak av fremmede arter innenfor og utenfor vernegrensene må sees i sammenheng for at tiltaket skal få optimal effekt.

For å oppnå en god forvaltning av verneområder, kan det være nødvendig med generelle naturkartlegginger, sårbarhetsvurderinger, brukerundersøkelser, utarbeidelse av forvaltnings- og skjøtelsplaner, overvåking og utarbeidelse av nettsider o.a. Slike tiltak finansieres ikke over kap./post 1420.31, men kan omsøkes over andre budsjettposter.

Forutsetning for tildeling av midler

Tiltak skal i utgangspunktet være forankret i en godkjent forvaltningsplan, skjøtselsplan eller besøksstrategi.

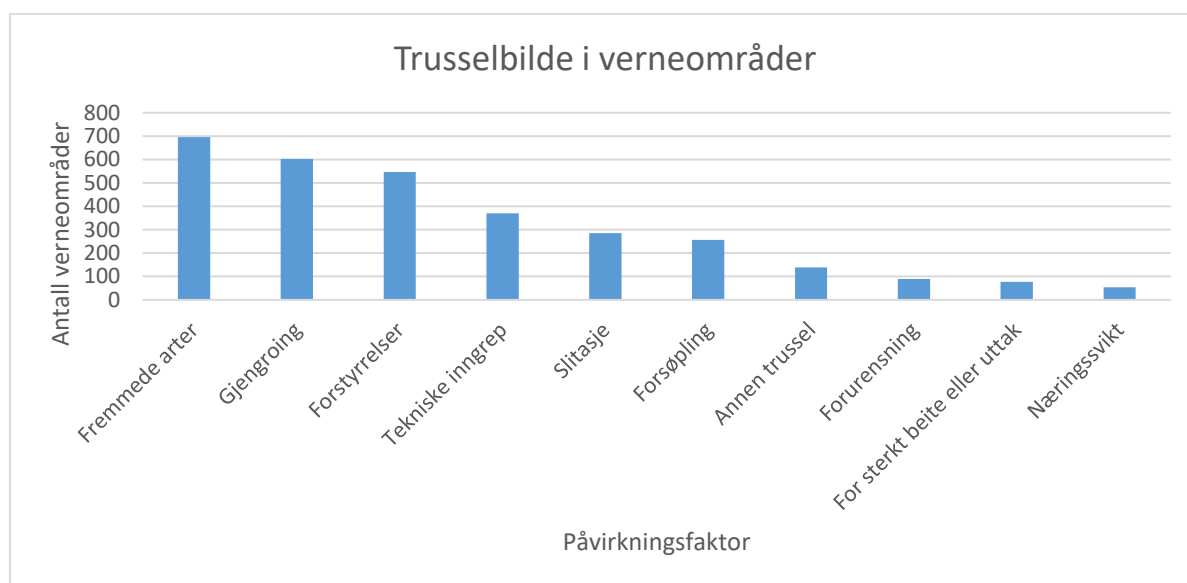
I forkant av innmeldingen må formaliteter rundt tiltaket være avklart, som planavklaringer og innhenting av nødvendige tillatelser for gjennomføring av tiltaket. I tillegg må eierforhold og tilsyns-/drift- og vedlikeholdsavtaler være avklart.

For større installasjoner/tilretteleggingstiltak er det krav om samfinansiering og avtale om vedlikehold/drift. Se mer informasjon om dette under avsnitt "Finansiering av større tilretteleggingstiltak".

Ved kjøp av tjenester skal tjenesteyterne kunne vise til nødvendige kvalifikasjoner, kursbevis etc.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler

Klima- og miljødepartementet har bedt om en styrket ivaretagelse av verneverdiene i verneområdene. Bedring av tilstanden i verneområder, slik at antall truede verneområder reduseres, vil derfor ha fokus. De største negative påvirkningsfaktorene er fremmede arter, gjengroing, forstyrrelse av dyrelivet, tekniske inngrep og slitasje på vegetasjon, se figur 1.

Figur 1. Trusselfaktorer i verneområder pr 01.10.2025. Kilde: faktaark om verneområdet i Naturbase

Ved fordeling av midler til skjøtsel og besøksforvaltning, skal tiltakene som gir størst positiv effekt på tilstanden, og som direkte bidrar til å motvirke negative påvirkningsfaktorer, prioriteres.

Etablerte skjøtselstiltak i naturtyper som krever kontinuerlig skjøtsel for å opprettholde god tilstand (løpende skjøtsel), skal prioriteres høyere enn oppstart av nye skjøtselstiltak. Det finnes likevel tilfeller der nye skjøtselstiltak bør prioriteres. Dette gjelder for eksempel der det oppdages forekomster av fremmede arter med stort spredningspotensiale der truede arter eller naturtyper står i fare for å gå tapt.

I verneområder der verneformålet trues av manglende skjøtselstiltak, og der det er behov for oppstart av tiltak umiddelbart, vil slike tiltak prioriteres foran besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet. Et unntak her er sikkerhetstiltak knyttet til besøksforvaltning. Tiltak for å styrke besøksforvaltningen kan eventuelt gå parallelt med nødvendige skjøtselstiltak.

Et delmål med budsjettposten er å tilrettelegge for de besøkende med informasjon i tråd med merkevaren Norges nasjonalparker. I enkelte verneområder er det ikke ønskelig med økt ferdsel av hensyn til verneverdiene. I slike områder kan likevel god, oppdatert informasjon være viktig.

Målet med forvaltningen av verneområder er å redusere trusler mot verneverdiene slik at verneformålet ivaretas.

Strategien for å nå dette målet er å prioritere tiltak som retter seg mot en bedre tilstand i verneområdene. Tiltakene skal redusere trusler mot verneverdiene, og både restaureringstiltak, skjøtselstiltak og informasjons- og tilretteleggingstiltak er nødvendige for å ivareta verneformålet.

Prioriteringer ved bruk av tiltaksmidler:

1. Tiltak som direkte bidrar til å motvirke trusler mot verneverdiene
2. Løpende skjøtselstiltak
3. Vedlikehold av eksisterende tilrettelegging
4. Besøksforvaltningstiltak i verneområder med høyt besøkstrykk
5. Besøksforvaltningstiltak i øvrige verneområder
6. Besøksforvaltningstiltak som ikke er direkte knyttet til trusselbildet (slik som fugletårn mm.)

Finansiering av større tilretteleggingstiltak

Midler til etablering av installasjoner som informasjonspunkt, toalettbygg og parkeringsplasser i tilknytning til verneområder, må være forankret i en godkjent besøksstrategi for å kunne bli prioritert. Tiltaksmidler kan brukes til å delfinansiere denne typen tilrettelegging. I Handlingsplan for styrket forvaltning av verneområdene, er det presisert at "For større installasjoner som fugletårn mv. er det krav om en betydelig samfinansiering fra andre for å kunne prioritere tiltaket. Videre må eierforholdet og vedlikeholdsansvaret avklares på forhånd." Videre må søknader om denne typen tiltak være godt begrunnet med blant annet informasjon om besøkstall og eksisterende bruk av området.

Tilrettelegging med universell utforming i verneområder

Universell utforming av stier innebærer krav til dekke, terrengutforming og bredde som vanskeliggjør denne typen tiltak i verneområder. I verneforskriftene er det et generelt forbud mot tyngre tekniske inngrep, og forskriftene inneholder som hovedregel ikke dispensasjonsbestemmelser som hjemler universell tilrettelegging i verneområdet. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i nml. § 48 første ledd, første alternativ, vil sjelden kunne anvendes da universell utforming medfører terrenginngrep som strider mot verneformålet og påvirker verneverdiene. Hvorvidt et omsøkt tiltak er i konflikt med forskriften må vurderes i det enkelte tilfellet.

Utenfor verneområdet, i tilknytning til innfallsporter eller startpunkt, kan det i enkelte tilfeller være aktuelt å etablere tilretteleggingstiltak med universell utforming. Også utenfor verneområder bør forvaltningsmyndighet være bevisst på inngrep som påføres terrenget og gjøre en vurdering av om behovet står i forhold til kostnader og inngrep.

På denne bakgrunnen vil det være høy terskel for tildeling av midler utover det som kan defineres som "enkel tilrettelegging" i verneområder.

Kulturminner i verneområder

Ansvar for forvaltning av kulturminner ligger hos kulturminnemyndighetene. Drift og vedlikehold av kulturminner er eiers ansvar.

Tiltaksmidler prioriteres vanligvis ikke til bevaring av kulturminner. Samtidig er kulturminner en del av verneformålet i de aller fleste nasjonalparker og i enkelte andre verneområder. Tiltaksmidlene kan i noen tilfeller brukes til samfinansiering av tiltak for å ivareta kulturminner, der dette bidrar til å opprettholde verneformålet.

Arkivsaksnr: 2025/11844-1

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 26.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	25/25	03.12.2025

Oppstart av forvaltningsplanarbeid; stormyra og Sørlenangsbotn naturreservater, Lyngen kommune

Vedlegg:

- 1 Melding om oppstart forvaltningsplan Stormyra og Sørlenangsbotn NR

Forvalters innstilling

Lyngsalpan verneområdestyre vedtar oppstart av arbeid med forvaltningsplaner for Stormyra og Sørlenangsbotn naturreservater i Lyngen kommune. Oppstartsmelding sendes ut i januar 2026

Saksopplysninger

Verneområdestyret har i 2025 fått gjennomført en kartlegging av fugl i både Stormyra og Sørlenangsbotn naturreservater. Rapport etter dette er pr.dags dato ikke mottatt, men skal mottas innen 1. desember 2025. Det skal derfor kunne refereres til denne under styremøtet 3. desember 2025. Bakgrunnen for kartleggingen var å få et større kunnskapsgrunnlag til arbeidet med forvaltningsplanen.

Vurdering

Det er høyt besøkspress i dette området og det er mange brukerinteresser i og ved naturreservatene. Forvalter mener derfor at det vil være viktig å få på plass en forvaltningsplan for de to områdene. Dette for at forvaltningen skal være forutsigbar, og at man har et godt verktøy i forvaltningen.

Vedlagt er forslag til oppstartsmelding på forvaltningsplanarbeidet.

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

Melding om oppstart:

Forvaltningsplaner for Stormyra og Sørlenangsbotn naturreservater

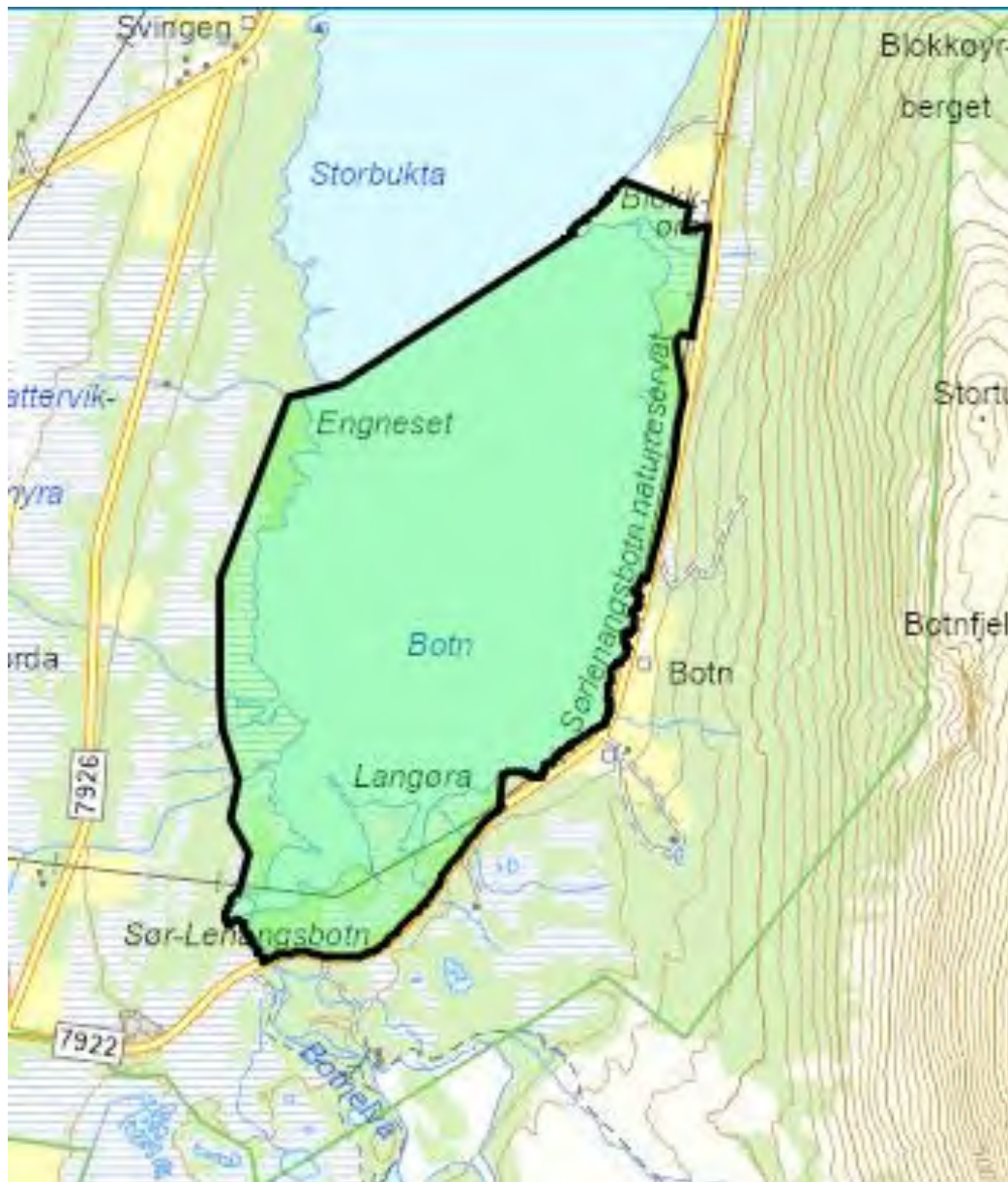

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

Vernetidspunkt og verneformål

Sørlenangsbotn naturreservat

Ble vedtatt opprettet 19. juni 1970 og er et våtmarksområde i Lyngen kommune i Troms fylke. Reservatet er 3240 daa der 860 daa er landareal, ca. 20 daa er ferskvann og ca. 2360 daa er sjøareal.

Formål med vernet: Å bevare et stort fjærområde med vide strandenger der vegetasjon er svært variert og der en rekke vannfuglarter er registrert i stort antall, særlig i trekkperiodene.

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

Stormyra naturreservat

Ble vedtatt opprettet 19. juni 1970 og er et myrområde i Lyngen kommune, Troms fylke.
Reservatet er ca. 1200daa.

Formål med vernet: Å bevare et vakkert myrlandskap med stor variasjon av myrtyper og med et rikt fugleliv.

Hvorfor forvaltningsplan

En forvaltningsplan skal være et praktisk hjelpemiddel til å opprettholde og fremme verneformålet og er en plan for å forvalte området. Planen skal sikre en enhetlig forvaltning av verneområdet ved å gi konkrete retningslinjer om bruk, informasjon, skjøtsel, eventuell tilrettelegging osv. ut fra verneforskriften.

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

Ved hjelp av en forvaltningsplan skal man unngå tilfeldige enkeltavgjørelser som kan være uheldige for verneverdiene. Slik vil forvaltningsplanen også bidra både til en mer forutsigbar forvaltning av verneområdene og til at konflikter dempes.

Verneforskriftene for verneområdene danner de ytre rammene for forvaltningsplanen. Gjennom forvaltningsplanen kan det ikke gis tillatelse til tiltak som er forbudt i verneforskriften. Likeledes kan ikke tiltak som er tillatt i verneforskriften forbys gjennom forvaltningsplanen. I tillegg vil det være en rekke tiltak og aktiviteter som det kan gis tillatelse til. Forvaltningsplanen skal forsøke å avklare hva som kan/bør tillates.

Prosess – utarbeidelse av forvaltningsplan

Lyngsalpan verneområdestyre (forvaltningsmyndigheten) er ansvarlig for å utarbeide forvaltningsplanen for de to naturreservatene; Sørlengangsbotn og Stormyra. Det planlegges å utarbeide en plan for hvert av områdene, men prosessene vil føres parallelt i og med at de ligger nært hverandre. Forvaltningsplanene vil lages i «forvaltningsplan på nett» - FPVN. Fordelen med å benytte dette verktøyet er at alle forvaltningsplaner i Norge samles på samme sted med unike klikkbare lenker til hver plan. Spesifikk informasjon er lettere å finne, f.eks. forvaltningsmyndighetens retningslinjer.

Før selve forvaltningsplanarbeidet starter opp skal kommunen, grunneiere, rettighetshavere og aktuelle brukergrupper gis melding om at arbeidet starter opp slik at de allerede fra start kan komme med innspill til arbeidet.

For å sikre lokal medvirkning ønsker vi å opprette en referansegruppe for arbeidet. Følgende grunneiere, lag og foreninger, bedrifter og sektormyndigheter inviteres:

- Lyngen kommune
- Troms fylkeskommune
- Sametinget
- Ishavskysten friluftsråd
- Ittunjárga reinbeitedistrikt
- Grunneiere for de to naturreservatene
- Arva
- Sørlengangen grendelag
- Lyngen ornitologiske forening
- Landbruksinteresser

Verneområdestyrets sekretariat vil lede gruppen og ivareta sekretariatsoppgavene. Verneområdestyret vil være styringsgruppe. Referansegruppa vil være viktig for kvalitetssikring av forvaltningsplanen. Gruppa vil bli bedt om å gi råd om viktige tema som bør inn i planen. Det vil legges opp til et møte med referansegruppa så tidlig som mulig etter vedtak om oppstart.

Forvaltningsplanens innhold

- Presisere og utdype verneforskriften, både verneformålet og enkeltbestemmelser
- Dokumentere tilstand for natur, kulturminner og brukerinteresser
- Definere forvaltningsmål, herunder bevaringsmål, ut fra natur- kulturkvalitetens tilstand
- Definere nødvendige og/eller ønskede tiltak

- Gi en oversikt over oppgaver med ansvarsfordeling og myndighet

Hvilke tema vil være viktige for forvaltningsplanen?

Det er flere tema som er aktuelle for planen. Det er satt opp en del punkter under og verneområdestyret ønsker tilbakemelding på både disse og andre tema som dere der som viktige i forvaltningsplanen.

- Området er i et viktig reindriftsområde. Det er et reingjerde innenfor grensene til Stormyra naturreservat. Nærområdet brukes aktivt til både samling, merking og slakting. Reindrifta vil også kunne ha behov for noe bruk av motoriserte kjøretøy i naturreservatene
- Det har vært, og pågår fortsatt, en storstilt nydyrking i randsonen til begge naturreservatene.
- Det går en strømlinje gjennom Sørlenangsbotn naturreservat
- Begge reservatene er viktige habitater for vade- og sjøfugl
- Det er foretatt en kartlegging av fugl i 2025
- Det er et fugletitteskjul i Sørlenangsbotn naturreservat (eies av verneområdestyret)
- Det er foretatt en Nin-kartlegging av Stormyra naturreservat
- Flere grøfter i reservatene – påvirker disse vannspeilet og verneverdiene i NR?
- Mye ferdsel i nærområdene til naturreservatene – vil dette kunne påvirke verneverdiene i NR?
- Behov for skjøtsel?
- Tiltak?

Møter

Det vil arrangeres møter der alle som ønsker å komme med innspill, eller ønsker informasjon om forvaltningsplanen er hjertelig velkommen. Møtet vil annonseres i forkant.

Fremdriftsplan

Saksgang	Tidsplan
Vedtak om oppstart	3. desember 2025
Sende melding om oppstart	Januar 2026
Åpent møte i Lenangen	Innen utgangen av januar 2026
Frist innspill oppstartsmelding	28. februar 2026
Oppsummering av innspill, møter og gjennomgang av utkast til plan med referansegruppe	Mai 2026
Innsending Miljødirektoratet faglig gjennomgang	Juni 2026
Høring	Juli – august-september
Forslag til plan presenteres referansegruppe	Oktober 2026
Forslag til plan vedtas av styringsgruppe	Styremøte november 2026
Plan sendes Miljødirektoratet for godkjenning og vedtak	Desember 2026

Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2024/10950-22

Saksbehandler: Oddrun Merete
Skjemstad

Dato: 20.11.2025

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Lyngsalpan verneområdestyre	26/25	03.12.2025

Eventuelt til styremøtet 3. desember 2025

Forvalters innstilling

Saksopplysninger

Vurdering

Fra: Timo Kumpula[timo.kumpula@uef.fi]
Sendt: 15.08.2025 14:44:59
Til: Stine Emilie Alfonsdatter Nøding[stine.noding@statsforvalteren.no]
Kopi: Skjemstad, Oddrun[oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no];
Tittel: Drone permission application in Steindalsbreen in Storfjord 2025

Hej,

here by I apply again the drone permission for Steindalsbreen in Storfjord (see attachments).

We will go there with students about 26-29.8.2025 for one day visit.

We have now drone data from glacier edge from several years on how glaciers retreats and lake front of it grows.

It would be important to have year 2025 to our timeserie dataset.

with best regards

Timo Kumpula

Timo Kumpula, Professori
Historian ja Maantieteiden laitos
Itä-Suomen yliopisto
80101 Joensuu
puh. +358-50-3728566

Timo Kumpula, PhD, Professor
Department of Geographical and Historical studies
University of Eastern Finland
80101 Joensuu
Finland
Tel. +358-50-3728566

From: Timo Kumpula
Sent: maanantai 12. elokuuta 2024 15.55
To: Hansen, Stine Emilie Nøding <stine.emilie.noding.hansen@statsforvalteren.no>
Cc: Skjemstad, Oddrun <oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no>
Subject: Drone permission application in Steindalsbreen in Storfjord 2024

Hej,

here by I apply again the drone permission for Steindalsbreen in Storfjord (see attachments).

We will go there with students about 27-30.8 for one day visit.

We have now drone data from glacier edge from several years on how glaciers retreats and lake front of it grows.

with best regards

Timo Kumpula

Timo Kumpula, Professori
Historian ja Maantieteiden laitos
Itä-Suomen yliopisto
80101 Joensuu
puh. +358-50-3728566

Timo Kumpula, PhD, Professor
Department of Geographical and Historical studies
University of Eastern Finland
80101 Joensuu
Finland
Tel. +358-50-3728566

From: Hansen, Stine Emilie Nøding <stine.emilie.noding.hansen@statsforvalteren.no>
Sent: maanantai 14. elokuuta 2023 9.25
To: Timo Kumpula <timo.kumpula@uef.fi>
Cc: Skjemstad, Oddrun <oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no>
Subject: SV: drone permission application in Steindalbreen in Storfjord

Hello,

We will need more information before we can consider a permission.

when are you planning on flying?
For how long will you be flying?
I assume you will be flying only over the glacier ice?
Is this part of a project? we will need some information about the project.

Med vennlig hilsen / Dearvvuođat

Stine Emilie Nøding Hansen
Verneområdeforvalter/ suodjalanguovlohálddašeaddji

Mobil/Mobiila: 94 88 10 97
Telefon/ Telefodna: 78 95 03 70

Nordkvaløya-Rebberesøya
landskapsvernområde

Lyngsalpan
landskapsvernområde

<https://www.nordkvaloya-rebbenesoya.no/>
<https://lyngsalpanlvo.no/>

🌱 *Tenk miljø - trenger du å skrive ut denne e-posten?*
🌱 *Jurddaš birrašis – dárppašat go printet dán e-boasta?*

Fra: Timo Kumpula <timo.kumpula@uef.fi>
Sendt: torsdag 10. august 2023 11:27
Til: Skjemstad, Oddrun <oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no>
Kopi: Hansen, Stine Emilie Nøding <stine.emilie.noding.hansen@statsforvalteren.no>; Skjemstad, Oddrun <oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no>
Emne: drone permission application in Steindalbreen in Storfjord
Viktighet: Høy

Hej,

here by I apply again the drone permission for Steindalsbreen in Storfjord:

1. Steindalbreen in Storfjord commune

I am sorry I am a bit late in application submission, but I hope that it can still be processed in time.

We have now drone data form glacier edge from several years on how dege reterats and lake front of it grows.

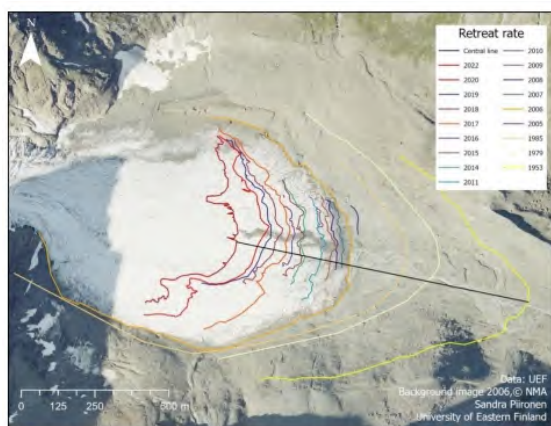

Figure 13. Calculation line for retreat rate calculations made from aerial photograph deliniatios presented with 2006 background image.

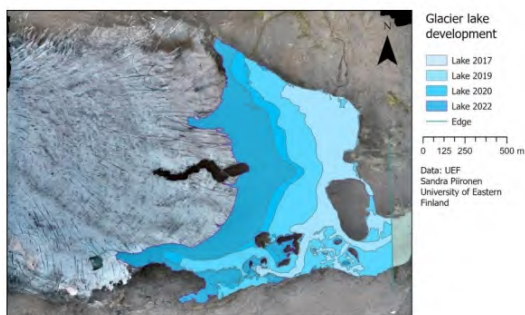

Figure 15. Glacier lake development during 2017-2022 period.

med hälsingar

Timo K.

Timo Kumpula, Professori
Historian ja Maantieteiden laitos
Itä-Suomen yliopisto
80101 Joensuu
puh. +358-50-3728566

Timo Kumpula, PhD, Professor
Department of Geographical and Historical studies
University of Eastern Finland
80101 Joensuu
Finland
Tel. +358-50-3728566

From: Oddrun Merete Skjemstad <fmtrods@statsforvalteren.no>

Sent: maanantai 23. elokuuta 2021 15.43

To: Timo Kumpula <timo.kumpula@uef.fi>

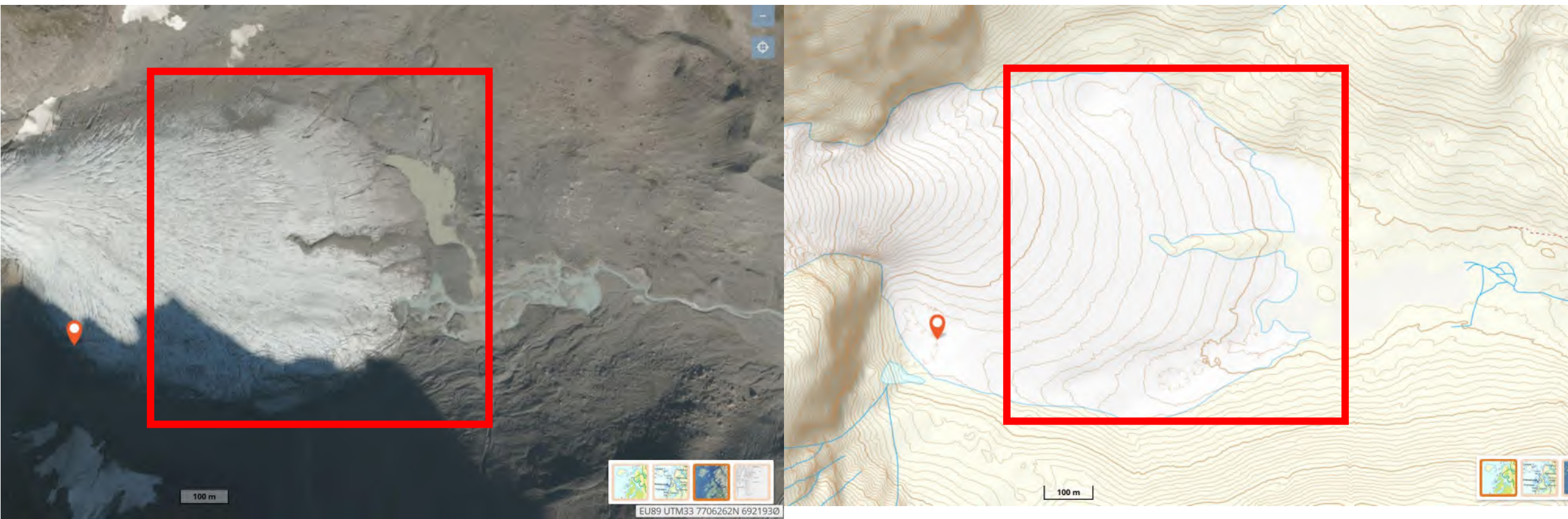
Subject: Melding fra Statsforvalteren

Vår ref 2021/7915

Vennlig hilsen

Oddrun Merete Skjemstad | verneområdeforvalter

e-post: fmtrods@statsforvalteren.no

- Planned flight area
- DJI phantom professional 4 RTK
- Flight altitude at 100 meters above surface

A drone permission in Steindalbreen in Storfjord commune 26-29.8.2025

Background:

I have been running annual field course (*Research and Field Methods in Physical Geography and Geoinformatics*) in Kilpisjärvi since 2004, and we have every year visited Steindalbreen in Lyngen in the end of the August. We have been monitoring the retreat of the glacier using DGPS and three times we have used drone to take images of the glacier edge.

Drone data will collected from about 4350*450m (collected: drone **Phantom pro 4/MaVIC 3**)

Sensors

- RGB & Multispectral

Fig 1. Location of study site in **Steindalbreen** (red box is the planned drone area).

Drone permit application

We are applying for a scientific research permit to collect drone data from Steindalbreen glacier 27-29.8 August 2025, data will be collect within **1 day**, exact day depends on weather conditions. Our drone pilot is **Laboratory technician Pasi Korpelainen**, who has strong experience and required permissions. Actual drone flying will take about 45-60 minutes.

Research team

Our team consist of researchers from University of Eastern Finland (UEF).

Timo Kumpula, PhD, Professor, **Pasi Korpelainen** Laboratory technician

In Joensuu, Finland

15.8.2025

Timo Kumpula, PhD, Professor
Department of Geography and History
University of Eastern Finland
80101 Joensuu
Finland
Tel. +358-50-3728566
timo.kumpula@uef.fi

Matthias Weger

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VAR REF.: 2025/7327 - 432.2

DATO: 05.09.2025

Innvilget dispensasjon - Lyngsalpan landskapsvernområde - bruk av drone for filming til You-tube serien Alpine worlds - Matthias Weger

Refers to the application for exemption for the use of drones for filming in the Lyngsalpan Landscape Protected Area, received on July 1, 2025. The protected area manager has, pursuant to delegated authority, processed the case and made the following

Vedtak/decision

Pursuant to Section 48 of the Nature Diversity Act, cf. Section 77 of the same Act, an exemption is granted for the use of a drone for filming. The exemption is granted under the following conditions:

The exemption applies to Matthias Weger Adventure on the following peaks:

- Sofiatinden & Trollvasstinden
-
- Lenangstinden
-
- Store Lakselvtinden
-
- Kjostindan
-
- Russelvjellet

The permit to use the drone is valid for one day on each of the peaks. The date must be entered in the designated field before flying the drone. The permit must be brought along and be available for presentation to nature surveillance authorities if requested.

- During drone use, consideration must be given to other potential users of the area to avoid causing disturbance.
- If birds of prey are observed in the air during flight, the drone must be immediately grounded. Consideration must also be given to other wildlife.

The activity is not in conflict with the conservation objectives and will not significantly affect the conservation values. The knowledge base is sufficient to grant an exemption. Therefore, the precautionary principle does not apply.

Bakgrunn

Matthias Weger has submitted an application for an exemption to use a drone in connection with two projects he is working on:

- A documentary episode for ServusTV Bergwelten (Red Bull Media House), and
- Our award-winning YouTube series “Alpine Worlds”, focused on human-powered mountain adventures.

The filming will be conducted by their certified drone operator Mario Kapelli, who complies with all EASA and national drone regulations.

They are specifically requesting permission to operate in the following mountain areas:

- Sofiatinden & Trollvasstinden
- Lenangstinden
- Store Lakselvtinden
- Kjostindan
- Russelvfjellet

They ask for a filming window starting from mid-October until weather or regulatory conditions likely prevent further drone operations. They are planning to fly for not more than 45 minutes at each location.

The documentary for ServusTV (Red Bull Media House) is part of the Bergwelten series. The theme of this series is to show different mountain regions in Europe, with a strong focus on nature and the people living in and experiencing these environments in their own ways.

ServusTV belongs to Red Bull Media House, Bergwelten is fully independent and contains no commercial elements or advertising. The story is about finding back to the sport they love after experiencing, and survived, avalanche in the Dolomites.

The Lyngen Alps is the perfect place for a restart, to experience the beauty of untouched nature, far from ski lifts and busy roads. Safety in the mountains, especially while ski touring, will be a main theme of the production.

Grunnlaget for avgjørelsen

Regulations, Section 2: The Lyngsalpan Landscape Protection Area was established with the purpose of preserving one of Norway’s most distinctive mountain regions, which includes glaciers, moraines, valleys, and geological formations, along with the area's biological diversity, cultural heritage, and cultural influences that shape the landscape. The general public shall have the opportunity to experience nature through traditional and simple outdoor recreation with minimal technical facilitation. Preserving the natural foundation within the landscape protection area is important for Sámi culture and traditional livelihoods. The area shall be available for reindeer husbandry.

Section 3, Item 6 – Pollution 6.1 Pollution and littering are prohibited, including any use of chemical substances that may affect the natural environment. **6.2** Unnecessary noise is prohibited. Examples include engines on model aircraft and model boats (this also includes drones). The list is not exhaustive.

There is no provision for exemption specifically for drone use in the landscape protection area regulations. However, an exemption may be considered under **Section 48 of the Nature Diversity Act**. This section sets very strict conditions for when an exemption may be granted but allows for measures that “do not

conflict with the conservation purpose and do not significantly affect the conservation values.” Both conditions must be met.

Exceptions may also be considered “if safety concerns or essential societal interests make it necessary.” Even if the conditions are met, an exemption does not have to be granted. Discretion and instructions from higher authorities also play a role.

In addition, all applications that affect nature must also be assessed according to the environmental legal principles in Sections 8–12 of the Nature Diversity Act, cf. Section 7 of the same Act

The Protected Area Board has provided guidelines in the management plan on how applications for drone use should be handled:

“Drone use is not covered by the Motor Traffic Act and is also not subject to the prohibition on lowflying in the landscape protection area, but according to the protection regulations, unnecessary noise must be avoided. The use of motorized model aircraft and similar is not permitted. A drone is considered a motorized model aircraft in this context, and its use is generally prohibited in the landscape protection area. Any permission to use drones must be assessed under Section 48 of the Nature Diversity Act. Exemptions for drone use must be limited to measures of great public interest or clear practical value. Measures of great public interest may include film production for the promotion of tourism, conservation values, or news coverage, or other film productions that reach a large audience. Exemptions are not granted for drone use for private filming purposes. Drone use with clear practical value may include use in connection with reindeer husbandry, agriculture, rescue operations (and exercises), research, and similar. The extent of use must be assessed against the overall burden on bird and wildlife. During certain times of the year, it will be more difficult to obtain an exemption for drone use. This applies especially during nesting and breeding seasons, but also during molting and spring/autumn migration.”

Vurdering

The use of drones has become very popular, and exemptions must be limited to activities of significant public interest or clear practical value. A single electric drone is barely audible from a distance, but if drones were freely used, they could be considered noise within the protected landscape area. People also perceive noise differently—some may find the sight of a drone disturbing, while others are more tolerant and do not consider it as noise. The purpose clause of Lyngsalpan emphasizes traditional and simple outdoor recreation. Extensive use of drones cannot be characterized as traditional and simple use of the protected area.

The Protected Area Board has conducted two separate surveys asking the public about their views on drone use in protected areas. There is broad consensus that extensive drone use is undesirable and considered a disturbance

A drone is also a foreign element that may disturb birds and wildlife, which is particularly problematic during the breeding and nesting season. Birds and animals have better hearing than humans and may perceive drone noise differently. Although bird and wildlife in Lyngsalpan are not specifically protected, Section 6 of the Nature Diversity Act imposes a general duty of care to ensure that species and their genetic diversity are preserved in the long term, and that species exist in viable populations within their natural distribution areas. In this case, drone use is planned after the most intense breeding and nesting season. Nevertheless, efforts should be made to limit drone use in the protected landscape area as much as possible, and unrestricted drone use is therefore not permitted. This time of the year, there aren't much people hiking in the area. The short time with the drone will probably not disturb anyone.

There may also be birds looking for food in the area, and a condition must be set that the drone must be grounded if birds are observed near it. Drones were not commonly owned when the protection of Lyngsalpan was established in 2004, and the protection regulations therefore do not specifically address them. Model aircraft and similar devices are mentioned in the regulations. A drone makes less noise than

a model aircraft and can, in many cases, be a useful tool. The Protected Area Board has therefore included in the management plan that Section 48 may be used to assess exemptions for drone use in activities of significant public interest or clear practical value. Activities of significant public interest may include film production for tourism promotion, conservation values, news coverage, or other film productions reaching a large audience. Exemptions are not granted for drone use for private filming.

The purpose of the flight is to produce films where the two brothers are trying to find back to the joy of skiing after they survived a avalanche in the Dolomittes. They will focus on the wilderness and beauty of the area, and the safety. The area will be promoted to a wide audience and may have a positive impact on tourism in the municipalities surrounding the Lyngsalpan. All municipalities in the region aim to invest in sustainable tourism, and these films will help make the area even more well-known both nationally and internationally.

The knowledge base is considered sufficient for the application to be processed (Nature Diversity Act § 8), and the precautionary principle (§ 9) is therefore not applicable.

§ 10. Ecosystem approach and cumulative environmental effects, and § 12. Environmentally sound techniques and operational methods. It is important to limit the use of drones for filming in the landscape protection area to activities that are of public interest. Exemptions cannot be granted for purely private initiatives that may set an unfortunate precedent, as similar applications for the same purpose can be expected. There is a risk of receiving more applications from film producers, but each case must be assessed individually, and an exemption in this case does not automatically lead to exemptions in future applications.

The measure does not result in environmental degradation, and § 11 of the Nature Diversity Act is therefore not considered relevant.

§ 12 provides guidelines for environmentally sound techniques and operational methods. The use of drones is significantly less environmentally burdensome than other motorized aids. This is not considered particularly relevant in this context.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Postboks 700

9815

VADSØ

Nettpartner

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VÅR REF.: 2025/4486 - 432.2

DATO: 15.09.2025

Innvilget dispensasjon til lavtflyging og landing med helikopter i forbindelse med vedlikehold av luftlinje, Lyngstuva

Verneområdeforvalter har med gitte delegeringer behandlet saken og fattet følgende

Vedtak

Det gis i samsvar med verneforskriftenes § 3, pkt. 5.3, bokstav h tillatelse til lavtflygning og landing med helikopter fra vernegrensen langs luftlinja på Lyngtuva.

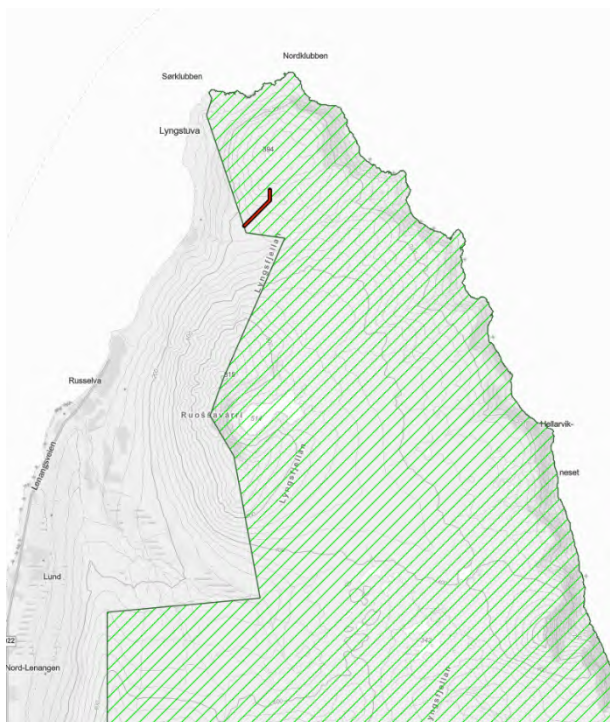
- Dispensasjonen gjelder for Nettpartner som er innleid av Forsvarsbygg som entreprenør.
- Dispensasjonen gjelder innflyging og utflyging av nødvendig utstyr i perioden 16. september – 16. oktober 2025.

Vedtaket begrunnes i at dette er nødvendig flyging for oppdatering og vedlikehold av luftlinja som går opp mot Lyngstuva. Denne luftlinja er viktig for drift av Forsvarets installasjon i området. Flygingen anses som en kortvarig forstyrrelse som ikke er i strid med verneformålet, eller vil påvirke verneverdiene vesentlig.

NB. Denne dispensasjonen gjelder kun i forhold til tillatelse i h.h.t. verneforskriftene. Eventuelle andre tillatelser er det tiltakshaver sitt ansvar å innhente.

Bakgrunn

Lyngsalpan verneområdestyre har tidligere fått en søknad om dispensasjon fra Forsvarsbygg til utbedring av luftlinja til Lyngstuva. Planlagt arbeid har blitt endret etter første søknad til verneområdestyret. Det er nå snakk om vedlikehold av luftlinja, noe som er direkte hjemlet i verneforskriftens § 3, pkt. 1.2, c. Motorferdsel i forbindelse med dette arbeidet må likevel omsøkes. Verneområdestyret har 15.09.25 mottatt søknad om lavtflyging og landing med helikopter for å frakte utstyr til arbeidet som skal foregå på linja. Det vil ikke være noen transportbehov på barmark.

Kartet viser hvor linja går inn i verneområdet, og det vil være behov for en tillatelse etter verneforskriften før flyging kan gjennomføres

Verneregler

«Formålet med landskapsvernområdet er å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet. geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.

Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift», jfr. Forskriftenes 2.

§ 3 vernebestemmelser, pkt. 1.1 Vern mot inngrep i landskapet: Området skal vernes mot inngrep eller tiltak som i vesentlig grad kan endre eller virke inn på landskapets art eller karakter.

Med de unntak som følger av forskriften pkt. 1.2 og 1.3 er det forbud mot inngrep som vegbygging, oppføring og ombygging av bygninger eller anlegg, oppføring av andre varige eller midlertidige innretninger, hensetting av campingvogner, brakker og lignende, bergverksdrift, vassdragsregulering, graving og påfylling av masse, sprenging og boring, drenering og annen form for tørrelgging, nydyrking, nyplanting, bakkeplanering, fremføring av luft- og jordledning, bygging av bruer og klopper, oppsetting av skilt, merking av stier, løyper og lignende. Kulturminner skal beskyttes mot skade og ødeleggelse. Opplistingen er ikke uttømmende. I.h.ht. samme paragrafs, pkt. 1.2 er ikke bestemmelsene i punkt 1.1 til hinder for: vedlikehold av eksisterende kabler, luftledninger, løypestrenger og lignende, jfr. Punkt c.

Motorisert ferdsel i landskapsvernområdet er i utgangspunktet forbudt, jfr. verneforskriftenes § 3, pkt. 5.1. Dette gjelder også lavtflyging under 300 meter og landing. I h.h.t. § 3, pkt. 5.3, bokstav h kan det gis tillatelse til nødvendig transport ved tilsyn og vedlikehold av kraftledninger.

I tillegg skal alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Vurdering

Omsøkte lavtflyging og landing skal foregå like innenfor grensen til Lyngsalpan landskapsvernområde og vil dermed berøre svært lite av landskapsvernområdet. Nettpartner er innleid av Forsvarsbygg for å frakte nødvendig utstyr til vedlikehold av linja. Linja må vedlikeholdes for at den skal fungere optimalt for forswarets anlegg oppe ved Lyngstuva.

Lavtflyging og landing med helikopter medfører støyforurensning som vil kunne forstyrre dyreliv og friluftsliv. Flygingen skal imidlertid foregå sent på sommeren/tidlig høst, og det vurderes dit hen at det ikke vil innebære vesentlige forstyrrelser. Omsøkte helikopterflyging vil være kortvarig og forbigående og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Tiltaket vil heller ikke stride mot vernevedtakets formål. Bruk av helikopter vil ikke føre til miljøforringelse.

Det er ikke registrert sårbare arter i nærheten av området som kan ta skade av helikopterbruken. Det foreligger nok kunnskap (NML § 8) til at saken kan behandles, og at føre-var-prinsippet i NML § 9 ikke trenger å benyttes. § 10 Økosystemtilnærming og samlet belastning: En dispensasjon i dette tilfellet vil ikke skape presedens for å gi dispensasjoner til flere i dette området, eller andre landskapsvernområder. Bruk av motoriserte transportmidler er i dette tilfellet et nytteformål som ikke kan dekkes på annen måte.

En vurdering etter naturmangfoldlovens § 11, kostnadene ved miljøforringelse, anses ikke som relevant i denne saken da denne helikopterbruken vil ikke føre til miljøforringelse.. § 12 Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: Bruk av helikopter til frakt av utstyr er mer miljøforsvarlig teknikk enn å skulle foreta denne type frakt av utstyr med barmarkskjøretøy.

Søker har vært i kontakt med reindrifta i området og de har ingen innvendinger til at arbeidet gjennomføres som planlagt.

Konklusjon

Etter nærmere vurdering kan søknad om bruk av helikopter til forswarets installasjon innvilges. Omsøkt flyging vil ikke være i strid med verneforskriften eller påvirke verneverdiene nevneverdig

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
FORSVARSBYGG
Lyngen kommune

Postboks 700
Postboks 405 Sentrum
Strandveien 24

9815 VADSØ
0103 OSLO
9060 LYGSEIDET

**Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde**

Eli Hanne Samuelsen
Langgårdveien 42
9060 LYGSEIDET

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VÅR REF.: 2025/9907 - 432.2

DATO: 02.10.2025

**Innvilget dispensasjon til bruk av drone til saueleting i Kvalvikdalen og mot Pollfjellet,
Lyngsalpan landskapsvernområde**

Viser til søknad om dispensasjon til bruk av drone i forbindelse med lokalisering og sankning av sau. Verneområdeforvalter har med hjemmel i gitte delegeringer behandlet saken og fattet følgende

Vedtak

Etter samlet vurdering gis det med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 48, jfr. Samme lovs § 77, dispensasjon til bruk av drone i Lyngsalpan landskapsvernområde i forbindelse med lokalisering og sankning av sau. Dispensasjonen er gitt med følgende

vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for beitesesongene 2025, 2026 og 2027 for Anette Isaksen-Steinsvik for lokalisering og sankning av sau. Dispensasjonen gjelder kun når gårdbrukerne Eli Hanne eller Nils Einar Samuelsen deltar sammen med Anette som fører av dronen.
- Dispensasjonen gjelder kun i deres beiteområde, jfr. Kart under.
- Dyre- og fuglelivet må ikke forstyrres unødig og dronen skal tas ned dersom det oppdages rovfugler i nærheten.
- Under bruk av dronen skal det tas hensyn til eventuelt andre brukere av området slik at de blir forstyrret minst mulig. Dronepilot må gjøre seg tilkjenne og fortelle om hensikten med dronebruken.
- Dispensasjonen skal medbringes under bruk av drone i landskapsvernområdet, og skal kunne fremvises til Statens naturoppsyn dersom det blir etterspurt

Tiltaket er ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at det skal kunne gis en dispensasjon. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

Bakgrunn

Har mottatt søknad fra Eli Hanne Samuelsen om dispensasjon til bruk av drone til leting etter sau. De har beiteområde i Kvalvikdalen sør, og opp mot Pollfjellet. Dette er et område som stedvis er bratt. De mangler fortsatt en god del dyr og ønsker derfor å kunne ta i bruk drone for å kunne lokalisere disse og få de hjem før det blir isete og glatt å gå i fjellet. Drone vil kun brukes der man forventer at det skal befinne seg dyr, og vil ikke brukes til andre formål. Fører av dronen vil være Anette Isaksen-Steinsvik. Hun har

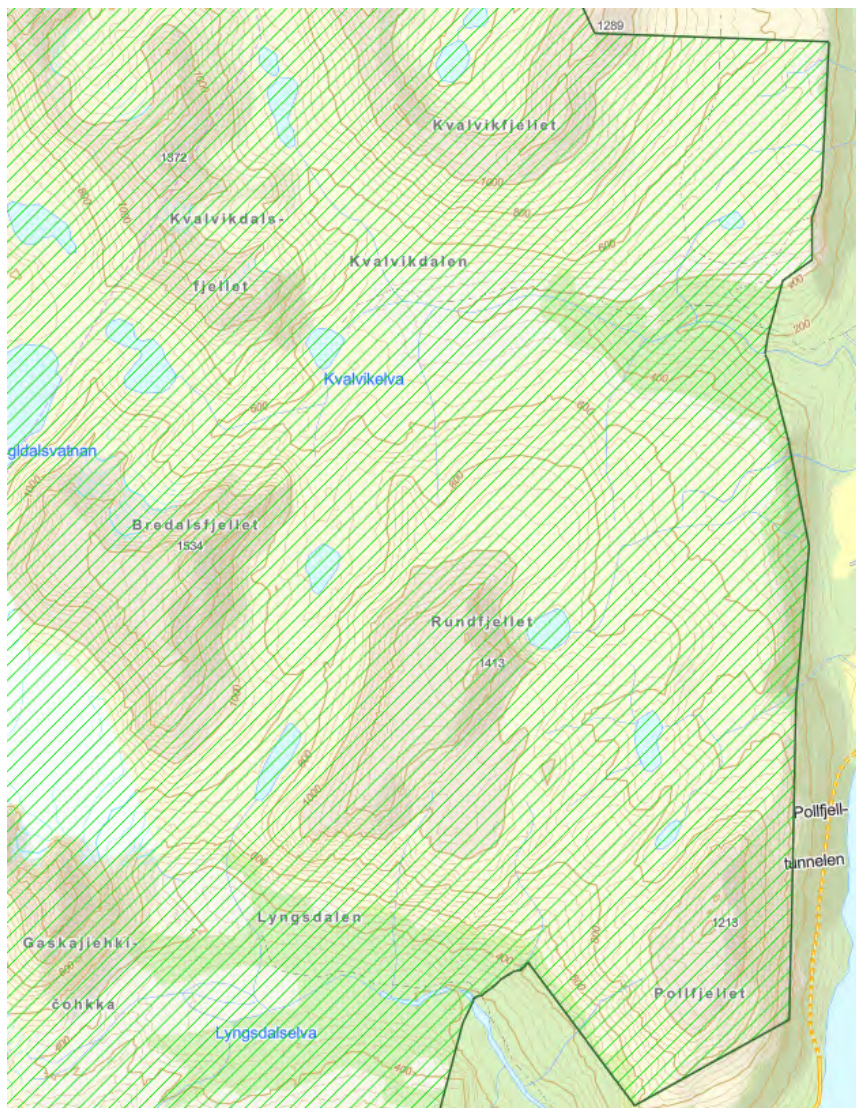
POSTADRESSE:
POSTBOKS 6105
9291 TROMSØ

BESØKSADRESSE:
EIDEBAKKEN INDUSTRIVEG 17
9060 LYGSEIDET

TELEFON: 90930802

E-POST: ODDRUN.SKJEMSTAD@STATSFORVALTEREN.NO
WEB: /WWW.NASJONALPARKSTYRE.NO/LYNGSALPAN-LVO/

alle sertifikater og vil føre dronen under søk etter dyrene sammen med gårdbrukerne; Eli Hanne eller Nils Einar Samuelsen.

Kart: Beiteområde det søkes om

dispensasjon til bruk av drone

Verneregler

Forskriftenes § 2: Lyngsalpan landskapsvernområde ble vernet med det formål og ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet. Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forskriftenes § 3, pkt.6. Forurensing 6.1 Forurensning og forsøpling er forbudt, herunder all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet. 6.2 Unødvendig støy er forbudt. Eksempel på dette er motor på modellfly og modellbåter (herunder også droner). Listen er ikke uttømmende.

Det finnes ingen dispensasjonshjemmel til bruk av drone i landskapsvernområdet, men en dispensasjon kan vurderes i h.ht. Naturmangfoldloven § 48. Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en

dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».

Dispensasjon må heller ikke gis selv om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn.

Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

I tillegg skal alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt føringer på hvordan søknader om bruk av drone skal behandles:

«Bruk av droner omfattes ikke av lov om motorferdsel og kommer heller ikke under forbudet om lavtflyging i landskapsvernområdet, men i henhold til verneforskriftene skal unødvendig støy unngås. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er ikke tillat. Drone er i denne sammenhengen å anse som et motordrevet modellfly og det er i utgangspunktet forbudt å bruke dette i landskapsvernområdet. Eventuell tillatelse til bruk av droner må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Dispensasjon til bruk av drone skal avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Bruk av drone med stor nytteverdi kan være bruk i forbindelse med reindrift, landbruk, redningsoppdrag (og –øvelser), forskning og lignende. Omfanget av bruken må vurderes opp mot den samlede belastningen for fugle- og dyrelivet I perioder av året vil det være vanskeligere å få dispensasjon til bruk av drone. Dette gjelder særlig i hekke- og yngletiden, men også under myting og vårog høsttrekk.»

Vurdering

Bruk av drone er blitt svært populært og dispensasjonene må avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse, eller konkret nytteverdi.

En enkelt elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, men ved eventuell fri benyttelse vil droner i landskapsvernområdet kunne anses som støy. Det er også forskjellig hvordan mennesker oppfatter støy. Noen kan synes at synet av én drone er støy, mens andre er mer tolerant, og synes ikke at en drone er støy. I Lyngsalpan sin formålsparagraf er dette med tradisjonelt og enkelt friluftsliv trukket frem. Utstrakt bruk av droner kan ikke karakteriseres som tradisjonell og enkel bruk av verneområdet.

Verneområdestyret har gjennom to ulike spørreundersøkelser spurt publikum om hva de tenker om bruk av droner i verneområdet. Det er stor enighet om at utstrakt bruk av droner ikke er ønskelig, og anses som en forstyrrelse. Søknaden om bruk av drone gjelder i en tid på året der det er mange på mange på tur i fjellet. Det er derfor stor sannsynlighet for at det er mange andre på tur samtidig med at de skal bruke dronen. Dette gjør at det er noen mennesker som blir forstyrret når de utøver friluftsliv. Det er derfor viktig

at dronepiloten gjør seg tilkjenne og forteller at dronen brukes i sammenheng med landbruket, og at privatpersoner ikke vil bli filmet.

En drone er også et fremmedelement som vil kunne forstyrre fugl og vilt, noe som er svært uheldig i hekke- og ynglesesongen. Fugl og dyr har bedre hørsel enn mennesker, og de vil unne oppfatte støy fra en drone annerledes enn mennesker. I Lyngsalpan er ikke fugle- og dyrelivet spesielt beskyttet, men naturmangfoldlovens § 6 om generell aktsomhetsplikt i forhold til at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Bruk av drone i dette tilfellet gjelder etter den mest hektiske hekke- og ynglesesongen. Man skal likevel bestrebe seg på å begrense bruk av drone i landskapsvernområde så mye som mulig, og det innvilges derfor ikke fri bruk av drone.

Det var ikke vanlig at droner var «allmannseie» da vernet av Lyngsalpan ble vedtatt i 2004. Verneforskriftene er derfor ikke spesifisert med tanke på akkurat det. Modellfly og lignende er omtalt i verneforskriften. En drone bråker mindre enn et modellfly, og kan i mange tilfeller være et godt hjelpemiddel: Verneområdestyret har derfor i forvaltningsplanen lagt opp til at man kan benytte NML § 48 til å vurdere dispensasjon til bruk av drone til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Bruk av drone for til lokalisering, tilsyn og sankning av beitedyr anses derimot som dronebruk med stor konkret nytteverdi. Hovedsakelig vil det særlig være behov for å bruke drone under sankning på høsten, og da vil det ikke være noe hekking av sårbare rovfuglarter. Det kan likevel være fugl på næringssøk i området så dronepiloten må være observant, og det vil settes vilkår om at dronen tas ned dersom det oppdages fugl i nærheten av den.

Kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til at søknaden kan behandles (NML § 8) og føre-var-prinsippet (NML §9) kommer derfor ikke til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning og § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av dronen til tilsyn og sankning av beitedyr anses som en konkret nytte av dronen som en kan dispensere til.

Konklusjon

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen gjort vurderinger for hvordan man skal vurdere bruk av drone i landskapsvernområdet. Bruk av drone kan ha stor nytteverdi i landbruket og reindrifta. Det kan innvilges en dispensasjon i sittende styret sin virkeperiode, dvs. innen denne valgperioden til kommune- og fylkestingsvalget, ut 2027.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Postboks 700

9815

VADSØ

**Verneområdestyret for
Lyngsalpan
landskapsvernområde**

Martin Lyngdal
Lyngsalpeveien 1044
9060 LYGSEIDET

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VÅR REF.: 2025/9961 - 432.2

DATO: 03.10.2025

Lyngsalpan Landskapvernområde - Innvilget dispensasjon til bruk av drone for lokalisering av bortkomne sauer, Elvevollaldalen

Viser til søknad om dispensasjon til bruk av drone i forbindelse med leting etter bortkomne sauer. Verneområdeforvalter har med hjemmel i gitte delegeringer behandlet saken og fattet følgende

Vedtak

Etter samlet vurdering gis det med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 48, jfr. Samme lovs § 77, dispensasjon til bruk av drone i Elvevollaldalen i Lyngsalpan landskapsvernområde i forbindelse med lokalisering og sanking av sau. Dispensasjonen er gitt med følgende

Vilkår:

- Dispensasjonen gjelder for Martin Lyngdal for, om mulig, lokalisere Asgeir Heiskel sine bortkomne sauer i Elvevollaldalen, se kart.
- Dispensasjonen gjelder i oktober 2025, til sauene eventuelt er funnet.
- Dyre- og fuglelivet må ikke forstyrres unødig og dronen skal tas ned dersom det oppdages rovfugler i nærheten.
- Under bruk av dronen skal det tas hensyn til eventuelt andre brukere av området slik at de blir forstyrret minst mulig. Dronepilot må gjøre seg tilkjenne og fortelle om hensikten med dronebruken.
- Dispensasjonen skal medbringes under bruk av drone i landskapsvernområdet, og skal kunne fremvises til Statens naturoppsyn dersom det blir etterspurt.

Det bes om at det tas kontakt med reindriftsutøverne i området før man sender dronen til vær: Johan Ailo Gaup: 986 33 079. Dette for å unngå å være til ulempe for hverandre. Anbefaler også å spørre dem om de kanskje har sett noen sauer i området dersom de har vært der i det siste.

Vedtaket begrunnes i at tiltaket er ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at det skal kunne gis en dispensasjon. Førre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse. Bruk av dronen til dette formålet anses som en konkret nytteverdi som vil kunne bidra til god dyrevelferd.

Bakgrunn

Martin Lyngdal har blitt spurt av lokal bonde på Elvevoll om bistand for å finne 7 sauer som de mangler i Elvevollaldalen. De har gått i området flere ganger uten å finne dyrene. De ønsker å kunne benytte drone

POSTADRESSE:
POSTBOKS 6105
9291 TROMSØ

BESØKSADRESSE:
EIDEBAKKEN INDUSTRIVEG 17
9060 LYGSEIDET

TELEFON: 90930802

E-POST: ODDRUN.SKJEMSTAD@STATSFORVALTEREN.NO
WEB: /WWW.NASJONALPARKSTYRE.NO/LYNGSALPAN-LVO/

Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

I tillegg skal alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt føringer på hvordan søknader om bruk av drone skal behandles:

«Bruk av droner omfattes ikke av lov om motorferdsel og kommer heller ikke under forbudet om lavtflyging i landskapsvernområdet, men i henhold til verneforskriftene skal unødvendig støy unngås. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er ikke tillat. Drone er i denne sammenhengen å anse som et motordrevet modellfly og det er i utgangspunktet forbudt å bruke dette i landskapsvernområdet. Eventuell tillatelse til bruk av droner må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Dispensasjon til bruk av drone skal avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Bruk av drone med stor nytteverdi kan være bruk i forbindelse med reindrift, landbruk, redningsoppdrag (og –øvelser), forskning og lignende. Omfanget av bruken må vurderes opp mot den samlede belastningen for fugle- og dyrelivet I perioder av året vil det være vanskeligere å få dispensasjon til bruk av drone. Dette gjelder særlig i hekke- og yngletiden, men også under myting og vårog høsttrekk.»

Vurdering

Bruk av drone er blitt svært populært og dispensasjonene må avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse, eller konkret nytteverdi.

En enkelt elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, men ved eventuell fri benyttelse vil droner i landskapsvernområdet kunne anses som støy. Det er også forskjellig hvordan mennesker oppfatter støy. Noen kan synes at synet av én drone er støy, mens andre er mer tolerant, og synes ikke at en drone er støy. I Lyngsalpan sin formålsparagraf er dette med tradisjonelt og enkelt friluftsliv trukket frem. Utstrakt bruk av droner kan ikke karakteriseres som tradisjonell og enkel bruk av verneområdet.

Verneområdestyret har gjennom to ulike spørreundersøkelser spurt publikum om hva de tenker om bruk av droner i verneområder. Det er stor enighet om at utstrakt bruk av droner ikke er ønskelig, og anses som en forstyrrelse. Søknaden om bruk av drone gjelder i en tid på året der det kan være mange på mange på tur i fjellet. Det er derfor stor sannsynlighet for at det er mange andre på tur samtidig med at de skal bruke dronen. Dette gjør at det er noen mennesker som blir forstyrret når de utøver friluftsliv. Det er derfor viktig at dronepiloten gjør seg tilkjenne og forteller at dronen brukes i sammenheng med landbruket, og at privatpersoner ikke vil bli filmet.

En drone er også et fremmedelement som vil kunne forstyrre fugl og vilt, noe som er svært uheldig i hekke- og ynglesesongen. Fugl og dyr har bedre hørsel enn mennesker, og de vil unne oppfatte støy fra en drone annerledes enn mennesker. I Lyngsalpan er ikke fugle- og dyrelivet spesielt beskyttet, men naturmangfoldlovens § 6 om generell aktsomhetsplikt i forhold til at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

Bruk av drone i dette tilfellet gjelder etter den mest hektiske hekke- og ynglesesongen. Man skal likevel bestrebe seg på å begrense bruk av drone i landskapsvernområde så mye som mulig, og det innvilges derfor ikke fri bruk av drone.

Det var ikke vanlig at droner var «allmannseie» da vernet av Lyngsalpan ble vedtatt i 2004. Verneforskriftene er derfor ikke spesifisert med tanke på akkurat det. Modellfly og lignende er omtalt i verneforskriften. En drone bråker mindre enn et modellfly, og kan i mange tilfeller være et godt hjelpemiddel: Verneområdestyret har derfor i forvaltningsplanen lagt opp til at man kan benytte NML § 48 til å vurdere dispensasjon til bruk av drone til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Bruk av drone for til lokalisering, tilsyn og sanking av beitedyr anses derimot som dronebruk med stor konkret nytteverdi. I dette tilfellet er det snakk om ca. 1 times flyging i området for å forsøke å finne dyrene og dermed bidra til å få de ned fra fjellet før vinteren. Det er ingen hekkende fugl på denne tiden av året. Det kan likevel være fugl på næringssøk i området så dronepiloten må være observant, og det vil settes vilkår om at dronen tas ned dersom det oppdages fugl i nærheten av den.

Det er viktig å være klar over at dette også er et område med aktiv reindrift. De har på denne tiden av året startet samling av dyr før flytting til vinterbeiteområdet. Flyger bør derfor ta kontakt med reindriften i forkant av flygingen slik at ikke dronebruken blir til ulempe for dem.

Kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til at søknaden kan behandles (NML § 8) og føre-var-prinsippet (NML §9) kommer derfor ikke til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning og § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av dronen til tilsyn og sanking av beitedyr anses som en konkret nytte av dronen som en kan dispensere til. Bruk av drone for å lokalisere dyrene er en miljøforsvarlig teknikk og vil kunne bidra til at man slipper å lete etter dyrene etter snøfall, og kanskje behov for snøscooter.

Konklusjon

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen gjort vurderinger for hvordan man skal vurdere bruk av drone i landskapsvernområdet. Bruk av drone kan ha stor nytteverdi i landbruket og reindriften. En dispensasjon i dette tilfellet vil ikke påvirke verneverdiene eller være i strid med vernformålet..

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Postboks 700

9815

VADSØ

Kopala media

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VÅR REF.: 2025/10607 - 432.2

DATO: 29.10.2025

Delvis innvilget dispensasjon - bruk av drone i forbindelse med produksjon av film - Kopala media - Lyngsalpan landskapsvernområde

Viser til søknad om dispensasjon til bruk av drone til filming ved ulike fjell i Lyngsalpan landskapsvernområde. Verneområdeforvalter har med hjemmel i gitte delegeringer og føringer i forvaltningsplanen, behandlet saken og fattet følgende

Vedtak

Det gis i medhold av naturmangfoldlovens § 48, jfr. Samme lovs § 77, dispensasjon til bruk av drone til filming. Dispensasjonen gis med følgende **vilkår**:

- Dispensasjonen gjelder for Kopala media, 1 dag på hvert av de 4 fjellområdene innenfor tidsperioden 1.11.2025 – 28.02.2026. Dispensasjon må skrives ut og tas med ut, dato må føres inn med penn før turen tar til. Dispensasjonen skal kunne vises frem til Statens naturoppsyn dersom det blir bedt om det.

Jiehkkevárri	Guhkesgáisi	Lakselvtindan	Nallangáisi

- Under bruk av dronen skal det tas hensyn til eventuelt andre brukere av området slik at de ikke blir forstyrret.
- Dersom det observeres rovfugl i lufta under flyging, skal dronen straks settes på bakken. Det må også tas hensyn til eventuelt annet vilt.

Tiltaket er ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at det skal kunne gis en dispensasjon. Førre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse

Bakgrunn

Det søkes om dispensasjon fra reglene i Lyngsalpan landskapsvernområde for å kunne benytte drone i perioden 1.11.2025 – 15.03.2026. Formålet med flyvningen er fotografering og filming til en ny produksjon for Kopala media.

Krister Kopola har benyttet Lyngsalpan gjennom 10 år og ønsker å lage en web-serie som forteller historien om hva han har lært gjennom dette tiåret. Serien vil utforske hvordan fjellet har forandret seg i løpet av disse årene, og hvordan han har utviklet seg som menneske i møte med naturkreftene, utfordringene og erfaringene som livet i fjellet gir. Ved å bruke drone kan de vise landskapet og naturopplevelsene på en måte som forsterker filmens budskap og estetiske verdi. Droneopptakene vil være avgjørende for å skape en autentisk opplevelse av fjellandskapet, formidle deres interaksjon med naturen, og gi seerne en dypere forståelse av deres samspill i utfordrende omgivelser.

I tillegg til den større dokumentarproduksjonen, vil Kopala Media produsere flere filmer for YouTube på samme lisens. Dette vil muliggjøre opptak av spesifikke scener de mangler for hovedproduksjonen, samt dokumentarer fra Kristers turer som har vist seg å være svært inspirerende for et globalt publikum. Det vises til at deres tidligere produksjoner har hatt stor rekkevidde og bidratt til å fremme norsk natur og friluftsliv på en positiv måte.

Drone og tekniske spesifikasjoner

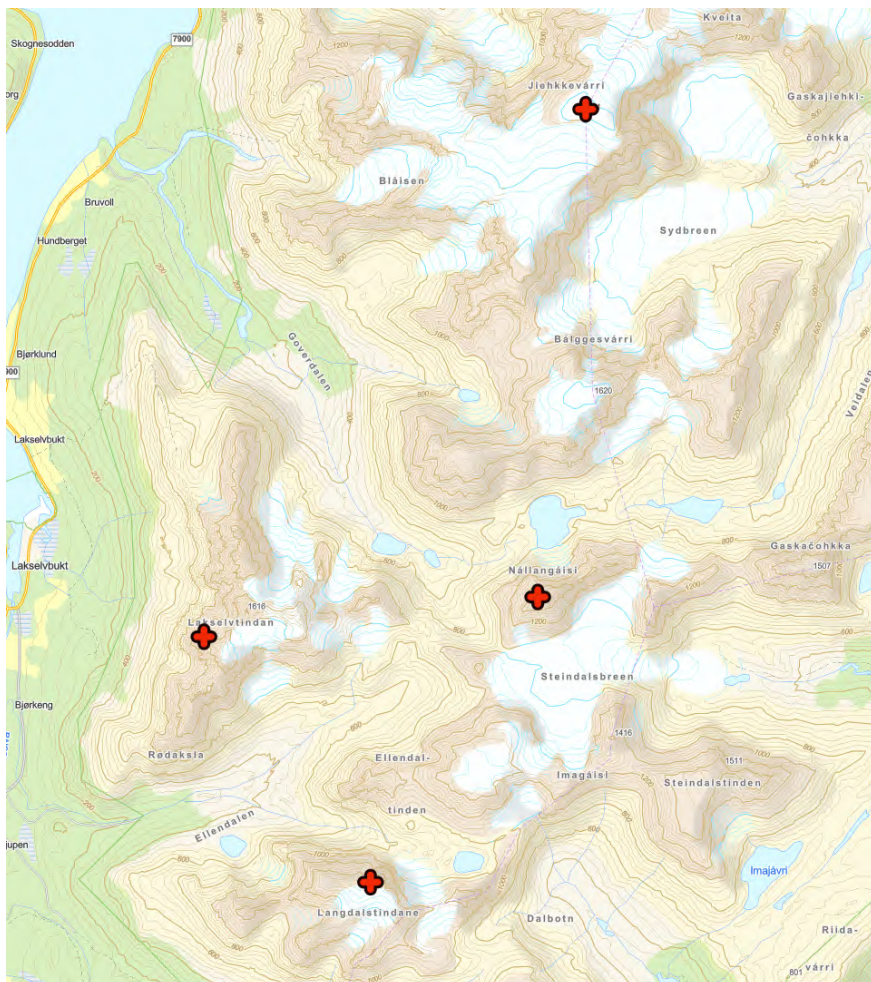
- **Modell og type:** DJI Mavic 4 Pro

Vekt: 970 gram

Kamera og sensorer: Hasselblad-kamera med 4/3 CMOS-sensor, forbedret bildebehandling, 5.1K-video, telekamera med 70mm linse og ultravidvinkelkamera med 10-bit D-Log M fargeprofil.

Maksimal flyhøyde og rekkevidde: Maksimal flyhøyde på 6000 meter over havet, maks rekkevidde på 30 km.

Område: Opptakene vil skje i området sør på Lyngenhavøya. På fjelltopper som: Jiehkkavarri, Guhkesgaisi, Lakselvtinden, Nallangaisi

Tidspunkt: I perioden vi søker er avhengig av vær og vind.

Varighet: Hver flyvning varer i ca. 5 minutter.

Det poengteres i deres søknad at de er innenforstått med reglene om å minimere forstyrrelser i landskapsvernområdet og vil:

- Unngå flyvning nær hekkende fugler og andre sensitive områder.
- Unngå flyvning på tidspunkter som kan påvirke dyreliv negativt, spesielt under hekke eller yngleperioder.
- Sikre at flyvningen skjer i henhold til gjeldende lover og forskrifter for dronetrafikk.

Verneregler Lyngsalpan landskapsvernområde

Forskriftenes § 2: Lyngsalpan landskapsvernområde ble vernet med det formål og ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet. Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forskriftenes § 3, pkt.6. Forurensing 6.1 Forurensning og forsøpling er forbudt, herunder all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet. 6.2 Unødvendig støy er forbudt. Eksempel på dette er motor på modellfly og modellbåter (herunder også droner). Listen er ikke uttømmende.

Det finnes ingen dispensasjonshjemmel til bruk av drone i landskapsvernområdet, men en dispensasjon kan vurderes i h.ht. **Naturmangfoldloven § 48**. Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis selv om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn.

Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

I tillegg skal alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt føringer på hvordan søknader om bruk av drone skal behandles:

«Bruk av droner omfattes ikke av lov om motorferdsel og kommer heller ikke under forbudet om lavtflyging i landskapsvernområdet, men i henhold til verneforskriftene skal unødvendig støy unngås. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er ikke tillat. Drone er i denne sammenhengen å anse som et motordrevet modellfly og det er i utgangspunktet forbudt å bruke dette i landskapsvernområdet. Eventuell tillatelse til bruk av droner må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Dispensasjon til bruk av drone skal avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone

for filming til privat bruk. Bruk av drone med stor nytteverdi kan være bruk i forbindelse med reindrift, landbruk, redningsoppdrag (og –øvelser), forskning og lignende. Omfanget av bruken må vurderes opp mot den samlede belastningen for fugle- og dyrelivet I perioder av året vil det være vanskeligere å få dispensasjon til bruk av drone. Dette gjelder særlig i hekke- og yngletiden, men også under myting og vår- og høsttrekk.»

Verneområdestyret har videre etablert en praksis på at det ikke gis dispensasjon til bruk av drone når rovfugler har begynt å forberede hekking, eller det er mye folk på tur i fjellet. Helst ikke etter utgangen av februar.

Vurdering

Bruk av drone er blitt svært populært og Lyngsalpan verneområdestyre får mange søknader om dispensasjon til bruk av drone til filming i Lyngsalpan. Dispensasjonene må derfor avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse, eller konkret nytteverdi.

En enkelt elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, men ved eventuell fri benyttelse vil droner i landskapsvernområdet kunne anses som støy. Det er også forskjellig hvordan mennesker oppfatter støy. Noen kan synes at synet av én drone er støy, mens andre er mer tolerant, og synes ikke at en drone er støy. I Lyngsalpan sin formålsparagraf er dette med tradisjonelt og enkelt friluftsliv trukket frem. Utstrakt bruk av droner kan ikke karakteriseres som tradisjonell og enkel bruk av verneområdet.

Verneområdestyret har gjennom to ulike spørreundersøkelser spurt publikum om hva de tenker om bruk av droner i verneområder. Det er stor enighet om at utstrakt bruk av droner ikke er ønskelig, og anses som en forstyrrelse.

En drone er også et fremmedelement som vil kunne forstyrre fugl og vilt, noe som er svært uheldig i hekke- og ynglesesongen. Fugl og dyr har bedre hørsel enn mennesker, og de vil kunne oppfatte støy fra en drone annerledes enn mennesker. I Lyngsalpan er ikke fugle- og dyrelivet spesielt beskyttet, men naturmangfoldlovens § 6 om generell aktsomhetsplikt i forhold til at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Bruk av drone i dette tilfellet gjelder før den mest hektiske hekke- og ynglesesongen, men i februar-mars begynner allerede en del av rovfuglene å forberede årets hekkesesong. Man skal også bestrebe seg på å begrense bruk av drone i landskapsvernområde så mye som mulig, og det innvilges derfor ikke fri bruk av drone. Det kan også være fugl på næringssøk i området og det må i tilfelle settes et vilkår om at dronen tas ned dersom det oppdages fugl i nærheten av dronen.

Det var ikke vanlig at droner var «allmannseie» da vernet av Lyngsalpan ble vedtatt i 2004. Verneforskriftene er derfor ikke spesifisert med tanke på akkurat det. Modellfly og lignende er omtalt i verneforskriften. En drone bråker mindre enn et modellfly, og kan i mange tilfeller være et godt hjelpemiddel: Verneområdestyret har derfor i forvaltningsplanen lagt opp til at man kan benytte § 48 til å vurdere dispensasjon til bruk av drone til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk.

Formålet med flygingen er filming av bærekraftig bruk av området, og området vil promoveres for mange seere og vil kunne være positivt for reiselivet i kommunene rundt Lyngsalpan. Alle kommunene i området

ønsker å satse på bærekraftig turisme, og disse filmene vil kunne bidra til å gjøre området enda mere kjent både i inn- og utland.

Forvalter har stilt spørsmål om nødvendigheten ved å kunne få denne dispensasjonen. Kopola media har fått dispensasjon til bruk av drone til filming i området ved flere tilfeller tidligere, og det spørres om ikke klipp fra disse kan benyttes. Det påpekes også at Lyngsalpan er et verneområde og at dispensasjoner skal være unntaket, og ikke regelen. Kopola media svarer at dette er en helt ny produksjon. De vil som hovedregel prioritere å bruke bakkebaserte opptak fremfor bruk av drone der det er mulig. Dronen vil kun bli brukt der det er nødvendig for å sikre helhetlige bilder eller perspektiver som ikke kan oppnås på annen måte.

Dronebruken skal skje på en tid av året der det er lite folk i fjellet som kan bli forstyrret av dronen. Dronebruken er også planlagt utenfor hekke- og yngletid. Det er heller ikke reindsyr i området som eventuelt kunne blitt forstyrret av dronebruken. Det er likevel ikke ønskelig med drone til denne type formål etter utgangen av februar, jfr. Etablert praksis av verneområdestyret og dronebruken bør begrenses mest mulig.

Kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til at søknaden kan behandles (NML § 8) og føre-varprinsippet (NML §9) kommer derfor ikke til anvendelse. § 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning og § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: Det er viktig å avgrense bruk av droner for filming i landskapsvernområdet til tiltak som kan være av allmenn interesse. Det kan ikke dispenseres til rent private tiltak som skaper uheldig presedens i og med at man kan vente mange lignende søknader til samme formål. Begrenset flytid, lavt lydnivå på drone, stor avstand til dyreliv og hensynsfull bruk vurderes å kunne gi begrenset forstyrrelse for dyrelivet og andre friluftsfolk. Men forstyrrelsen vurderes likevel å kunne være til stede. Spesielt når hensynet til samlet belastning på økosystemet, og presedensvirkningen av en tillatelse på lengre sikt også vurderes. Det er etter hvert mange som har tilgang til en drone, og som ønsker å formidle sine turer i verneområdene på ulike informasjonskanaler. Dette må verneområdestyret ta hensyn til i en langsiktig forvaltning av landskapsvernområdet. Det kan være en fare for at man får flere søknader fra filmprodusenter, men hver enkelt sak skal likevel vurderes og en dispensasjon i dette tilfellet skaper ikke en automatikk i dispensasjon i eventuelt senere søknader. Tiltaket medfører ikke miljøforringelse og nml. §11 blir derfor ikke vurdert som relevant. §12 gir føringer om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av drone er mye mindre miljøbelastende enn andre motoriserte hjelpemiddel. Dette anses ikke særlig relevant i denne sammenhengen.

Konklusjon

På bakgrunn av vurderingen ovenfor kan søknaden om dispensasjon innvilges delvis med gitte begrensinger

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Postboks 700

9815

VADSØ

Peter Andre Bruvold

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VÅR REF.: 2025/9553 - 432.2

DATO: 19.09.2025

Delvis innvilget dispensasjon til bruk av drone i forbindelse med landbruksdrift og privat bruk til filming og bildetaking, Lyngsalpan landskapsvernområde.

Viser til søknad om dispensasjon til bruk av drone i forbindelse med tilsyn og sanking av sau og filming/bildetaking til privat bruk i Lyngsalpan landskapsvernområde. Verneområdeforvalter har med hjemmel i gitte delegeringer behandlet saken og fattet følgende

Vedtak

Etter samlet vurdering gis det med hjemmel i Naturmangfoldlovens § 48, jfr. Samme lovs § 77, dispensasjon til bruk av drone i Lyngsalpan landskapsvernområde i forbindelse med tilsyn og sanking av sau. Dispensasjonen er gitt med følgende **vilkår**:

- Dispensasjonen gjelder for beitesesongene 2025, 2026 og 2027, og gjelder for Peter Bruvold under sanking og tilsyn med sau i følgende områder: Lyngsdalen, Veidalen og nordover til Jægervatn, Russedalen og Koppangen. I tilfelle det blir aktuelt å bistå andre beitebrukere i andre deler av landskapsvernområdet, må verneområdeforvalter varsles på sms i forkant: 90930802
- Dyre- og fuglelivet må ikke forstyrres unødig og dronen skal tas ned dersom det oppdages rovfugler i nærheten.
- Under bruk av dronen skal det tas hensyn til eventuelt andre brukere av området slik at de blir forstyrret minst mulig. Dronepilot må gjøre seg tilkjenne og fortelle om hensikten med dronebruken.
- Dispensasjonen skal medbringes under bruk av drone i landskapsvernområdet, og skal kunne fremvises til Statens naturoppsyn dersom det blir etterspurt.

Tiltaket er ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at det skal kunne gis en dispensasjon. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

Søknad om bruk av dronen til privat filming og bildetaking i Lyngsalpan landskapsvernområde **avslås**. Det begrunnes i gitte retningslinjer i forvaltningsplanen, samt naturmangfoldlovens § 10 om presedens og samlet belastning.

Bakgrunn

Lyngsalpan verneområdestyre mottok, fredag 19. september, telefon og mail med søknad om dispensasjon til bruk av drone i Lyngsalpan landskapsvernområde. Han opplyser i søknaden at formålet primært er rundt sauedrifta, men at han også ønsker å bruke dronen til filmopptak og bilder av fjellheimen i

alle årstider. Søknaden gjelder for følgende områder: Lyngsdalen, Veidalen og nordover til Jægervatn, Russedalen og Koppangen.

Dronen er en DJI Air 2s, liten og relativt stillegående.
Sertifikater er A1, A2 og A3. Åpen kategori.
Registreringsnr er NOR-RP-td268nh7zyle

Verneregler

Forskriftenes § 2: Lyngsalpan landskapsvernområde ble vernet med det formål og ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet. Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forskriftenes § 3, pkt.6. Forurensing 6.1 Forurensning og forsøpling er forbudt, herunder all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet. 6.2 Unødvendig støy er forbudt. Eksempel på dette er motor på modellfly og modellbåter (herunder også droner). Listen er ikke uttømmende.

Det finnes ingen dispensasjonshjemmel til bruk av drone i landskapsvernområdet, men en dispensasjon kan vurderes i h.ht. Naturmangfoldloven § 48. Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig».

Dispensasjon må heller ikke gis selv om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn.

Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

I tillegg skal alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt føringer på hvordan søknader om bruk av drone skal behandles:

«Bruk av droner omfattes ikke av lov om motorferdsel og kommer heller ikke under forbudet om lavtflyging i landskapsvernområdet, men i henhold til verneforskriftene skal unødvendig støy unngås. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er ikke tillat. Drone er i denne sammenhengen å anse som et motordrevet modellfly og det er i utgangspunktet forbudt å bruke dette i landskapsvernområdet. Eventuell tillatelse til bruk av droner må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Dispensasjon til bruk av drone skal avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller

annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Bruk av drone med stor nytteverdi kan være bruk i forbindelse med reindrift, landbruk, redningsoppdrag (og –øvelser), forskning og lignende. Omfanget av bruken må vurderes opp mot den samlede belastningen for fugle- og dyrelivet I perioder av året vil det være vanskeligere å få dispensasjon til bruk av drone. Dette gjelder særlig i hekke- og yngletiden, men også under myting og vårog høsttrekk.»

Vurdering

Bruk av drone er blitt svært populært og dispensasjonene må avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse, eller konkret nytteverdi.

En enkelt elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, men ved eventuell fri benyttelse vil droner i landskapsvernområdet kunne anses som støy. Det er også forskjellig hvordan mennesker oppfatter støy. Noen kan synes at synet av én drone er støy, mens andre er mer tolerant, og synes ikke at en drone er støy. I Lyngsalpan sin formålsparagraf er dette med tradisjonelt og enkelt friluftsliv trukket frem. Utstrakt bruk av droner kan ikke karakteriseres som tradisjonell og enkel bruk av verneområdet.

Verneområdestyret har gjennom to ulike spørreundersøkelser spurt publikum om hva de tenker om bruk av droner i verneområder. Det er stor enighet om at utstrakt bruk av droner ikke er ønskelig, og anses som en forstyrrelse. Søknaden om bruk av drone gjelder i en tid på året der det er mange på mange på tur i fjellet. Det er derfor stor sannsynlighet for at det er mange andre på tur samtidig med at de skal bruke dronen. Dette gjør at det er noen mennesker som blir forstyrret når de utøver friluftsliv. Det er derfor viktig at dronepiloten gjør seg tilkjenne og forteller at dronen brukes i sammenheng med landbruket, og at privatpersoner ikke vil bli filmet.

En drone er også et fremmedelement som vil kunne forstyrre fugl og vilt, noe som er svært uheldig i hekke- og ynglesesongen. Fugl og dyr har bedre hørsel enn mennesker, og de vil unne oppfatte støy fra en drone annerledes enn mennesker. I Lyngsalpan er ikke fugle- og dyrelivet spesielt beskyttet, men

naturmangfoldlovens § 6 om generell aktsomhetsplikt i forhold til at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Bruk av drone i dette tilfellet gjelder etter den mest hektiske hekke- og ynglesesongen. Man skal likevel bestrebe seg på å begrense bruk av drone i landskapsvernområde så mye som mulig, og det innvilges derfor ikke fri bruk av drone.

Det var ikke vanlig at droner var «allmannseie» da vernet av Lyngsalpan ble vedtatt i 2004. Verneforskriftene er derfor ikke spesifisert med tanke på akkurat det. Modellfly og lignende er omtalt i verneforskriften. En drone bråker mindre enn et modellfly, og kan i mange tilfeller være et godt hjelpemiddel: Verneområdestyret har derfor i forvaltningsplanen lagt opp til at man kan benytte NML § 48 til å vurdere dispensasjon til bruk av drone til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Den delen av søknaden om bruk av dronen til filming og bildetaking til privat bruk kan derfor ikke innvilges. Bruk av drone for til lokalisering, tilsyn og sankning av beitedyr anses derimot som dronebruk med stor konkret nytteverdi. Hovedsakelig vil det særlig være behov for å bruke drone under sankning på høsten, og da vil det ikke være noe hekking av sårbare rovfuglarter. Det kan likevel være fugl på næringssøk i området så dronepiloten må være observant og det vil settes vilkår om at dronen tas ned dersom det oppdages fugl i nærheten av den.

Kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til at søknaden kan behandles (NML § 8) og føre-var-prinsippet (NML §9) kommer derfor ikke til anvendelse.

§ 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning og § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder Det er viktig å avgrense bruk av droner for filming i landskapsvernområdet til tiltak som kan være av allmenn

interesse. Det kan ikke dispenseres til rent private tiltak som skaper uheldig presedens i og med at man kan vente mange lignende søknader til samme formål. Bruk av dronen til tilsyn og sanking av beitedyr anses imidlertid som en konkret nytte av dronen som en kan dispensere til.

Konklusjon

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen gjort vurderinger for hvordan man skal vurdere bruk av drone i landskapsvernområdet. Bruk av drone kan ha stor nytteverdi i landbruket og reindrifta. Det kan innvilges en dispensasjon i sittende styret sin virkeperiode, dvs. innen denne valgperioden til kommune- og fylkestingsvalget, ut 2027. Det gis ikke dispensasjon til bruk av drone til filming og bildetaking for privat bruk.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Lyngen kommune

Postboks 700
Strandveien 24

9815
9060

VADSØ
LYNGSEIDET

Storeng Steindal trim
Silderoggi 3
9046 OTEREN

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD VÅR REF.: 2025/11150 - 432.2 DATO: 06.11.2025

Innvilget dispensasjon til frakt av ved og utstyr til felleshytte i Steindalen, Lyngsalpan landskapsvernområde

Viser til søknad om dispensasjon til bruk av snøscooter til frakt av ved og utstyr til Steindalshytta som ligger ca. 850 meter innenfor grensen til Lyngsalpan landskapsvernområde. Saken er i medhold av gitte delegeringer behandlet delegert, og det er fattet følgende

Vedtak

Det gis i medhold av verneforskriftenes § 3, pkt. 5.d dispensasjon til frakt av utstyr og ved til Steindalshytta. Dispensasjonen er i tråd med vedtatt forvaltningsplan for Lyngsalpan landskapsvernområde, og søknaden kan innvilges. Tillatelsen er gitt med følgende

vilkår:

- Formålet med kjøringen er frakt av utstyr og ved til Steindalshytta
- Det innvilges inntil 2 turer med utstyr for hvert år, i tillegg innvilges 1 dag med frakt av ved for hvert år. Innvilget dispensasjon må skrives ut og tas med når kjøring finner sted og kunne vises frem for oppsynet dersom det bes om det.. Dato for kjøring må skrives inn i dette skjemaet med penn før kjøringen finner sted for at dispensasjonen skal være gyldig

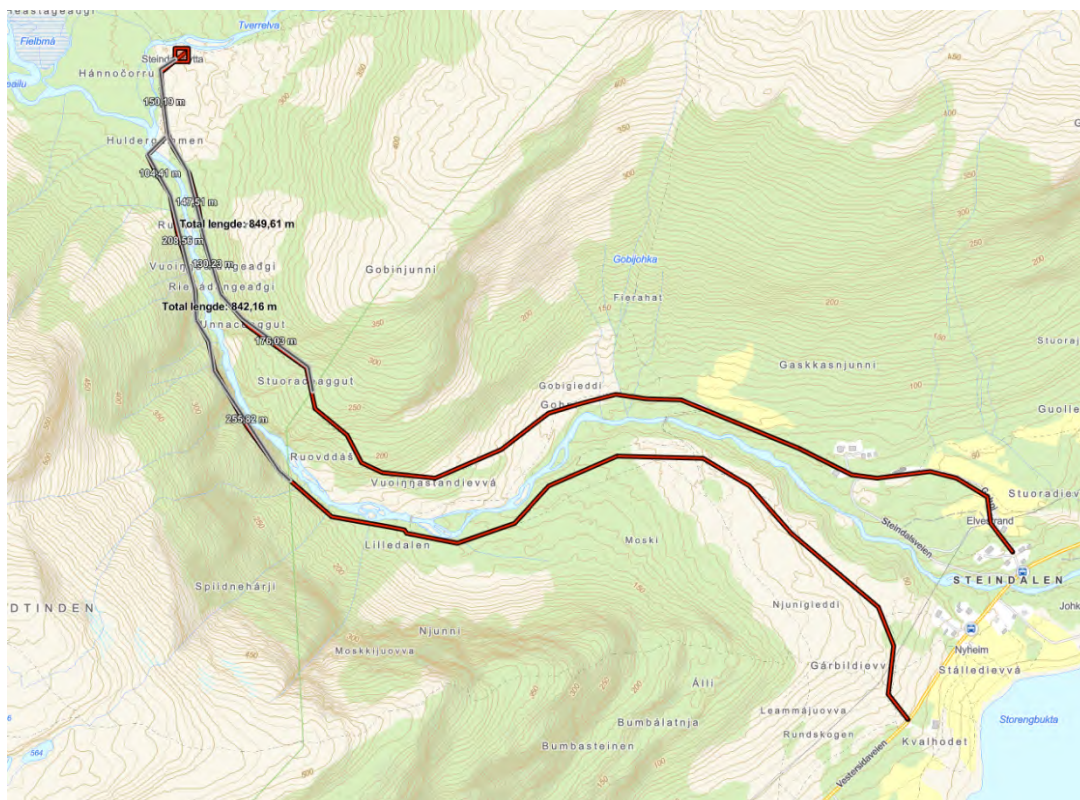
2025		2026		2027	
Tur 1		Tur 1		Tur 1	
Tur 2		Tur 2		Tur 2	
Ved		Ved		Ved	

- Dispensasjonen gjelder etter inntegnet trasé, og kun på snødekt mark. Siste mulige dato for kjøring hvert år er 4. mai.
- Slede skal være påmontert
- Følgende sjåfører kan benyttes til frakt av utstyr og ved: Roar Andre Kemi Nyheim, Karen Margrethe Kemi Nyheim, Karoline Kemi Nyheim, André Kristoffer Kemi Nyheim, Johan Harald Kemi Nyheim, Isak Parelus Kristiansen, Robert Kristiansen og Markus Belter. (1 snøscooter = 1 tur).
- Under dagen med vedkjøring er det ingen begrensing på antall turer, eller antall snøscootere.
- Dispensasjonen er ikke gyldig uten en tillatelse etter Lov om Motorferdsel fra Storfjord kommune.

Bakgrunn

Storeng Steindal trim har hytta oppe i Steindalen, og har behov for frakt av ved, gass og annet utstyr til hytta. Det søkes om 2 alternative kjøretraseer, en på hver side av Steindalselva

Det meste av kjøretraseen ligger utenfor vernegrensen til Lyngsalpan landskapsvernområde, begge traseene innebærer ca. 850 meters kjøring i landskapsvernområdet:

Det søkes om en 4- årig dispensasjon, og potensielle sjåførere vil være: Roar Andre Kemi Nyheim, Karen Margrethe Kemi Nyheim, Karoline Kemi Nyheim, André Kristoffer Kemi Nyheim, Johan Harald Kemi Nyheim, Isak Parelius Kristiansen, Robert Kristiansen og Markus Belter

Verneregler

Lyngsalpan landskapsvernområde/Ittugáissáid suodjemeahcci ble vernet ved Kronprinsregentens resolusjon 20.02.2004.

Formålet med vernet er å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.

Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

I henhold til verneforskriften for Lyngsalpan landskapsvernområde (llvo) er motorferdsel forbudt i verneområdet, jfr. § 3, punkt 5.1. Verneforskriften åpner imidlertid for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til bruk av snøscooter til frakt av ved og utstyr til hyttene som ligger inne i verneområdet, jfr. § 3 pkt. 5.3 d.

I tråd med naturmangfoldloven (NML) § 7 skal også prinsippene i lovens §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, også når forvaltningsmyndigheten fatter vedtak etter forskrifter for verneområder. Prinsippene i §§ 8 -12 gjelder kunnskapsgrunnlaget (§ 8), føre var prinsippet (§9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Lyngsalpan verneområdestyre har en [vedtatt forvaltningsplan fra 2018](#). I forvaltningsplanen er det lagt opp til at det årlig kan tillates opptil 2 turer for transport av utstyr til felleshytter, samt 1 dag med frakting av ved (og da ubegrenset antall turer den dagen). I spesielle tilfeller kan antall turer økes hvis nødvendig. Eksempel kan for eksempel være i korte byggeperioder (det må da først foreligge en tillatelse til bygging fra vernemyndigheten)

Vurdering

Det er stor ferdsel opp Steindalen, og mange leier Steindalshytta når de er der. Det er mange skoler som benytter hytta i forbindelse med skoleturer og ulike høyskoler/universitet benytter ofte hytta når det er på feltkurs- eller feltarbeid. tillegg til de mange tilreisende, er også hytta et yndet turmål for lokalbefolkningen. Dette gjør at det er behov for å få fraktet ved, gass og annet driftsmateriale opp til hytta. Det er derfor et reelt behov for frakt av utstyr og ved.

Søknaden gjelder bruk av snøscooter på snødekt mark/islagt vann, og vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon. Det er ikke noe spesielt vern på dyr og planter i landskapsvernområdet. Det er landskapet som er i fokus, men naturmangfoldlovens § 6 om generell aktsomhetsplikt i forhold til at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder må tas med i vurderingen. Den traseen det er aktuelt å kjøre vil ikke direkte berøre kjente hekke- eller yngleområder for sårbare fugler eller dyr. Det er heller ikke mange arter som hekker eller yngler på den tiden av året det vil være aktuelt å transportere ved og utstyr. Det finnes imidlertid hekkelokalitet for Kongeørn i nærheten av traseen. Kongeørn starter hekking tidlig. Det er imidlertid snakk om et begrenset antall turer, og det anses som at det ikke vil påvirke hekkesuksessen til Kongeørna.

Fravær av støy er en viktig verneverdi i landskapsvernområdet. Bruk av snøscooter til frakt av ved vil medføre noe støy. Denne støyen er imidlertid forbigående, og vil måtte aksepteres i de mest brukte delene av landskapsvernområdet. Landskapsvernområdet er stort så selv om denne søknaden innvilges, vil en kunne oppleve stillhet i det meste av landskapsvernområdet.

En dispensasjon i dette tilfellet vil ikke få noen negativ innvirkning på verneområdet sin helhet, men det er klart at dersom verneområdestyret får mange slike søknader hvert år vil det kunne føre til en utvikling som vil kunne skade verneformålet. Hver enkelt søknads skal ellers også vurderes spesielt, og en dispensasjon i dette tilfellet vil ikke automatisk skape presedens for at det gis dispensasjon andre steder i verneområdet, eller i andre områder. Det er også et begrenset antall hytter i landskapsvernområdet og alle disse vil kunne ha et reelt behov for å frakte utstyr og ved til hyttene.

Søknaden berører imidlertid en svært liten del av verneområdet slik at den store delen av landskapsvernområdet vil bevares urørt og upåvirket selv om denne søknaden innvilges, jfr. Naturmangfoldlovens § 10. Denne dispensasjonen vil ikke føre til at den samlede belastningen blir så stor at det vil være til skade for verneområdet.

Det foreligger nok kunnskap om kjøringens påvirkning av verneområdet (NML §8), og det anses derfor at det i denne saken vil det ikke være nødvendig å benytte føre-var-prinsippet i Naturmangfoldlovens § 9.

Vurdering etter Naturmangfoldlovens § 11 anses som lite relevant. Bruk av snøscooter til frakt av ved og annet utstyr anses som det mest miljøvennlige alternativet, kontra det å bruke barmarkskjøretøy, jfr. Naturmangfoldlovens § 12 – miljøforsvarlig teknikk og metode.

Verneområdestyret kan gi fireårige dispensasjoner, men ikke ut over flertallet i styret sin virkeperiode. Det neste kommune- og fylkestingsvalg vil være i september 2027. En dispensasjon kan derfor bare delvis innvilges. Det må sendes eventuell ny 4-årig søknad i 2028.

Konklusjon

På bakgrunn av vurderingen ovenfor kan søknaden om dispensasjon innvilges med vilkår. Det kan ikke gis en 4-årig dispensasjon da det vil gå ut over flertallet i verneområdestyret sin virkeperiode.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Storfjord kommune - Omasvuona suohkan – Omasvuonon kunta

Postboks 700	9815	VADSØ
Oldersletta 1	9046	OTEREN

**Verneområdestyret
for Lyngsalpan
landskapsvernområde**

Besøksadresse
Eidebakken industriveg 17
9060 Lyngseidet

Postadresse
Postboks 700
9815 Vadsø

Kontakt
Sentralbord +47 78 95 03 00
Direkte 77642218+47 90 93 08 02
oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no

Lyngsdalshytta SA Lyngsdalen

Saksbehandler Oddrun Merete Skjemstad

Vår ref. 2025/2502 - 432.2

Dato 20.11.2025

Lyngsalpan landskapsvernområde - innvilget forlenget dispensasjon til bruk av snøskuter til frakt av materialer og utstyr til Lyngsdalshytta - Lyngsdalshytta AS

Viser til søknad om forlengelse av dispensasjon til frakt av utstyr til Lyngsdalshytta, gitt 4. mars 2025. Lyngsdalshytta SA fikk ikke kjørt opp nødvendig materialer til hytta i 2025 grunnet åpne bekker, elver og usikre forhold. Det er derfor søkt om å få overføre denne dispensasjonen til 2026.

Verneforvalter for Lyngsalpan innvilger en overføring av de 5 turene med materialer til 2026. Dette brevet må følge med dispensasjonen (vedlagt) og turer for 2026 føres inn i rubrikken for 2025 med penn før turen tar til. De samme vilkårene gjelder.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Med vennlig hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter

Kopi til:

Lyngen kommune

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Dokumentet er elektronisk godkjent

Vedlegg:

- 1 Lyngsalpan landskapsvernområde - innvilget dispensasjon til bruk av snøskuter til frakt av materialer og utstyr til Lyngsdalshytta - Lyngsdalshytta AS

Strandveien 24

Postboks 700

9060

9815

LYNGSEIDET

VADSØ

Lyngsdalshytta SA Lyngsdalen

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VÅR REF.: 2025/2502 - 432.2

DATO: 04.03.2025

Innvilget dispensasjon til bruk av snøscooter til frakt av materialer til felleshytte i Lyngsdalen, Lyngsalpan landskapsvernområde

Vedtak

I medhold av Lyngsalpan verneområdestyre sitt vedtak om delegering av myndighet og verneforskriftenes § 3, pkt 5.3 d, innvilges Lyngsdalshytta SA sin søknad om tillatelse til bruk av snøscooter til frakt av ved og utstyr til hytta i Lyngsdalen. Det innvilges 5 turer med materiale og ved + 1 dags kjøring med ved i 2025 og 2 turer + 1 dags kjøring med ved for årene 2026 og 2027 (Innenfor verneområdestyrets virkeperiode)

Vedtaket begrunnes i at transport av utstyr og ved til felleshytte anses som nyttekjøring som ikke vil være i strid med vernevedtaket. Felleshyttene kommer allmenheten til gode. Kunnskapsgrunnlaget er godt nok til å kunne innvilge dispensasjonen.

Transport av utstyr:

2025					2026		2027	
1	2	3	4	5	1	2	1	2

Transport av ved:

2025	2026	2027

Vilkår:

- Formålet med kjøring er frakt av utstyr og ved til felleshytte.
- Dispensasjonen gjelder etter inntegnet trase på kartet.
- Dispensasjonen gjelder for Roy Erling Hansen, Lasse Dalhaug og Jøran Dalhaug
- Dispensasjon må medbringes under kjøring, og dato må påføres med penn før kjøringen tar til for at dispensasjonen skal være gyldig.
- Dispensasjon for frakt av ved gjelder 1 dag pr. år for inntil 3 snøscootere der alle må kjøre samme dag.
- Frakt av utstyr gjelder for 5 turer for inntil 3 snøscootere i 2025, og for 2 turer pr. sesong i 2026 og 2027. Ved bruk av flere snøscootere må disse kjøre sammen.
- En dispensasjon fra verneforskriften fritar ikke for innhenting av eventuelt andre nødvendige tillatelser etter annet lovverk, samt tillatelse fra grunneier.
- Motorferdselen i verneområdet må holdes til et minimum. Kjøretøyet kan ikke brukes til annen kjøring ved opphold på hytta.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Bakgrunn

Lyngsdalshytta SA søker om dispensasjon til bruk av snøscooter til frakt av utstyr, materialer og ved til Lyngsdalshytta i Lyngsdalen i Lyngen kommune.

Det er årlig behov for frakt av diverse utstyr og materialer i forbindelse med drift og vedlikehold av hytta. I 2025 er det planer om å ferdigstille badstua i annekset, og det vil dermed være et ekstra transportbehov i den forbindelse. Det er mye tungt utstyr som skal fraktes opp, og det vil derfor også kunne være et behov for å lage en stadig kjøretrasé dagen før transport med tung kjelke.

Det er også behov for å kunne frakte ved til hytta.

Det søkes derfor om:

- 1 dag vedkjøring
- opptil 4 dager frakt av materiale og utstyr opp. søppel og annet som skal ned fraktes ned på samme tur materialer fraktes opp.
- samt 1 dag til etablering av løype dersom det er vanskelige kjøreforhold til Lyngsdalshytta.

Det opplyses muntlig at søknaden gjelder for flere år, men at det er i 2025 at det er et utvidet behov for transport.

Omsøkt kjøretrase:

Verneregler Lyngsalpan

Formålet med vernet er å ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet.

Allmennheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving av tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnet innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Ifølge verneforskriften for Lyngsalpan landskapsvernområde er motorferdsel forbudt i verneområdet, jfr. § 3, punkt 5.1. Verneforskriften åpner imidlertid for at forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til snøscootertransport av materialer til hytter, klopper mv. og av brensel, utstyr og proviant til hytter og buer. Kjøretraseene skal tegnes inn på kart, Jfr. § 3, pkt. 5.3.d.

I henhold til naturmangfoldloven (§ 7) skal også prinsippene i loven §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, også når forvaltningsmyndigheten fattar vedtak etter forskrifter for verneområder. Prinsippene i §§ 8 -12 gjelder kunnskapsgrunnet (§ 8), føre var prinsippet (§9), økosystemtilnærming og samla belastning (§ 10), kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver (§ 11) og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder (§ 12).

Vurdering

Lyngsdalshytta er ei hytte som er bygget i fellesskap, og som har rekreasjon til formål. Hytta kan brukes av eierne samt at det er mulig å leie hytta. Hytta i Lyngsdalen er til glede for både lokalbefolkning og tilreisende, og er et turmål for mange. Det meste av motorferdselen vil foregå utenfor landskapsvernområdet. Det er bare ca. 1,2 km av traseen som er innenfor vernegrensen. Det berører derfor kun en liten del av landskapsvernområdet.

Søknaden gjelder bruk av snøscooter, på snødekt mark, og vil ikke skade verneverdier knyttet til vegetasjon. Den traseen det er aktuelt å kjøre vil ikke berøre kjente hekke- eller yngleområder for sårbare dyr eller fugler. Denne traseen brukes nesten daglig til friluftsmål/turbruk, bruk av snøscooter til frakt av utstyr og ved vil ikke forstyrre urørt natur i så måte. En dispensasjon vil være en forbigående forstyrrelse som ikke vil være i strid med verneformålet.

Kunnskapsgrunnlaget anses godt nok til å kunne gi en dispensasjon i dette tilfellet, jfr. Naturmangfoldlovens § 8. Samme lovs § 9 – føre var prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse.

En dispensasjon i dette tilfellet vil nok være med å skape presedens for å innvilge flere søknader av samme sort. I og med at det ikke er så mange felleshytter innenfor vernegrensen, vil likevel ikke den samlede belastningen bli så stor at søknaden ikke kan imøtekommes, jfr. Naturmangfoldlovens § 10, om samlet påvirkning. Hver søknad skal imidlertid vurderes i hvert enkelt tilfelle

Det anses ikke som relevant med en vurdering etter naturmangfoldlovens § 11. Når det er hytter i landskapsvernområdet må en regne med at det blir noe behov for transport av diverse utstyr og materialer, vedtransport anses også som nødvendig kjøring. Bruk av snøscooter til transport er mer miljøvennlig enn bruk av barmarkskjøretøy. Det mest miljøvennlige alternativet for transport er derfor valgt, Jfr. Naturmangfoldlovens § 12.

I forvaltningsplanen for Lyngsalpan landskapsvernområde er det lagt opp til at man kan innvilge to turer hvert år til transport av utstyr, og i tillegg en dags kjøring. Det er også lagt opp til at det kan innvilges flerårige dispensasjoner, inntil 4 år. Videre er det i forvaltningsplanen lagt opp til at det ved byggeperioder kan innvilges flere turer, noe som er aktuelt i dette tilfellet.

Konklusjon

Etter en samlet vurdering kan søknaden innvilges.

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Lyngen kommune

Strandveien 24

9060

LYNGSEIDET

MARKUS AASE KURS&GUIDE
Kannikestrete 4
7013 TRONDHEIM

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VÅR REF.: 2025/11335 - 432.2

DATO: 12.11.2025

Innvilget dispensasjon til bruk av drone i Lyngsalpan, februar 2026

Viser til søknad om dispensasjon til bruk av drone til filming under turen Lyngsalpan på langs i februar 2026 der store deler av turen går gjennom Lyngsalpan landskapsvernområde. Verneområdeforvalter har med hjemmel i gitte delegeringer, og føringer i forvaltningsplanen, behandlet saken og fattet følgende

Vedtak

Det gis i medhold av naturmangfoldlovens § 48, jfr. Samme lovs § 77, dispensasjon til bruk av drone til filming. Dispensasjonen gis med følgende **vilkår**:

- Dispensasjonen gjelder for Markus Aase kurs & guide under deres tur, Lyngsalpan på langs, i februar 2026. Send en e-post til forvalter: oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no når dere vet når turen starter og når dere regner med å være ferdig.
- Dispensasjonen til bruk av drone må tas med på turen, og skal kunne vises frem til Statens naturoppsyn dersom det blir bedt om det.
- Under bruk av dronen skal det tas hensyn til eventuelt andre brukere av området slik at de ikke blir forstyrret.
- Dersom det observeres rovfugl i lufta under flyging, skal dronen straks settes på bakken. Det må også tas hensyn til eventuelt annet vilt.
- Det er søkers eget ansvar å inneha eventuelt andre nødvendige tillatelser.

Tiltaket er ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at det skal kunne gis en dispensasjon. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse

Bakgrunn

Markus Aase kurs og guide søker om dispensasjon til bruk av drone til filming sitt neste prosjekt som er å krysse Lyngsalpan på langs med ski og pulk. Underveis skal de ha stopp for å kjøre ski på noen av fjellene langs ruta. Dette planlegges gjennomført i februar. De søker derfor om en begrenset tillatelse til bruk av drone for å dokumentere denne ekspedisjonen. De ønsker å vise frem det unike vinterlandskapet på en respektfull måte, og vil holde seg til strenge rammer for å minimere påvirkning:

- Alltid visuell kontakt med dronen
- Fly lavt og korte sekvenser (maks 5 minutter pr. flyging)
- Aldri fly ved observasjon av dyr eller mennesker
- Minimal total flytid og full respekt for verneområdets regler

Markus Aase har tidligere laget filmene Remote lines og Remote lines 2.0

Verneregler Lyngsalpan landskapsvernområde

Forskriftenes § 2: Lyngsalpan landskapsvernområde ble vernet med det formål og ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet. Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging.

Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forskriftenes § 3, pkt.6. Forurensing 6.1 Forurensning og forsøpling er forbudt, herunder all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet. 6.2 Unødvendig støy er forbudt. Eksempel på dette er motor på modellfly og modellbåter (herunder også droner). Listen er ikke uttømmende.

Det finnes ingen dispensasjonshjemmel til bruk av drone i landskapsvernområdet, men en dispensasjon kan vurderes i h.ht.

Naturmangfoldloven § 48. Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis selv om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn.

Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

I tillegg skal alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt føringer på hvordan søknader om bruk av drone skal behandles:

«Bruk av droner omfattes ikke av lov om motorferdsel og kommer heller ikke under forbudet om lavtflyging i landskapsvernområdet, men i henhold til verneforskriftene skal unødvendig støy unngås. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er ikke tillat. Drone er i denne sammenhengen å anse som et motordrevet modellfly, og det er i utgangspunktet forbudt å bruke dette i landskapsvernområdet. Eventuell tillatelse til bruk av droner må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Dispensasjon til bruk av drone skal avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Bruk av drone med stor nytteverdi kan være bruk i forbindelse med reindrift, landbruk, redningsoppdrag (og –øvelser), forskning og lignende. Omfanget av bruken må vurderes opp mot den samlede belastningen for fugle- og dyrelivet i perioder av året vil det være vanskeligere å få dispensasjon til bruk av drone. Dette gjelder særlig i hekke- og yngletiden, men også under myting og vårog høsttrekk.»

Verneområdestyret har videre etablert en praksis på at det ikke gis dispensasjon til bruk av drone når rovfugler har begynt å forberede hekking, eller det er mye folk på tur i fjellet. Helst ikke etter utgangen av februar. Denne søknaden gjelder begrenset bruk av drone i februar.

Vurdering

Bruk av drone er blitt svært populært og Lyngsalpan verneområdestyre får mange søknader om dispensasjon til bruk av drone til filming i Lyngsalpan. Dispensasjonene må derfor avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse, eller konkret nytteverdi.

En enkelt elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, men ved eventuell fri benyttelse vil droner i landskapsvernområdet kunne anses som støy. Det er også forskjellig hvordan mennesker oppfatter støy. Noen kan synes at synet av én drone er støy, mens andre er mer tolerant, og synes ikke at en drone er støy. I Lyngsalpan sin formålsparagraf er dette med tradisjonelt og enkelt friluftsliv trukket frem. Utstrakt bruk av droner kan ikke karakteriseres som tradisjonell og enkel bruk av verneområdet.

Verneområdestyret har gjennom to ulike spørreundersøkelser spurt publikum om hva de tenker om bruk av droner i verneområder. Det er stor enighet om at utstrakt bruk av droner ikke er ønskelig, og anses som en forstyrrelse.

En drone er også et fremmedelement som vil kunne forstyrre fugl og vilt, noe som er svært uheldig i hekke- og ynglesesongen. Fugl og dyr har bedre hørsel enn mennesker, og de vil kunne oppfatte støy fra en drone annerledes enn mennesker. I Lyngsalpan er ikke fugle- og dyrelivet spesielt beskyttet, men naturmangfoldlovens § 6 om generell aktsomhetsplikt i forhold til at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Bruk av drone i dette tilfellet gjelder før den mest hektiske hekke- og ynglesesongen, men man skal være obs på at allerede i februar begynner kongeørna enkelte steder å forberede hekking. Man skal derfor bestrebe seg på å begrense bruk av drone i landskapsvernområde så mye som mulig, og det innvilges derfor ikke fri bruk av drone. Det kan også være fugl på næringssøk i området og det må i tilfelle settes et vilkår om at dronen tas ned dersom det oppdages fugl i nærheten av dronen.

Det var ikke vanlig at droner var «allmannseie» da vernet av Lyngsalpan ble vedtatt i 2004. Verneforskriftene er derfor ikke spesifisert med tanke på akkurat det. Modellfly og lignende er omtalt i verneforskriften. En drone bråker mye mindre enn et modellfly, og kan i mange tilfeller være et godt hjelpemiddel. Verneområdestyret har derfor i forvaltningsplanen lagt opp til at man kan benytte § 48 til å vurdere dispensasjon til bruk av drone til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Verneområdestyret har etablert en praksis på at det er lettere å få en dispensasjon til bruk av drone til filming på vinteren når det er få andre mennesker på tur i området, og utenfor hekke- og ynglesesongen.

Formålet med flygingen i dette tilfellet er filming av bærekraftig bruk av landskapsvernområdet, og området vil promottes for mange seere og vil kunne være positivt for reiselivet i kommunene rundt Lyngsalpan. Alle kommunene i området ønsker å satse på bærekraftig turisme, og disse filmene vil kunne bidra til å gjøre området enda mere kjent som et bærekraftig reisemål både i inn- og utland.

Selv om verneområdestyret begynner å få mange søknader om dispensasjon, er det ikke lang tid med dronebruk hver av dem utgjør. Dagens droner er også svært stillegående og høres bare når de er helt nært, og under letting og landing. Dronebruken skal skje på en tid av året der det er lite folk i fjellet som kan bli forstyrret av dronen. Dronebruken er også planlagt utenfor hekke- og yngletid. Det er heller ikke reinsdyr i området som eventuelt kunne blitt forstyrret av dronebruken. Ettersom søknaden gjelder for en hel måned, vurderer forvalter et vilkår at det varsles når dispensasjonen tas i bruk slik at man vet om det dersom man får spørsmål fra noen angående dronebruk i området.

Kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til at søknaden kan behandles (NML § 8) og føre-var-prinsippet (NML § 9) kommer derfor ikke til anvendelse. § 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning og § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: Det er viktig å avgrense bruk av droner for filming i landskapsvernområdet til tiltak som kan være av allmenn interesse. Det kan ikke dispenseres til rent private tiltak som skaper uheldig presedens i og med at man kan vente mange lignende søknader til samme formål. Begrenset flytid, lavt lydnivå på drone, tid på året, stor avstand til dyreliv og hensynsfull bruk vurderes i dette tilfellet å utgjøre en begrenset forstyrrelse for dyrelivet og andre friluftsfolk.. En dispensasjon vil kunne føre til at man får flere søknader fra filmprodusenter om dispensasjon i Lyngsalpan eller andre verneområder, men hver enkelt sak skal likevel vurderes separat, og en dispensasjon i dette tilfellet skaper ikke en automatikk i innvilget dispensasjon i eventuelt senere søknader. Det gir heller ingen automatikk i at slike søknader vil innvilges i andre verneområder. Når tillatelsen er begrenset til den korte perioden på vinteren, vil ikke den samlede belastningen på verneområdet bli særlig stor ettersom det er landskapet som er verneformålet. Tiltaket medfører ikke miljøforringelse og nml. §11 blir derfor ikke vurdert som relevant. §12 gir føringer om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av drone er mye

mindre miljøbelastende enn andre motoriserte hjelpemiddel. Andre steder brukes som eksempel helikopter til filming. Dette anses ikke særlig relevant i denne sammenhengen.

Konklusjon

På bakgrunn av vurderingen ovenfor kan søknaden om dispensasjon innvilges. En dispensasjon i dette tilfellet vil ikke være i strid med verneformålet, eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Dronebruken vil være en kortvarig forstyrrelse i en periode av året med lite folk eller dyr i de omsøkte områdene.

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Andre relevante dokumenter, ikke vedlagt:

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Postboks 700

9815

VADSØ

NIKOLAI SCHIRMER AS
Hagavegen 47
9007 TROMSØ

SAKSBEHANDLER: ODDRUN MERETE SKJEMSTAD

VÅR REF.: 2025/11230 - 432.2

DATO: 10.11.2025

Innvilget søknad om dispensasjon til bruk av drone til filming, Nikolai Schirmer AS

Viser til søknad om dispensasjon til bruk av drone til filming ved ulike fjell i Lyngsalpan landskapsvernområde. Verneområdeforvalter har med hjemmel i gitte delegeringer og føringer i forvaltningsplanen, behandlet saken og fattet følgende

Vedtak

Det gis i medhold av naturmangfoldlovens § 48, jfr. Samme lovs § 77, dispensasjon til bruk av drone til filming. Dispensasjonen gis med følgende **vilkår**:

- Dispensasjonen gjelder for Nikolai Scirmer AS, 1 dag flyging op hvert av de 7 fjellområdene innenfor tidsperioden 15. november 2025 – 28. februar 2026.
- Dispensasjonen må skrives ut, og droneføreren må ha den med ut. Dato må føres inn med penn før turen tar til. Dispensasjonen skal kunne vises frem for Statens naturoppsyn dersom det blir bedt om det.

Fjellområde	Dato
Kjostindan	
Strupbreen	
Lenangsbreen	
Stortinden	
Lakselvtindan	
Jiehkkevárri	
Vaggasblåisen	

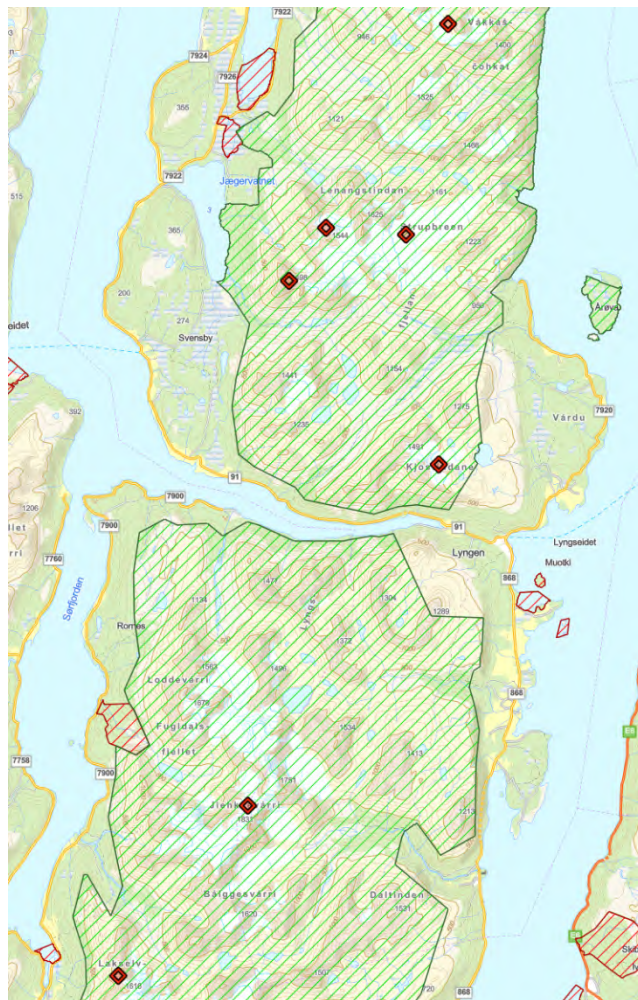
- Under bruk av dronen skal det tas hensyn til eventuelt andre brukere av området slik at de ikke blir forstyrret.
- Dersom det observeres rovfugl i lufta under flyging, skal dronen straks settes på bakken. Det må også tas hensyn til eventuelt annet vilt.

Tiltaket er ikke i strid med verneformålet og vil ikke påvirke verneverdiene nevneverdig. Kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig til at det skal kunne gis en dispensasjon. Føre-var-prinsippet kommer derfor ikke til anvendelse

Bakgrunn

Det søkes om dispensasjon fra reglene i Lyngsalpan landskapsvernområde for å kunne benytte drone til filming. Det søkes om en tillatelse til å kunne benytte drone i perioden 15. november 2025 – 28. februar 2026. Formålet med filmingen er å filme toppturer med god fjellskikk, og med et budskap om bærekraft og ta vare på klimet og natur. Schirmer har tidligere filmet i Lyngsalpan og har gjennom serien Ekspontert nådd det norske publikumet gjennom NRK. Han har også en egen YouTube kanal med 1,4 millioner seere hver vinter.

Områdene de ønsker å filme i er: Kjostindan, Strupobreen, Lenangsbreen, Stortinden, Lakselvtindan, Jiehkkevárri og Vaggasblåisen

Verneregler Lyngsalpan landskapsvernområde

Forskriftenes § 2: Lyngsalpan landskapsvernområde ble vernet med det formål og ta vare på et av Norges mest karakteristiske fjellområder som inkluderer isbreer, morener, daler og geologiske forekomster med det biologiske mangfoldet, de kulturminner og den kulturpåvirkning som preger landskapet. Allmenheten skal ha anledning til naturopplevelse gjennom utøving tradisjonelt og enkelt friluftsliv med liten grad av teknisk tilrettelegging. Ivaretagelse av naturgrunnlaget innenfor landskapsvernområdet er viktig for samisk kultur og næringsutnyttelse. Området skal kunne brukes til reindrift.

Forskriftenes § 3, pkt.6. Forurensing 6.1 Forurensning og forsøpling er forbudt, herunder all bruk av kjemiske midler som kan påvirke naturmiljøet. 6.2 Unødvendig støy er forbudt. Eksempel på dette er motor på modellfly og modellbåter (herunder også droner). Listen er ikke uttømmende.

Det finnes ingen dispensasjonshjemmel til bruk av drone i landskapsvernområdet, men en dispensasjon kan vurderes i h.ht. **Naturmangfoldloven § 48.** Naturmangfoldloven § 48 stiller svært strenge krav til når en dispensasjon eventuelt kan vurderes, men åpner for tiltak som «ikke strider mot verneformålet og ikke

påvirker verneverdiene nevneverdig». Begge vilkår må være oppfylt. Unntak kan også vurderes «dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig». Dispensasjon må heller ikke gis selv om vilkåra er oppfylt. Skjønn og instruks fra overordnede myndigheter spiller også inn.

Dispensasjonsregelen i § 48 kan ikke brukes for å utvide rammene gitt i vernevedtaket, men er en sikkerhetsventil som skal fange opp uforutsette eller spesielle tilfelle som ikke ble vurdert på vernetidspunktet.

Den omsøkte bruken av drone kommer ikke inn under sikkerhetsmessige hensyn eller vesentlige samfunnsinteresser. Med vesentlig samfunnsinteresse menes tungtveiende hensyn av nasjonal betydning. Søknaden må derfor vurderes opp mot om tiltaket strider mot verneformålet og om det påvirker verneverdiene nevneverdig.

I tillegg skal alle søknader som berører natur også vurderes etter de miljørettslige prinsippene i naturmangfoldlovens §§ 8 – 12, jfr. samme lovs § 7.

Verneområdestyret har i forvaltningsplanen lagt føringer på hvordan søknader om bruk av drone skal behandles:

«Bruk av droner omfattes ikke av lov om motorferdsel og kommer heller ikke under forbudet om lavtflyging i landskapsvernområdet, men i henhold til verneforskriftene skal unødvendig støy unngås. Bruk av motordrevet modellfly o.l. er ikke tillat. Drone er i denne sammenhengen å anse som et motordrevet modellfly og det er i utgangspunktet forbudt å bruke dette i landskapsvernområdet. Eventuell tillatelse til bruk av droner må vurderes etter naturmangfoldlovens § 48. Dispensasjon til bruk av drone skal avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk. Bruk av drone med stor nytteverdi kan være bruk i forbindelse med reindrift, landbruk, redningsoppdrag (og –øvelser), forskning og lignende. Omfanget av bruken må vurderes opp mot den samlede belastningen for fugle- og dyrelivet i perioder av året vil det være vanskeligere å få dispensasjon til bruk av drone. Dette gjelder særlig i hekke- og yngletiden, men også under myting og vår- og høsttrekk.»

Verneområdestyret har videre etablert en praksis på at det ikke gis dispensasjon til bruk av drone når rovfugler har begynt å forberede hekking, eller det er mye folk på tur i fjellet. Helst ikke etter utgangen av februar.

Vurdering

Bruk av drone er blitt svært populært og Lyngsalpan verneområdestyre får mange søknader om dispensasjon til bruk av drone til filming i Lyngsalpan. Dispensasjonene må derfor avgrenses til tiltak av stor allmenn interesse, eller konkret nytteverdi.

En enkelt elektrisk drone er knapt hørbar på litt avstand, men ved eventuell fri benyttelse vil droner i landskapsvernområdet kunne anses som støy. Det er også forskjellig hvordan mennesker oppfatter støy. Noen kan synes at synet av én drone er støy, mens andre er mer tolerant, og synes ikke at en drone er støy. I Lyngsalpan sin formålsparagraf er dette med tradisjonelt og enkelt friluftsliv trukket frem. Utstrakt bruk av droner kan ikke karakteriseres som tradisjonell og enkel bruk av verneområdet.

Verneområdestyret har gjennom to ulike spørreundersøkelser spurt publikum om hva de tenker om bruk av droner i verneområder. Det er stor enighet om at utstrakt bruk av droner ikke er ønskelig, og anses som en forstyrrelse.

En drone er også et fremmedelement som vil kunne forstyrre fugl og vilt, noe som er svært uheldig i hekke- og ynglesesongen. Fugl og dyr har bedre hørsel enn mennesker, og de vil kunne oppfatte støy fra en drone annerledes enn mennesker. I Lyngsalpan er ikke fugle- og dyrelivet spesielt beskyttet, men naturmangfoldlovens § 6 om generell aktsomhetsplikt i forhold til at artene og deres genetiske mangfold skal ivaretas på lang sikt, og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Bruk av drone i dette tilfellet gjelder før den mest hektiske hekke- og ynglesesongen, men man skal være obs på at allerede i februar begynner kongeørna enkelte steder å forberede hekking. Man skal derfor bestrebe seg på å begrense bruk av drone i landskapsvernområde så mye som mulig, og det innvilges derfor ikke fri bruk av drone. Det kan også være fugl på næringssøk i området og det må i tilfelle settes et vilkår om at dronen tas ned dersom det oppdages fugl i nærheten av dronen.

Det var ikke vanlig at droner var «allmannseie» da vernet av Lyngsalpan ble vedtatt i 2004. Verneforskriftene er derfor ikke spesifisert med tanke på akkurat det. Modellfly og lignende er omtalt i verneforskriften. En drone bråker mindre enn et modellfly, og kan i mange tilfeller være et godt hjelpemiddel: Verneområdestyret har derfor i forvaltningsplanen lagt opp til at man kan benytte § 48 til å vurdere dispensasjon til bruk av drone til tiltak av stor allmenn interesse eller konkret nytteverdi. Tiltak av stor allmenn interesse kan være produksjon av film i forbindelse med promotering av reiseliv, verneverdier eller nyhetsdekning, eller annen produksjon av film der en når et stort antall seere. Det innvilges ikke dispensasjon til bruk av drone for filming til privat bruk.

Formålet med flygingen er filming av bærekraftig bruk av området, og området vil promoveres for mange seere og vil kunne være positivt for reiselivet i kommunene rundt Lyngsalpan. Alle kommunene i området ønsker å satse på bærekraftig turisme, og disse filmene vil kunne bidra til å gjøre området enda mere kjent både i inn- og utland.

Forvalter har stilt spørsmål om nødvendigheten ved denne dispensasjonen. Nikolai Schirmer AS har fått dispensasjon til bruk av drone til filming i Lyngsalpan ved flere tilfeller tidligere. Dispensasjoner skal være unntaket, og ikke regelen i verneområdene. Kunne det kanskje vært mulig å bruke klipp fra tidligere gitte dispensasjoner? Schirmer utdyper dispensasjonssøknaden med å begrunne ny søknad med at historiene de lager er i nåtid. Det handler om mennesker, deres vurderinger, valg og resultater. Da kan man ikke bruke tidligere klipp. Det presiseres at det meste av filmingen gjøres med bakkebaserte kameraer, men at droner må brukes på deler for å få rette vinkelen.

Selv om verneområdestyret begynner å få mange søknader om dispensasjon, er det ikke lang tid med dronebruk hver av dem utgjør. Dagens droner er også svært stillegående og høres bare når de er helt nært, og under letting og landing. Dronebruken skal skje på en tid av året der det er lite folk i fjellet som kan bli forstyrret av dronen. Dronebruken er også planlagt utenfor hekke- og yngletid. Det er heller ikke reinsdyr i området som eventuelt kunne blitt forstyrret av dronebruken.

Kunnskapsgrunnlaget anses som godt nok til at søknaden kan behandles (NML § 8) og føre-var-prinsippet (NML § 9) kommer derfor ikke til anvendelse. § 10. Økosystemtilnærming og samlet belastning og § 12 miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: Det er viktig å avgrense bruk av droner for filming i landskapsvernområdet til tiltak som kan være av allmenn interesse. Det kan ikke dispenserers til rent private tiltak som skaper uheldig presedens i og med at man kan vente mange lignende søknader til samme formål. Begrenset flytid, lavt lydnivå på drone, tid på året, stor avstand til dyreliv og hensynsfull bruk vurderes i dette tilfellet å utgjøre en begrenset forstyrrelse for dyrelivet og andre friluftsfolk.. En dispensasjon vil kunne føre til at man får flere søknader fra filmprodusenter om dispensasjon i Lyngsalpan eller andre verneområder, men hver enkelt sak skal likevel vurderes separat, og en dispensasjon i dette tilfellet skaper ikke en automatikk i innvilget dispensasjon i eventuelt senere søknader. Det gir heller ingen automatikk i at slike søknader vil innvilges i andre verneområder. Når tillatelsen er begrenset til den korte perioden på vinteren, vil ikke den samlede belastningen på verneområdet bli særlig stor ettersom det er landskapet som er verneformålet. Tiltaket medfører ikke miljøforringelse og nml. §11 blir derfor ikke vurdert som relevant. §12 gir føringer om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder. Bruk av drone er mye mindre miljøbelastende enn andre motoriserte hjelpemiddel. Andre steder brukes som eksempel helikopter til filming. Dette anses ikke særlig relevant i denne sammenhengen.

Konklusjon

På bakgrunn av vurderingen ovenfor kan søknaden om dispensasjon innvilges. En dispensasjon i dette tilfellet vil ikke være i strid med verneformålet, eller påvirke verneverdiene nevneverdig. Dronebruken vil være en kortvarig forstyrrelse i en periode av året med lite folk eller dyr i de omsøkte områdene. Ferdsl på vinteren påvirker ikke

Klageadgang:

Dette vedtaket kan påklages innen tre uker til Miljødirektoratet. Eventuell klage sendes til Lyngsalpan verneområdestyre. Klagen må inneholde opplysninger om hvilket vedtak som påklages, årsaken til klagen, hvilke endringer som ønskes og eventuelt andre opplysninger som kan ha betydning for vurdering av klagen

Med hilsen

Oddrun Merete Skjemstad
verneområdeforvalter
Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

Postboks 700

9815

VADSØ

Statsforvalteren i Troms og Finnmarken
Nasjonalpark- og verneområdestyrer
Kommuner med forvaltningsmyndighet for verneområder

Trondheim, 28.10.2025

Deres ref.:

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2025/15362

Saksbehandler:
Tone Lise Alstad Eid

Skadefelling og lisensfelling i verneområder

Miljødirektoratet har mottatt flere spørsmål om krav om tillatelse til skadefelling og lisensfelling innenfor verneområder. Bakgrunnen for spørsmålene er at verneforskriftene har ulike unntaksbestemmelser knyttet til felling av vilt.

Verneforskriftene gjelder side om side med annet regelverk. Det innebærer at aktiviteter og tiltak i verneområder må være tillatt både etter verneforskriften og annet regelverk aktiviteten eller tiltaket reguleres etter, som for eksempel viltloven eller motorferdselloven.

Hvert enkelt verneområde har en egen verneforskrift. Verneforskriftene er vedtatt på ulikt tidspunkt og da etter ulike maler. Dette innebærer at reglene vil variere mellom områdene. Dette er ikke alltid tilsiktet, noen problemstillinger ble ikke vurdert eller var ikke aktuelle på vernetidspunktet.

De konkrete reglene om skadefelling og lisensfelling følger av viltloven som regulerer jakt, fangst og felling av vilt.

I de fleste verneområder gir verneforskriften direkte unntak for jakt. Dette innebærer at jakt kan skje i verneområdet i tråd med viltlovens regler.

I nyere verneforskrifter er det også gjort unntak for felling. Dette varierer imidlertid mellom områdene, i noen områder er det kun gjort unntak for skadefelling og ikke lisensfelling.

Gjeldende forskriftsmaler har et generelt unntak for felling, og for noen verneområder som ikke har slikt unntak i eksisterende verneforskrift kan det være behov for å endre verneforskriften på dette punktet. Slike innholdsmessige endringer kan ikke gjøres av Miljødirektoratet etter delegert myndighet. Miljødirektoratets myndighet til å gjøre endringer i vedtatte verneforskrifter følger av naturmangfoldloven § 34 sjette ledd. Siden endring av verneforskrifter krever høring og vedtak ved kongelig resolusjon, er det etter Miljødirektoratets vurdering hensiktsmessig å gjøre slike endringer sammen med andre endringer eller revisjonsbehov i de aktuelle forskriftene.

I områder hvor det i verneforskriften ikke er gjort unntak for skadefelling og/eller lisensfelling, krever denne aktiviteten tillatelse og må behandles på samme måte som alle andre tiltak som må søknadsbehandles i verneområdet.

Det er den enkelte jeger som må ha tillatelse. Det er imidlertid ikke noe i veien for at en person søker på vegne av flere, f.eks. et jaktlag. Forvaltningsmyndigheten kan utforme standardiserte tillatelser som går ut til de som søker. En slik tillatelse kan også gjelde hele verneområdet dersom det er grunnlag for dette, eller gis som en samletillatelse til flere så lenge det fremgår av tillatelsen hvem som er omfattet.

En tillatelse må fylle kravene til enkeltvedtak og også omfatte de vurderinger verneforskriften og naturmangfoldloven krever. I tilfeller hvor verneforskriften ikke har særskilt bestemmelse som åpner for å søke om tillatelse, må søknaden vurderes etter naturmangfoldloven § 48.

Det vil være mulig å gi en flerårig dispensasjon i områder hvor det vurderes som aktuelt at behov for felling ofte oppstår. Alternativet er at det omsøkes når behovet oppstår. Dersom det er behov i en akutt situasjon, for eksempel ved skadefelling, kan forvaltningsmyndigheten gi en muntlig dispensasjon som skriftliggjøres i ettertid.

Det er viktig at eventuelle tillatelser som gis er kontrollerbare. Også eventuelle flerårige dispensasjoner må være avgrenset i tid, slik at dispensasjonen ikke innebærer en forskriftsendring.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Terje Qvam
seksjonsleder

Tone Lise Alstad Eid
seksjonsleder

Fra: Line-Kristin Larsen[Line-Kristin.Larsen@miljodir.no]

Sendt: 29.09.2025 10:00:34

Til: Skansen, Ronny;Gulbrandsen, Jenny Marie;Odden, Alf;Haug, Jørn Trygve;Grevrusten, Stein Magne;Stokkenes, Aina-Elise Bolstad;Løken, Øivind;Valan, Sindre Kolstad;Sveen, Kari;Ullring, Ulf;Liebe, Morten;Granli, Stein Egil;Sørli, Kristine;Rødstøl, Mari Melbø;Stensby, Trond;Skarsaune, Ingvild;Nystuen, Hilde;Berge, Eirin;Sem, Gunhild Kirsti;Svendsgard, Bernhard;Nystad, Ingvild Hansen;Wika, Jannike Elise;Kvalshaug, Ole-Jakob;Aarstrand, Bjørnar;Brekke, Marte;Lium, Sigrid;Miltz, Cecilia;Aalstad, Guro;Sætermo, Benny;Moldestad, Torbjørn;Buttingsrud, Trond Erik;Jaren, Hege;Olsen, Monika;Borud, Dag Evert;Kråkenes, Lars;Skjemstad, Oddrun;Stine Emilie Alfonsdatter Nøding;Benonisen, Rune;Storm, Nina Andrea;Olsen, Sunniva;Vistnes, Ingunn Ims;Salmila, Karoline;Østereng, Geir;Solbakke, Jørgen Eira;Baardvik, Bjørn Morten;Kollstrøm, Rolf;Birkeland, Ingve;Tødås, Tore;Valan, Sindre Kolstad;Thyrum, Kirsten;Bull, Hans;Nisja, Eli Grete;Slettom, Lars;Berger, Marit Sophie;Henriksen, Linda Forbregd;Kallåk, Maren Katrine;Jonsson, Sofie;Nøstvold, Lina;Sjømæling, Anne;Herregården, Kristian Kvaalen;Dobbedal, Eirik Johansen;Haavik, Astrid Bakke;Snøtun, Trygve;Hauge, Tor Arne;Sveen, Kari;Nedrelo, Eldrid;Nornes, Anbjørg;Vallestad, Jorunn;Maria.underdal@statsforvalteren.no;Røyrvik, Alf Erik;Holmgren, Anita;Gudmundsson, Aron Freyr;Aasland, Øistein;Anne Gerd Nysveen;Krister Hovde;Heitmann, Kjetil Olav;Herregården, Kristian Kvaalen;Postmottak SFMR;Postmottak SFTF;Postmottak SFVL;Postmottak SFAG;Postmottak SFNO;Postmottak SFTL;Postmottak SFOS;Postmottak SFIN;Postmottak SFRO;Postmottak

SFVT[ronny.skansen@statsforvalteren.no;jenny.gulbrandsen@statsforvalteren.no;alf.odden@statsforvalteren.no;jorn.haug@statsforvalteren.no;stein.grevrusten@statsforvalteren.no;ain

a-elise.bolstad.stokkenes@statsforvalteren.no;oivind.loken@statsforvalteren.no;sindre.valan@statsforvalteren.no;kari.sveen@statsforvalteren.no;ulf.ullring@statsforvalteren.no;morten.liebe@statsforvalteren.no;stein.granli@statsforvalteren.no;kristine.sorlie@statsforvalteren.no;mari.rodstol@statsforvalteren.no;trond.stensby@statsforvalteren.no;ingvild.skarsaune@statsforvalteren.no;hilde.nystuen@statsforvalteren.no;eirin.berge@statsforvalteren.no;gunhild.sem@statsforvalteren.no;bernhard.svendsgard@statsforvalteren.no;ingvild.hansen.nystad@statsforvalteren.no;jannike.wika@statsforvalteren.no;ole-jakob.kvalshaug@statsforvalteren.no;bjornar.aarstrand@statsforvalteren.no;Marte.Brekke@statsforvalteren.no;sigrid.lium@statsforvalteren.no;cecilia.miltz@statsforvalteren.no;guro.aalstad@statsforvalteren.no;benny.satermo@statsforvalteren.no;torbjorn.moldestad@statsforvalteren.no;trond.erik.buttingsrud@statsforvalteren.no;hege.jaren@statsforvalteren.no;monika.olsen@statsforvalteren.no;dag.evert.borud@statsforvalteren.no;lars.krakenes@statsforvalteren.no;oddrun.skjemstad@statsforvalteren.no;stine.noding@statsforvalteren.no;rune.benonisen@statsforvalteren.no;nina.storm@statsforvalteren.no;sunniva.olsen@statsforvalteren.no;ingunn.vistnes@statsforvalteren.no;karoline.salmila@statsforvalteren.no;geir.ostereng@statsforvalteren.no;jorgen.solbakke@statsforvalteren.no;fmtrbmb@statsforvalteren.no;rolf.kollstrom@statsforvalteren.no;ingve.birkeland@statsforvalteren.no;tore.todas@statsforvalteren.no;sindre.valan@statsforvalteren.no;kirsten.thyrum@statsforvalteren.no;hans.bull@statsforvalteren.no;eli.nisja@statsforvalteren.no;lars.slettom@statsforvalteren.no;marit.berger@statsforvalteren.no;Linda.Forbregd@statsforvalteren.no;maren.katrine.kallak@statsforvalteren.no;sofie.jonsson@statsforvalteren.no;lina.nostvold@statsforvalteren.no;anne.sjomaling@statsforvalteren.no;kristian.herregarden@statsforvalteren.no;Eirik.Dobbedal@statsforvalteren.no;astrid.haavik@statsforvalteren.no;trygve.snotun@statsforvalteren.no;tor.arne.hauge@statsforvalteren.no;kari.sveen@statsforvalteren.no;eldrid.nedrelo@statsforvalteren.no;anbjorg.nornes@statsforvalteren.no;jorunn.vallestad@statsforvalteren.no;Maria.underdal@statsforvalteren.no;alf.erik.royrvik@statsforvalteren.no;anita.holmgren@statsforvalteren.no;aron.freyr.gudmundsson@statsforvalteren.no;oistein.aasland@statsforvalteren.no;anne.gerd.nysveen@ullensvang.kommune.no;Krister.Hovde@nore-og-uvdal.kommune.no;kjetil.olav.heitmann@statsforvalteren.no;kristian.herregarden@statsforvalteren.no;sfmrpost@statsforvalteren.no;sftfpost@statsforvalteren.no;sfvlpost@statsforvalteren.no;sfagpost@statsforvalteren.no;sfnopost@statsforvalteren.no;sftlpost@statsforvalteren.no;sfospost@statsforvalteren.no;sfinpost@statsforvalteren.no;sfropost@statsforvalteren.no;sfvtpost@statsforvalteren.no]

Kopi: Terje Qvam[Terje.Qvam@miljodir.no];

Tittel: Orientering om vår tilrådning om revisjon av eldre forskrifter

Hei alle!

Tenkte jeg skulle orientere dere om et oppdrag vi har hatt i år, om revidering av eldre verneforskrifter. Leveransen til KLD ligger vedlagt.

Oppsummert, så har vi anbefalt totalt 14 verneforskrifter for revisjon: 11 nasjonalparker, 2 landskapsvernområder og 1 naturreservat. I tillegg har vi anbefalt revisjon av naturreservater med behov for utvidet periode for ferdselsforbud av hensyn til fugl.

Vi har i oppdraget innhentet innspill fra Statsforvalteren og forvaltere for nasjonalpark- og verneområdestyrer (avgrenset til dere som forvalter eldre nasjonalparker/store landskapsvernområder). Tusen takk for alle innspill, det har blitt mye brukt under arbeidet og har vært et viktig bidrag i å sortere ut forskriftene som bør revideres først.

Vi valgte til slutt ut de områdene vi identifiserte å ha størst behov for endringer. Endringsbehovet besto da av en kombinasjon av opprydding i forskriften og behov for endring i restriksjonsnivå.

Det var meldt inn mange fler forskrifter enn de som til slutt ble anbefalt for revidering. Enkelte revisjonsbehov er felles for alle eldre forskrifter og har ikke gått videre av den grunn. Andre innmeldte revisjonsbehov er dekket av forskriften selv om det er ønskelig med en mer presis ordlyd, slik som problemstillingen med at ordet drone mangler i bestemmelse om forbud mot modellfly. Det ble også meldt inn behov for strengere regulering i enkelte landskapsvernområder av hensyn til dyrelivet, dette åpner ikke hjemmelen i NML (§ 36. landskapsvernområder) for, så disse har ikke blitt anbefalt for revisjon da det vil kreve endring av verneform. Unntaket er Setesdal-Vesthei Ryfylkeheiane, der villreinhensyn veide tungt, samtidig som det også var andre betydelige revisjonsbehov i forskriften. Noen innmeldte områder var også i prosess under supplerende vern "Bevaring av verdifull natur" – disse er ikke meldt videre da en forskriftsgjennomgang/revisjon vil skje i forbindelse med verneprosessene der.

Videre prosess. Nå ligger forslaget hos KLD, som skal vurdere om det skal gis nye oppdrag om forskriftsrevisjon og i så fall for hvilke områder.

Med vennlig hilsen,
Line-Kristin Larsen
Seniorrådgiver verneområdeseksjonen
Miljødirektoratet
Tlf. 97643455

Identifiserte endringsbehov
Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i verneforskriften erstattes med en henvisning til naturmangfoldloven § 48.
I landskapsvernområder vil det være behov for å endre forskrifter som regulerer ferdsel til fots, jf.
I landskapsvernområder hvor verneformålet inkluderer vern av arter, bør det vurderes om det bør endres verneform på hele eller deler av området.
Forskrifter om nasjonalparker som mangler bestemmelser om vern og beskyttelse av dyrelivet, herunder forbud mot unødig forstyrrelser bør få slike bestemmelser, jf. naturmangfoldloven § 35 hvor det står at dyrelivet skal beskyttes i
Ta ut forskriftsbestemmelser som gir myndighet til Miljødirektoratet eller andre til å gi generelle bestemmelser (forskrifter) som ikke er hjemlet i loven (f.eks. adgang til å regulere beite og ferdsel).
Vurdere endringer i verneform eller oppheving av forskrifter for vernekategorier som ikke er videreført i naturmangfoldloven (naturminner og plante- og dyrelivsfredninger).
Endre dato for ferdselsforbud der disse er utilstrekkelige.
Regulere båndtvang for hund evt. oppdatere bestemmelser om dette i områder der dette er en trussel mot verneformålet.
Regulere aktiviteter som er en trussel mot verneverdiene.
jakt.
Forskrifter som skiller mellom kommersiell og ikke-kommersiell ferdsel endres for å likestille organisert ferdsel.
Eventuelt klargjøre at el-sykling følger reglene for motorferdsel og ikke sykling.
Bestemmelser om motorferdsel for utfrakt av felt vilt oppdateres med dagens praksis.
Oppdateringer av bestemmelser om hogst, uttak av ved og bålbrenning der bestemmelsene er uklare/utilstrekkelige for verneformålet.
Regulere droner, herunder klargjøre dette for verneområder som har et forbud mot bruk av modellfly.
Publisere vernekart i Lovdata
Endre forskriftsstuktur fra kapitler til paragrafer i samsvar med gjeldende forskriftsteknikk
Klargjøre forholdet til skjøtsel i § 47
Ta inn spesifiserte bestemmelser om hva forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til for vanlige behov, slik at det unngås regelmessig bruk av § 48 for slike formål.

Nasjonalparkforskrifter	Årstall forskrift (sist Prioritet	
Forskrift om fredning av Anárjoga álbmotmeacci/Anárjohka nasjonalpark	1971 (2001)	1
Forskrift om utlegging til nasjonalpark et område av statens grunn, Storskogen, Rag	1971	1
Forskrift om vern for Reisa nasjonalpark	1986 (2003)	1
Forskrift om vern av Jostedalsbreen nasjonalpark	1991 (2018)	1
Forskrift om verneplan for Forollhogna med tilliggende dalfører	2001 (2013)	1
Forskrift om vern for Hardangervidda nasjonalpark	2002 (2013)	1
Forskrift om verneplan for Stabbursdalen	2002 (2013)	1
Forskrift om verneplan for Verdal-Snåsa-Lierne. Vern av Blåfjella-Skjækerfjella/Låarte-Skæhkere nasjonalpark	2004	2
Forskrift om verneplan for Verdal-Snåsa-Lierne. Vern av Lierne nasjonalpark	2004	2
nasjonalpark	2004	2
Forskrift om vern av Seiland nasjonalpark	2006	2
Forskrifter for landskapsvernområder	Årstall forskrift (sist Prioritet	
Forskrift om vern av Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde	2000	1
naturminne	2003	1
Forskrifter for naturreservat	Årstall forskrift (sist Prioritet	
Forskrift om fredning for Grandefjæra våtmarksreservat	1983	1
Endring av periode for ferdselsforbud i naturreservater med fugl som verneformål		1

Oppdrag 38. Miljødirektoratets tilrådning til Klima- og miljødepartementet om hvilke eldre verneforskrifter som bør prioriteres for revidering.

September 2025

Innhold

Bakgrunn	3
1. Innledning.....	3
2. Revisjonsbehovene	4
2.1 Generelle tilpasninger til naturmangfoldloven.....	4
2.2 Nasjonalparker	5
Nasjonalparker som prioriteres for revisjon.....	5
2.3 Landskapsvernområder	6
2.3.1 Landskapsvernområder hvor det er behov for et sterkere artsvern pga. verneformålet, herunder hvor det er utfordringer med ferdsel.....	6
2.3.2 Landskapsvernområder med dyrelivsfredning og/eller plantelivsfredning.....	7
2.3.3 Revisjon av forskrifter som innehar bestemmelser som er i direkte strid med naturmangfoldloven § 36	7
2.3.4 Landskapsvernområder med særlig gamle og uklare forskrifter.....	7
2.3.5 Landskapsvernområder som prioriteres for revisjon	7
2.4 Naturreservater	8
2.4.1 Ferdselsregulering av hensyn til fugl.....	8
2.4.2 Regulering av skogsdrift i naturreservater	9
2.4.3 Naturreservat som prioriteres for revisjon	9
2.5 Dyre- og plantelivsfredning	9
2.6 Fredning av livsmiljøer og biotopvern.....	10
2.7 Naturminner	10
2.8 Eldre verneområder uten forskrift	11
3 Prioritering av områder og videre prosess	11
3.1 Forskrifter listet opp i vedlegg 2.....	11
3.2 Endring av periode for ferdselsforbud.....	12
3.3 Øvrige revisjonsbehov.....	12

I Norge har vi vernet natur i over 100 år, alle verneområder er vernet i sin tid og i sin kontekst med ulike lovverk og føringer fra politisk hold. I dette oppdraget har vi vurdert hvilke eldre forskrifter som bør revideres for å ta vare på verneverdiene. Eldre forskrifter er i dette oppdraget definert som alle forskrifter vedtatt før naturmangfoldloven. Vi har via Statsforvalterne og nasjonalparkstyrene v/verneområdeforvaltere fått tilbakemelding på forskrifter med særskilt behov for revidering.

Revisjonsbehovet må sees opp mot formålet til det enkelte verneområdet, men også formålet med verneformen jf. naturmangfoldloven kapittel V. I tillegg til revisjonsbehov som er direkte knyttet til ivaretagelse av verneverdiene, som f.eks. manglende eller svake forbudsbestemmelser, belyser vi et generelt oppryddingsbehov i gamle forskrifter.

Revisjonsbehovet i de prioriterte områdene er derfor kombinasjon av ivaretagelse av verneformål og et behov for opprydding. Dette er redegjort for under de ulike kategoriene i besvarelsen.

Vi anbefaler revisjon av 14 konkrete forskrifter. Denne prioriterte listen over områder fremgår av vedlegg 2. I tillegg anbefaler i revisjon av de resterende verneområdene som har behov for endring av periode for ferdselsforbud av hensyn til fugl.

Bakgrunn

Oppdraget har bakgrunn i Miljødirektoratets leveranse til KLD fra tildelingsbrevet i 2024 (oppdrag 7), der direktoratet fikk i oppgave å belyse ulike tiltak som ville kunne bidra til å opprettholde verneverdiene i verneområder på lang sikt.

Leveransen pekte blant annet på at gamle verneforskrifter ikke nødvendigvis er tilpasset nye aktiviteter i verneområdene, og at det er et revideringsbehov.

Det ble blant annet pekt på at ferdselsforbud av hensyn til fuglelivet bør endres i gamle verneforskrifter slik at de er tilpasset dagens trekketidspunkter som har endret seg med et klima i forandring.

Oppdrag 38 er utformet slik:

Lage prioritert liste over hvilke gamle verneforskrifter som bør revideres slik at de tilstrekkelig grad ivaretar verneverdiene, og hvilken rekkefølge det bør gjøres i.

1. Innledning

Vi har i oppdraget funnet det naturlig å ta utgangspunkt i forskrifter som er vernet før naturmangfoldloven trådte i kraft, men på bakgrunn av det store antallet forskrifter har vi ikke kunnet gjøre en gjennomgang av alle eldre forskrifter. Vi har i oppdraget prioritert en gjennomgang av alle forskrifter for nasjonalparker vernet før naturmangfoldloven. Disse verneområdene omfatter store naturarealer og forskriftsendringer forventes å gi stor effekt for bevaring av naturverdier.

For andre verneområder har vi valgt å løfte frem noen forhold som vi mener bør prioriteres i det kommende revisjonsarbeidet. Det bør blant annet prioriteres å revidere verneområder i vernekategorier som ikke er videreført i naturmangfoldloven eller hvor vernekategorien er

endret på en slik måte at det kan være motstrid med tidligere forskrifter. Besvarelsen gir et visst anslag over arbeidsomfanget omfang ved at antallet verneområder i slike kategorier er angitt. Videre må arbeidet sees i sammenheng med andre aktuelle oppdrag. Her vil særlig villreinoppdragene, pågående verneprosesser under bevaring av verdifull natur og oppdrag knyttet til endringer i tidsrom for ferdselsforbud i sjøfuglområder være prosesser å se hen til. I forbindelse med slike prosesser bør det prioriteres en revisjon av alle delene av forskriften slik at ordlyden i forskriftene i størst mulig grad samordnes. Eksempelvis er det mange ulike formuleringer knyttet til ferdselsforbud og forbud mot bestemte aktiviteter, som er ment å omfatte det samme. At ordlyden er ulik, kan virke forvirrende for publikum, og kan i noen grad også innebære forskjeller i restriksjoner.

Vi har i oppdraget innhentet innspill fra Statsforvalteren hvor de er bedt om å melde inn verneområder med forvaltningsutfordringer knyttet til verneforskriftene med en kort begrunnelse. Forvaltere for nasjonalpark- og verneområdestyrer har også fått anledning til å melde inn hva de anser som revisjonsbehov i forskrifter som de forvalter.

Bevaring av verdifull natur

Forskrifter som er i prosess for utvidelse av verneområdet eller endring av verneform under oppdrag for "Bevaring av verdifull natur" er ikke prioritert i dette oppdraget. Vi forutsetter at endringer i verneforskriftene blir vurdert og endret som del av disse prosessene.

2. Revisjonsbehovene

Utover tilpasninger til gjeldende lov, er det behov for å rette opp i feil og uklarheter i vernebestemmelsene som har oppstått som følge av at tiden har endret seg. Andre revisjonsbehov knytter seg til å endre eller å ta inn nye bestemmelser for bedre å ivareta verneformålet. Endel gamle forskrifter har også en gammeldags struktur med kapitler, hvor det er behov for å oppdatere forskriften med paragrafer. Vi har laget en liste over identifiserte revisjonsbehov i vedlegg 1.

For å ivareta verneverdiene og verneformålet på lang sikt er det nødvendig at forskriftene har bestemmelser som er klare og som kan håndheves. Rydding i uklare forskrifter bidrar dermed også til å opprettholde verneverdiene. Bruk av overtredelsesgebyr og straff, er viktig virkemiddel for å sørge for etterlevelse av vernebestemmelser, noe som krever klare bestemmelser. Gode og klare bestemmelser gjør forvaltningen forutsigbar for publikum og understøtter en effektiv og god forvaltning.

Når en forskrift revideres, må ny forskrift hjemles i naturmangfoldloven. Dette innebærer at det for en del forskrifter vil kunne være behov for ganske store endringer. I særlige tilfeller med kun mindre endringer og ikke oppdatering av forskriften som sådan, kan det være aktuelt med tilføydd hjemmel i naturmangfoldloven. I det videre vil vi gjennomgå hvilke prioriteringer som bør gjøres for hver enkelt vernekategori.

2.1 Generelle tilpasninger til naturmangfoldloven

Det følger av naturmangfoldloven § 77 at lovens § 48 og § 47 gjelder for eldre verneforskrifter.

Det innebærer at § 48 gjelder i stedet for den generelle dispensasjonsbestemmelsen som står i eldre verneforskrifter. Den generelle dispensasjonsbestemmelsen i de gamle verneforskriftene må endres, og erstattes med en henvisning til naturmangfoldloven § 48.

En del eldre forskrifter har bestemmelser om at forvaltningsmyndigheten kan gjøre tiltak av hensyn til verneformålet. Det kan i noen tilfeller være uklart om disse bestemmelsene går lengre enn § 47. Ettersom § 47 også gjelder for eldre verneforskrifter, bør forholdet til § 47 klargjøres ved en henvisning eller ved å ta ut slike bestemmelser slik at dette kun reguleres i loven.

En del forskrifter gir myndighet til Miljødirektoratet og andre myndigheter til å gi generelle bestemmelser. Dette gjelder f.eks. adgang til å regulere beite og ferdsel. Slike bestemmelser er i strid med naturmangfoldloven § 34 om hvem som skal fastsette bestemmelser i verneområdene. Slike bestemmelser må derfor tas ut av forskriftene.

2.2 Nasjonalparker

Vi har 41 nasjonalparker på fastlandet, hvorav 27 er vernet før naturmangfoldloven.

Vernekategorien nasjonalpark er videreført i naturmangfoldloven uten at det er større endringer når det gjelder hva forskriften kan gi bestemmelser om.

Vi har gjennomgått nasjonalparkforskriftene vernet før naturmangfoldloven. For nasjonalparker har vi gjort en vurdering av hvilke forskrifter som har et særlig behov for revisjon.

Blant disse har vi særlig to forskrifter fra 1971 med mange feil og henvisning til myndigheter som ikke lenger finnes. Forskriftene har også en del uklare bestemmelser i tillegg til generelle revisjonsbehov for forskrifter vernet før naturmangfoldloven.

Vi har også identifisert at det er fire nasjonalparkforskrifter som ikke har bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet. Disse er også tatt med i den prioriterte listen, ettersom naturmangfoldloven § 35 forutsetter slike bestemmelser.

Vi har i tillegg en nasjonalpark som har særlig liberale bestemmelser om motorferdsel og 4 nasjonalparker som mangler droneforbud.

Nasjonalparker som prioriteres for revisjon

I denne oversikten har vi gitt en kort begrunnelse for hvorfor disse nasjonalparkene anbefales først for revisjon. Vi understreker at begrunnelsen ikke gir en fullstendig oversikt over hvilke endringer som er aktuelle. Vi viser i den forbindelse til kapittel 2 og at det må gjøres en nærmere gjennomgang opp mot forskriftsmalen når revisjonsarbeidet igangsettes.

Rago nasjonalpark og Anárjoga álbmotmeacci/Anárjohka nasjonalpark

Verneforskriftene er fra henholdsvis 1971 og 1975 og har flere bestemmelser som er uklare. Myndigheter som det henvises til i forskriften eksisterer ikke lenger. Verneforskriftene mangler ferdselsbestemmelser og dispensasjonsbestemmelser for motorferdsel. I tillegg har oppsynet og reindrifta direkte adgang til å oppføre bygninger. Det mangler videre et forbud mot bruk av droner.

Reisa nasjonalpark

Verneforskriften er fra 1986. Det er behov for rydding i utdaterte bestemmelser, slik som delegering av myndighet til Statens skoger. Forskriften mangler dyrelivsfredning og det er ingen regulering av organisert ferdsel, med unntak av forbud mot idrettsarrangementer. Mangler forbud mot droner.

Jostedalsbreen nasjonalpark

Forskriften mangler dyrelivsfredning og bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet. Det er ingen regulering av ferdsel og det mangler forbud mot droner.

Forollhogna nasjonalpark

Forskriften mangler dyrelivsfredning og bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet.

Hardangervidda nasjonalpark

Bestemmelser om motorferdsel i nasjonalparken legger til rette for mye motorferdsel i nasjonalparken. Dette motvirker verneformålet og skaper bl.a. utfordringer for villrein.

Stabbursdalen nasjonalpark

Forskriften mangler dyrelivsfredning og bestemmelser om beskyttelse av dyrelivet.

Blåfjella-Skjækerfjella, Lierne, Ånderdalen og Seiland nasjonalparker

Forskriftene mangler droneforbud

2.3 Landskapsvernområder

Vi har totalt 195 landskapsvernområder, og 171 av disse er vernet før naturmangfoldloven. Av de 171 er 60 landskapsvernområder kombinert med andre verneformer; biotopvern, plante- og dyrelivsfredning eller bare dyrelivs- eller plantelivsfredning..

Det følger av naturmangfoldloven § 77 at naturmangfoldloven § 36 andre ledd gjelder for eldre verneforskrifter. Det følger av § 36 andre ledd at det i forskriften kan gis bestemmelser om hva som alene eller sammen med andre tiltak kan endre landskapets særpreg eller karakter vesentlig, om krav til landskapsmessig tilpassing, og om ferdsel som ikke skjer til fots.

Med naturmangfoldloven ble det fastsatt at landskapsvernkategorien skulle rendyrkes til å ivareta landskapet. Restriksjonsnivået i en del eldre landskapsvernområder er strengere enn det naturmangfoldloven § 36 legger opp til. Verneformålet kan være knyttet til ivaretagelse av enkeltarter og bestemmelsene kan ha reguleringer av hensyn til disse.

På grunn av det store antallet landskapsvernområder, har vi ikke hatt mulighet til å gjøre en systematisk gjennomgang av alle landskapsvernområdene for å se hvilke landskapsvernområder som bør prioriteres først.

Vi vil likevel løfte frem hvilke typer revisjonsbehov som vi mener bør prioriteres i det videre.

2.3.1 Landskapsvernområder hvor det er behov for et sterkere artsvern pga. verneformålet, herunder hvor det er utfordringer med ferdsel.

Vi har landskapsvernområder hvor det ut fra verneformålet kan være behov for vern av arter utover det naturmangfoldloven § 36 hjemler (selv om de ikke har plante- og dyrelivsfredning som nevnt over). Gjennom nasjonalparkplanen ble det bl.a. vernet større landskapsvernområder som kunne vært vernet som nasjonalparker dersom vilkårene for nasjonalpark var oppfylt.

Som følge av stadig mer friluftslivsaktivitet får vi innspill om behov for å kunne styre og regulere ferdselen, blant annet i landskapsvernområder. Regulering av ferdsel er særlig aktuelt for landskapsvernområder med villrein. Hos villreinen er effekten av forstyrrelser fra ferdsel godt

dokumentert og vi vet hvordan ferdsel skaper barrierer for villreinens naturlige trekk mønster mellom beite- og kalvingsområder. Med ansvar for en av Europas siste villreinbestander har Norge et særskilt ansvar for å ivareta arten og det er et pågående arbeid for å forbedre tilstanden for villrein gjennom egen stortingsmelding, tiltaksplaner m.m. I villreinoppdrag 2.2 ble Miljødirektoratet bedt om en overordnet vurdering av behov for endringer i verneforskrifter i verneområder med villrein.

Vi har med ett unntak ikke foreslått konkrete verneforskrifter for revisjon på grunnlag av villreinhensyn under dette oppdraget, da et forslag til revisjonsbehov vil innebære mer grundige vurderinger blant annet hos Statsforvalteren basert på utfordringer for villrein i konkrete villreinområder og ut fra arbeidet med tiltaksplaner og kunnskapsgrunnlaget for kvalitetsnormen. Vi mener derfor at en vurdering av revisjonsbehov bør følges opp i egen prosess basert på funnene i leveransen for oppdrag 2.2.

2.3.2 Landskapsvernområder med dyrelivsfredning og/eller plantelivsfredning

Vernekategoriene dyrelivsfredning og plantelivsfredning er ikke videreført i naturmangfoldloven. Dette betyr at det ikke er aktuelt å videreføre dyrelivsfredning og/eller plantelivsfredning når slike fredninger tas opp til revisjon. Det må da vurderes nærmere om det er behov for å endre vernekategori for hele eller deler av disse landskapsvernområdene for fortsatt beskyttelse av enkeltarter eller om vernekategorien landskapsvern er tilstrekkelig. Dette må vurderes konkret for hvert enkelt landskapsvernområde. Det er i alt 58 slike områder ifølge Naturbase.

2.3.3 Revisjon av forskrifter som innehar bestemmelser som er i direkte strid med naturmangfoldloven § 36

Vi har ingen fullstendig oversikt over verneområder som har bestemmelser som er direkte i motstrid med § 36.

Det er grunn til å tro at det er få landskapsvernområder med regulering av ferdsel til fots som ikke kan videreføres, men dette bør undersøkes nærmere. I tilfeller der landskapsvernet er kombinert med biotopvern, kan regulering av ferdsel til fots fortsatt videreføres.

2.3.4 Landskapsvernområder med særlig gamle og uklare forskrifter.

På bakgrunn av det store antallet landskapsvernområder har vi ikke klart å identifisere hvilke forskrifter som på grunn av uklare regler har særlig stort revisjonsbehov.

En mulig revisjonsprosess kan ta utgangspunkt i de eldste forskriftene først. Det kan nevnes at vi har 10 landskapsvernområder som er vernet på 1970-tallet.

2.3.5 Landskapsvernområder som prioriteres for revisjon

Blant de innmeldte landskapsvernområdene var det to forskrifter med særskilt behov for revisjon; Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde og Jærstrendene landskapsvernområde med biotopfredninger og naturminne. Forskriftene har revisjonsbehov som faller inn under flere av de prioriterte behovsområdene listet i kapittel 2.3.1 til 2.3.4.

Setesdal Vesthei Ryfylkeheiane landskapsvernområde

Verneområdet utgjør svært viktige vinterbeiteområder og trekkpassasjer for villrein. I forskriften er det bestemmelser om ferdselsforbud deler av året av hensyn til villrein (kap. IV punkt 4.2).

Ettersom dette ferdselsforbudet ikke lenger kan hjemles i naturmangfoldloven § 77, jf. § 36, mener vi at det haster med å revidere denne forskriften. Det er i tillegg behov for en generell gjennomgang av forbudsbestemmelser, deriblant bedre regulering av motorferdsel.

Jærstrendene landskapsvernområde

Forskriften har behov for opprydding med hensyn til verneformer i kombinasjon med utdaterte og uklare bestemmelser som ikke er tilpasset dagens aktivitetsnivå. Forskriften består av en rekke verneformer, med fuglefredning, plantefredning og geologisk naturminne i tillegg til landskapsvern. Statsforvalteren har i lengre tid meldt inn behov for forskriftsrevisjon for å kunne ivareta verneverdiene i et område med svært høy aktivitet fra både friluftsliv, jordbruk og vannsportaktivitet. Jærstrendene utgjør viktige rasteplass for de internasjonale fugletrekkene, samtidig som det er svært mye brukt som tur og friluftslivsområde. Vi mener derfor området bør prioriteres for forskriftrevisjon.

2.4 Naturreservater

Vi har 2672 naturreservater på fastlandet som dekker mange ulike verneformål. Av disse er 1013 naturreservater vernet etter naturmangfoldloven og det er dermed et stort antall naturreservater som er vernet før naturmangfoldloven trådte i kraft.

I naturreservater kan det fastsettes strenge restriksjoner beroende på verneformålet. Etter naturmangfoldloven § 37 kan et naturreservat totalfredes mot all virksomhet, tiltak og ferdsel. For naturreservater er det ikke behov for spesielle tilpasninger til naturmangfoldloven utover det som er nevnt over av generelle tilpasninger som gjelder for alle vernekategorier.

Utover å gjøre generelle tilpasninger, kan revisjonsbehovene i naturreservater også knytte seg til å revidere eldre forskrifter hvor tiden har endret seg og det er behov for å regulere nye aktiviteter eller gjøre endringer i de reguleringene som allerede følger av forskriften.

Verneformen er videreført, en enkel oppdatering vil være å hjemle områdene i naturmangfoldloven. Ytterligere revisjoner bør trolig gjøres for de tematiske verneplanene hver for seg, eventuelt på bakgrunn av årstall og/eller fylkesvis.

På grunn av det store antallet naturreservater, har vi ikke hatt mulighet til å gjøre en systematisk gjennomgang av alle naturreservatene for å se hvilke områder som bør prioriteres først. Basert på innmeldingene fra Statsforvalterne er det likevel ett verneområde vi mener bør prioriteres i det videre. Det er videre to forhold som gjelder for mange verneforskrifter, som vi vil løfte frem som aktuelle for revisjon. Det ene er behov for å endre tidsrom for ferdselsforbud i verneområder med fugl som verneformål og eventuelt at ferdselsforbud mangler. Det andre er manglende regulering av skogsdrift, inkludert motorferdsel i forbindelse med skogsdriften.

2.4.1 Ferdelsregulering av hensyn til fugl

I vår gjennomgang ser vi at forvaltningsmyndigheten har meldt inn behov for endring av periode for ferdselsforbud for mange naturreservater med fugl som verneformål. Dette gjelder hovedsakelig naturreservater, men også fuglefredningsområder.

Det er allerede pågående prosesser med vurdering av ferdselsrestriksjoner i sjøfuglreservater: Gjennomgang av ferdselsreguleringene i sjøfuglreservater i Oslofjorden (2024), og gjennomgang av øvrige sjøfuglreservater (2025). Oppdragene er forankret i Helhetlig tiltaksplan for Oslofjorden

(tiltak T28) og nasjonal handlingsplan for sjøfugl og regjeringen vil punktet: Vurdere endringer i ferdselsreguleringene i prioriterte sjøfuglreservater langs norskekysten.

Lignende forankring mangler for øvrige naturreservater med fugl som verneformål, men revisjonsbehovet er tilsvarende i disse naturreservatene ettersom endring i trekketider og hekketidspunkt på grunn av klimaendringer er en generell utfordring. Vi anbefaler at resterende naturreservat med denne utfordringen identifiseres og vurderes for forskriftsrevisjon. Se nærmere omtale av prosess under kapittel 3.

2.4.2 Regulering av skogsdrift i naturreservater

Det er i en del naturreservater åpnet for skogsdrift, dette gjelder bl.a. for en del verneområder opprettet under de tematiske verneplanene for myr og kvartærgeologi. I en del tilfeller har disse områdene naturkvaliteter knyttet til skog. Vi har ikke foreslått konkrete verneforskrifter innen denne kategorien for revisjon, da en slik prioritering bør inngå som en vurdering under det pågående arbeidet med frivillig vern av skog.

2.4.3 Naturreservat som prioriteres for revisjon

Reservater med behov for endring i periode for ferdselsforbud

Vi anbefaler en samlet prosess for forskrifter med behov for denne typen revisjon

Grandefjæra naturreservat

Grandefjæra naturreservat består av et stort gruntvannsområde med mudderbunn, skjellsand og kalkalgebunn. Som et marint våtmarksområde har området nasjonal og internasjonal betydning, og har status som Ramsarområde.

Behovet for revisjon er knyttet til manglende regulering av høsting i forskriften. Uregulert høsting i kommersiell regi har et ukjent skadeomfang, men har potensielt betydelige negative virkninger på verneverdiene. Statsforvalteren i Trøndelag rapporterer blant annet om bekymringsfullt lave forekomster av strandsnegl i Grandefjæra. På bakgrunn av områdets biologiske betydning, kombinert med potensialet for negativ påvirkning fra kommersiell høsting prioriter vi dette naturreservatet for revisjon.

2.5 Dyre- og plantelivsfredning

Naturvernloven hadde i §§ 13 og 14 særskilte hjemler for fredning av viltvoksende plantearter eller plantesamfunn og dyrearter eller dyresamfunn som er sjeldne eller står i fare for å forsvinne, og for fredning av pattedyr og fugler i et område som har særlig betydning som tilholdssted for en rekke arter. Fredningene er omtalt som fuglefredningsområde, fuglelivsfredning, dyrefredningsområde, dyrelivsfredning eller plantefredningsområde. Svært mange av dyre- og plantefredningsområdene har i tillegg vern av livsmiljø etter naturmangfoldloven § 9. Noen områder har vern av livsmiljø for deler av området, men har et omkringliggende område med kun dyrelivsfredning

Bestemmelser om vedtaksfredning av dyre- og plantelivet er erstattet av naturmangfoldlovens bestemmelser om artsforvaltning. Etter forvaltningsprinsippet i § 27 skal høsting og annet uttak av naturlig viltlevende dyr følge av lov eller vedtak med hjemmel i lov. I tillegg kan arter beskyttes særskilt gjennom § 23 om prioriterte arter eller gjennom at naturtyper utvelges etter § 52.

De aktuelle forskriftene med plante- og/eller dyrelivsfredninger som ikke er kombinert med fredning av livsmiljø (biotopvern) bør derfor vurderes for vern i en annen vernekategori eller særskilt beskyttelse gjennom andre bestemmelser i naturmangfoldloven. Der slike fredninger er kombinert med andre verneformer, f.eks. vern av livsmiljøer etter naturvernloven eller biotopvern etter viltloven, vil trolig den andre verneformen som hovedregel vil være tilstrekkelig. Dette med unntak av landskapsvernområder, som kan ha behov for et sterkere artsvern som følge av verneformålet. Se mer om dette i kap. 2.3 om landskapsvern.

Hvor mange områder med kun plante- og/eller dyrelivsfredning som finnes har vi ikke identifisert nå, dette krever en gjennomgang av hver enkelt verneforskrift ettersom disse fredningene ikke er entydig kategorisert i Naturbase.

2.6 Fredning av livsmiljøer og biotopvern

Vi har 52 biotopvernområder som er hjemlet i viltloven. Videre har vi en rekke dyrefredningsområder, plantefredningsområder og områder med kombinert plante- og dyrelivsfredning vernet etter naturvernloven, hvor også livsmiljøet er vernet etter naturvernloven § 9. Vi har ikke et tall på hvor mange slike fredninger vi har etter naturvernloven ettersom disse ikke er entydig kategorisert i Naturbase.

Naturmangfoldloven § 38 om biotopvern erstatter tidligere bestemmelser om vern av artenes livsmiljøer og biotoper i naturvernloven § 9, viltloven § 7 og lakse- og innlandsfiskloven § 7. Etter naturmangfoldloven § 38 kan det fastsettes forbud mot virksomhet og ferdsel som kan påvirke eller forstyrre arten eller dens livsbetingelser. Vi antar at restriksjonene i gamle biotopvernområder kan hjemles i § 38. Imidlertid krever § 38 at de bestemte artene som biotopvernet gjelder angis. For eldre forskrifter er det ofte ikke angitt hvilke bestemte arter som vernet skal ivareta, men artsgrupper, slik som fuglelivet. For noen av de eldre biotopvernområdene kan det derfor også være at det er aktuelt å vurdere om området bør vernes som naturreservat.

Eldre biotopvernområder bør revideres slik at de oppdateres til naturmangfoldloven og hjemles i § 38. Samtidig er det aktuelt å vurdere om forskriftene har riktige restriksjoner sett ut fra dagens forhold, for eksempel om tidsperioden for ferdselsforbudet bør endres.

2.7 Naturminner

Naturminner er en vernekategori som ikke er videreført i naturmangfoldloven. Vi har i dag 235 naturminner¹. Disse omfatter først og fremst geologiske forekomster og trær/tregrupper fredet som botaniske naturminner. Disse verneområdene må gjennomgås for å vurdere om de bør oppheves eller vernes som andre vernekategorier. Geologiske naturminner kan være aktuelt å verne som naturreservat. For trær og tregrupper er det aktuelt å vurdere om noen av områdene bør oppheves fordi de ikke lenger anses å ha et særskilt behov for beskyttelse etter naturmangfoldloven, eller om det fortsatt er behov for vern eller beskyttelse etter annet regelverk. I NOU står det *Vernekategorien naturminne synes i dag ikke lenger å fange opp noe behov som ikke også kan dekkes av andre vernekategorier eller av plan- og bygningsloven eller granneloven*

¹ Naturbase

med de endringer utvalget foreslår. Utvalget foreslår derfor at bestemmelsen ikke videreføres. De naturminnefredningene som alt er vedtatt, bør bli stående med samme rettsvirkning som før, inntil vernet eventuelt blir opphevet eller gjort om til en annen vernekategori.

For naturminnene må det først identifisert hvilke naturminner som er aktuelt for vern i en annen vernekategori og hvilke som kan oppheves fordi de ikke lenger fyller et vernebehov etter naturmangfoldloven.

2.8 Eldre verneområder uten forskrift

Det finnes totalt 182 verneområder som er vernet før den første naturvernloven fra 1970¹. Blant disse er det enkelte områder som ikke har en verneforskrift eller som har en verneforskrift uten hjemler for dispensasjon.

Under dette oppdraget har Statsforvalterne meldt inn følgende områder uten forskrift:

- Asker prestegård naturminne
- Vorma Dyrelivsfredning
- Jøndalsåsen med flere tjern og vann
- Kirkeneshalvøya dyrelivsfredning

Og følgende områder med forskrift, som mangler hjemler for dispensasjon:

- Kirkeneshalvøya dyrelivsfredning
- Nordkapp-fjellet og Hornvika, Måsøy og Kjeldvik naturfredning
- Andelven, Nessa og Risa naturfredning

Det er behov for revisjon av alle de gamle forskriftene fra før 1970. De bør gjennomgå med sikte på om det er ønskelig å videreføre vernet og eventuelt i hvilken vernekategori.

3 Prioritering av områder og videre prosess

3.1 Forskrifter listet opp i vedlegg 2.

Listen over prioriterte forskrifter i vedlegg 2 er rangert i to kategorier, der kategori 1 prioriteres høyest for revisjon. Verneforskriftene i kategori 2 består av nasjonalparker som mangler droneforbud, men som for øvrig har mindre revisjonsbehov. Dette er et forbud som burde gjelde alle nasjonalparker, og vi anbefaler at en forbudsbestemmelse om droner tas inn i disse forskriftene.

De innholdsmessige endringene i forskriftene foreslått for revisjon i vedlegg 2, vil være såpass omfattende at det må igangsettes en revisjonsprosess med medvirkning og høring. For områdene i kategori 1 bør revisjonen omfatte en fullstendig gjennomgang av forskriften, slik at den tilpasses naturmangfoldloven og oppdateres til dagens forskriftsmaler, i tillegg til de nødvendige endringene som kreves for bedre ivaretagelse av verneverdiene.

Ved revisjon av nasjonalparker eller store landskapsvernområder med omkringliggende verneområder, vil det være naturlig å kartlegge eventuelle revisjonsbehov i forskriftene også i de omkringliggende verneområdene.

For områdene i kategori 2 er det primært nødvendig å få inn en bestemmelse om droneforbud.

Vi anbefaler at revisjon igangsettes gjennom standard prosedyre for forskriftsrevisjon så raskt det lar seg gjøre.

3.2 Endring av periode for ferdselsforbud

Endring av periode for ferdselsforbud er prioritert i kategori 1 da vi regner en slik endring til å ha stor betydning for verneverdiene. Disse forskriftene bør behandles i et eget løp som en forlengelse av pågående prosesser i sjøfuglreservater.

Revisjonen av sjøfuglreservatene var begrenset til endring av periode for ferdselsforbud fra 15. april - 15. august til 15. mars - 15. august. Ideelt sett bør disse forskriftene tilpasses til naturmangfoldloven. Ordlyden bør også samordnes, slik at bestemmelser som er ment å regulere det samme, er likt utformet. Samtidig var begrensningen til endring i ferdselsforbudsperiode en forutsetning for å kunne gjennomføre revisjonen av ett svært stort antall verneområder i Oslofjorden. Dette muliggjorde en effektiv prosess med stor nytte for naturen. For å muliggjøre revisjon av et større antall verneforskrifter anbefaler vi derfor å begrense endringen til periode for ferdselsforbud.

3.3 Øvrige revisjonsbehov

Vi anbefaler at det settes i gang en prosess for å oppdatere verneområder som mangler forskrift eller hjemler for dispensasjon, slik at det er mulig å forvalte disse områdene etter intensjonen med vernet. I praksis vil en slik revisjon bli sammenlignbar med oppstart av ny verneplan. For disse eldre vernevedtakene må det vurderes om det er ønskelig å videreføre vernet og eventuelt i hvilken vernekategori.

Det er et stort etterslep på oppdatering av eldre forskrifter for å en generell tilpasning til naturmangfoldloven. Hensynet til at regelverket skal være enhetlig og gjenkjennelig tilsier at alle oppdateres etter ny mal. Eldre forskrifter med mange uklarheter har et særlig behov for en ny forskrift.

Det kan gjøres en generell oppdatering i gamle forskrifter begrenset til tilpasninger til naturmangfoldloven som ikke krever høring, som kan gjennomføres gjennom vedtak uten en prosess i forkant. Det vil avhjelpe en del på etterslepet.